

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. dr. Witolda Bełzy
w Bydgoszczy

BIBLIOTEKARZ KUJAWSKO-POMORSKI

NR 2(65) 2025

BYDGOSZCZ 2025

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Lucyna Partyka - przewodnicząca

Beata Malczewska

Joanna Jankowska

Karolina Stanek

Półrocznik ukazuje się od 1993 roku

Redakcja

85-034 Bydgoszcz, ul. Długa 39, tel./fax (52)328-73-90

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy
w Bydgoszczy

nakład 100 egz.

ISSN 1640-7164

Spis treści

AGNIESZKA F. HANDZEL, ALINA MELNICKA-ZYGMUNT:

Nie tylko imię – Co łączy Mariana Rejewskiego z Pedagogiczną Biblioteką
Wojewódzką w Bydgoszczy 5

MARCIN KARNOWSKI:

Wydawnictwo Strych – seria dźwiękowa 11

MICHAŁ FOLEGA:

Upamiętnienie Aleksandra Janty-Polczyńskiego w Miejskiej Bibliotece
Publicznej w Tucholi 14

HELENA SKONIECZKA:

Mój powrót do korzeni 20

LESZEK KNYREK:

III Konferencja i Wystawa Stowarzyszenia Intrologatorów Polskich.
Jubileuszowe spotkanie intrologatorów w Bydgoszczy 24

JOANNA STRZELECKA:

„Zaczytani w PRL-u” – projekt pełen wspomnień, literatury i muzyki28

WIOLETTA DUDA, EMILIA DRACHAL, KATARZYNA
KRZEMIŃSKA:

„Literacki Odłot” w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świeciu 32

BARTOSZ WIŚNIEWSKI:

Inowrocławska Ziemia Obiecana 36

MAGDALENA KIELPIŃSKA:

Literacka Jesień – V Kujawsko-Pomorski Festiwal Książki w Bydgoszczy
..... 40

PAULINA SKIBIŃSKA:

„Na tropie krajeńskiej przygody” – Mali odkrywcy w świecie kultury
i tradycji 46

ALEKSANDRA ROSIŃSKA-BUREK:

Kosmiczny tydzień w Gminnej Bibliotece Publicznej w Pruszczu 49

GRAŻYNA KOWALSKA:	
Półka z regionaliami	51
LUCYNA PARTYKA:	
Co słyhać w DKK: styczeń-czerwiec 2025 rok	55
JOLANTA DĄBROWSKA:	
Nowa siedziba Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nakle nad Notecią	63
DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH	
powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego, mogileńskiego, nakielskiego, sępoleńskiego, świeckiego, tucholskiego, żnińskiego	67
JAK TO ROBIĄ INNI (aktywne formy uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu)	99
BARBARA FILIPIAK	
Jubileusz 80-lecia działalności Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Żninie	105

Agnieszka F. Handzel

Alina Melnicka-Zygmunt

PBW im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy

NIE TYLKO IMIĘ – CO ŁĄCZY MARIANA REJEWSKIEGO Z PEDAGOGICZNĄ BIBLIOTEKĄ WOJEWÓDZKĄ W BYDGOSZCZY?

Patron

Jednym ze sposobów na wypromowanie usług i działań biblioteki jest nadanie jej imienia, bowiem korzyści wynikające z posiadania patrona są ogromne:

- uzyskanie przez instytucję odrębności i tożsamości;
- wzmocnienie roli i prestiżu w środowisku;
- wzbogacenie swojej tradycji i symboliki;
- pozyskanie do współpracy instytucji i osób związanych z patronem;
- spopularyzowanie niezwyklej, a jednocześnie tak mało znanej postaci patrona.

Dzięki temu można rozszerzyć działalność o nowe i ciekawe inicjatywy, m.in.: zjęcia i wydarzenia popularyzujące postać patrona.

Nadanie imienia Pedagogicznej Biblioteczce Wojewódzkiej

Uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu z 28 listopada 2011 roku nadano Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej imię Mariana Rejewskiego. Wybór patrona to sprawa najwyższej wagi. Nie może to być wybór przypadkowy, nieuzasadniony. Decydując się na wybór Mariana Rejewskiego na patrona, brano pod uwagę jego niezaprzeczalny wkład w rozwój matematyki i kryptologii, a tym samym wpływ na zakończenie drugiej wojny światowej, jego ogromny patriotyzm i to, co dla bydgoszczan bardzo ważne – miejsce urodzenia i zamieszkania przez wiele lat.

Imieniem Mariana Rejewskiego nazwano ulicę w Bydgoszczy oraz jedną z auli Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, a także jeden z bydgoskich tramwajów. Z kolei przy skrzyżowaniu ulic Gdańskiej i Śniadeckich, w setną rocznicę urodzin matematyka (w 2005 roku), stanęła rzeźba autorstwa Michała Kubiaka, przedstawiająca kryptologa, który siedzi na ławeczce z piórem i notesem w ręku. Marian Rejewski jest również patronem dwóch szkół Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a od 2 lutego 2022 roku także dworca Bydgoszcz Główna. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bydgoszczy była pierwszą instytucją szczebla wojewódzkiego, której nadano imię genialnego kryptologa.

Biblioteka pełni liczne funkcje związane z szeroko pojętym dostępem do informacji i wiedzy. Opracowuje zestawienia bibliograficzne, bezustannie powiększa swój księgozbiór. Realizuje lekcje, spotkania i warsztaty dla osób indywidualnych i grup użytkowników. Organizuje wystawy, wernisaże, pokazy i spotkania autorskie. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Mariana Rejewskiego buduje swoją pozycję na edukacyjnej mapie Bydgoszczy m.in. popularyzując postać patrona. Działania, które podejmuje w tym zakresie to:

- promocja wystawy „Marian Rejewski-bydgoszczanin, matematyk, kryptolog”;
- prowadzenie zajęć edukacyjnych;
- prowadzenie strony www.marian-rejewski.pl;
- opracowywanie projektów w ramach Kujawsko-Pomorskiego Centrum Dziedzictwa Oświaty.

Fot. z archiwum PBW w Bydgoszczy

Wystawa „Marian Rejewski - bydgoszczanin, matematyk, kryptolog”

W październiku 2012 roku w sali sesyjnej Urzędu Miasta Bydgoszczy odbyła się uroczystość otwarcia wystawy przygotowanej przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką im. Mariana Rejewskiego pod nazwą „Marian Rejewski – bydgoszczanin, matematyk, kryptolog”. Uroczystość stanowiła rozpoczęcie oficjalnych obchodów nadania imienia Mariana Rejewskiego bibliotece. Została ona zorganizowana w dniu 80-tej rocznicy złamania szyfru Enigmy. Wystawa składa się z 16 plansz, z których każda przedstawia kolejne etapy życia Mariana Rejewskiego. Są tam również informacje dotyczące innych polskich kryptologów – Henryka Żygalskiego i Jerzego Różyckiego. Scenariusz opracował współpracujący z PBW kustosz

Muzeum Wojsk Lądowych pułkownik Jerzy Lelwic, popularyzator sylwetki Mariana Rejewskiego. Projekt graficzny wykonał bydgoski artysta plastyk Tadeusz Brudnoch.

Zajęcia edukacyjne

Zajęcia edukacyjne są ważnym i bardzo potrzebnym elementem w pracy nad budowaniem silnej marki w środowisku oświatowym. Opracowywane z najwyższą starannością co roku cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród nauczycieli i uczniów. Pozwalają również nauczycielom bibliotekarzom bydgoskiej PBW bezustannie doskonalić swój warsztat pracy, być na bieżąco z najnowszymi trendami w nauczaniu i pomocami dydaktycznymi.

Młodzież szkół ponadpodstawowych biblioteka zaprasza na wykład o życiu i działalności Mariana Rejewskiego, natomiast uczniom szkół podstawowych proponuje zajęcia warsztatowe „Marian Rejewski – pogromca Enigmy”. W ramach zajęć dzieci dowiadują się o dokonaniach naszego patrona, oglądają fragment filmu „Tajemnice Enigmy” z 1979 roku w reżyserii Romana Wionczka. Mają również możliwość zamienienia się w szyfrantów wykorzystując tablety z aplikacją Enigmy. Kolejna propozycja lekcji to „Bądź jak Marian Rejewski – szyfruj i deszyfruj informacje”. Są to zajęcia edukacyjne mające na celu zapoznanie uczniów z klas IV-VII z tajnikami kryptologii. Uczestnicy poznają zagadnienia związane z koniecznością utajniania informacji, poznają historię tajnych kodów i szyfrów oraz rolę kryptologii w dziejach świata. Uczniowie mają również możliwość zapoznania się z zasadami działania maszyny szyfrującej Enigma. Na kanwie kryptologii, szyfrów i kodów powstała „Lekturowa Kryptogra”. Są to zajęcia sprawdzające i utrwalające wiadomości z zakresu lektur szkolnych. Uczniowie odpowiadają na pytania w formie zagadek, testów, krzyżówek i rebusów.

Ostatnią atrakcją związaną z patronem jest „Klub Enigma – pokój zagadek”. Na potrzeby escape roomu przygotowano i opracowano różnego rodzaju zagadki, zadania do wykonania wymagające od uczestników myślenia matematycznego, logicznego, analitycznego oraz wykorzystujące spostrzegawczość, kreatywność i umiejętność pracy w grupie, w dodatku pod presją upływającego czasu. Elementem związanym z postacią Mariana Rejewskiego jest, w pewnym momencie zabawy symulator Enigmy, z którego należy skorzystać oraz potrzeba zastosowania innych prostych szyfrów np. szyfru Cezara. Uczestnicy mają 45 minut, aby rozwiązać wszystkie zadania i zagadki oraz wydostać się z escape roomu. Całe działanie uczestników odbywa się pod czujnym okiem nauczycieli bibliotekarzy, którzy wykorzystując kamery, monitorują przebieg gry. Kiedy zaistnieje

potrzeba pomocy, na ekranie w pokoju zagadek wyświetlane są podpowiedzi do rozwiązywania zadania, z którym nie radzą sobie gracze. Do pokoju wchodzi grupa od dwóch do pięciu osób. Dedykowany jest on głównie dla grup szkolnych. Istnieje też możliwość skorzystania indywidualnego z wcześniejszą rezerwacją. Zajęcia te cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród uczniów, jak i nauczycieli.

Oferta wszystkich zajęć jest dostępna na stronie internetowej biblioteki.

Strona internetowa – marian-rejewski.pl

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Mariana Rejewskiego prowadzi również stronę internetową dotyczącą patrona. Witryna udostępnia informacje dotyczące życia i dokonań Mariana Rejewskiego, a także promuje działania osób i instytucji, które zachowują pamięć o wybitnym kryptologu. Każda z zakładek na stronie zawiera ciekawe informacje:

- Bibliografia – to selektywne zestawienie bibliograficzne wydawnictw zwartych i artykułów dostępnych w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy;
- Informacje – znajdziemy tutaj informacje o nowych wydawnictwach dotyczących Mariana Rejewskiego i Enigmy;
- Kalendarium życia i dokonań Mariana Rejewskiego;
- Konkursy – informacje o konkursach organizowanych przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy;
- Wydarzenia – to wiadomości o bieżących imprezach piknikach i wystawach związanych z Marianem Rejewskim;
- Rejeviana – czyli wszystko co dotyczy życia i dokonań Mariana Rejewskiego m.in.: autograf, wydane medale, monety, znaczki, pomniki i tablice pamiątkowe dotyczące patrona.

Kujawsko-Pomorskie Centrum Dziedzictwa Oświaty

Kujawsko-Pomorskie Centrum Dziedzictwa Oświaty swoją działalność rozpoczęło 30 czerwca 2014 roku, a powstało z inicjatywy dyrektora Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Mariana Rejewskiego Ewy Pronobis-Sosnowskiej. Stowarzyszenie między innymi wspomaga działalność biblioteki. Opracowuje i wdraża programy rozwoju finansowane przez instytucje rządowe i samorządowe oraz struktury Unii Europejskiej. Dzięki tym działaniom biblioteka pozyskuje fundusze na ciekawe i kreatywne zajęcia edukacyjne oraz organizowanie imprez. Przykładem

może być zrealizowany projekt „Poznaj Bydgoskich Bohaterów”, w ramach którego 7 października 2023 roku odbyła się m.in. „Noc z Marianem Rejewskim”. W jej trakcie można było skorzystać z:

- pokoju zagadek Klub Enigma;
- zajęć otwartych;
- prezentacji książek z rozszerzoną rzeczywistością;
- szyfrowania z użyciem wybranych kodów;
- gier planszowych;
- symulatora Enigmy;
- szachów plenerowych;
- zajęć w starej szkole.

Wieczór uświetnił spektakularny pokaz laserowy o Marianie Rejewskim.

Urodziny Mariana Rejewskiego

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka co roku, w połowie sierpnia, uczestniczy w obchodach Dnia Urodzin Mariana Rejewskiego organizowanego przez Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera. W 2025 roku przypadała 120. rocznica urodzin bydgoskiego kryptologa, który przyczynił się do odmienienia losów II wojny światowej łamiąc szyfr Enigmy. Z tej okazji w sobotę, 16 sierpnia, Wyspa Młyńska zamieniła się w piknikowe miasteczko pełne różnorodnych atrakcji związanych z kodowaniem, zgłębianiem tajników historii czy robotyką. PBW zaprosiła uczestników do podróży w czasie. Na swoim stanowisku zaprezentowała dawną szkołę z okresu zaboru pruskiego oraz dwudziestolecia międzywojennego, czyli czasu, kiedy Marian Rejewski chodził do szkoły. Odwiedzający mieli okazję zobaczyć, jak w tamtych czasach wyglądała edukacja, a także mogli spróbować swoich sił w nauce kaligrafii. Dodatkową atrakcją były symulatory Enigmy, gry i zagadki związane z szyfrowaniem.

Podsumowanie

Powyżej opisane działania mają na celu popularyzowanie postaci patrona Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Mariana Rejewskiego. Nielślabnące zainteresowanie zajęciami świadczy, że wysiłki Biblioteki nie idą na marne. Liczby mówią same za siebie. W ciągu dekady wystawę obejrzało 6852 uczniów, a z pokoju zagadek skorzystało ponad 6000 uczestników. W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że na sukces pracują wszyscy pracownicy biblioteki. Z pełnym zaangażowaniem i kreatywnością chcą dalej promować postać Mariana Rejewskiego, aby jak najwięcej młodych bydgoszczan wiedziało, kim był i czego dokonał.

Bibliografia:

1. Pronobis-Sosnowska E., Handzel A., *Wystawa mobilna Marian Rejewski- bydgoszczanin, matematyk, kryptolog*, „UczMy” 2022, nr 2, s. 14-15
2. Sękowska M., *Marian Rejewski wraca na Gdańską: wizyta :Janina Sylwestrzak, córka światowej sławy kryptologa, przyjechała wczoraj do Bydgoszczy*, Express Bydgoski 2005, nr 162, s. 11.
3. strona internetowa: *Bądź jak Rejewski – warsztaty: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy*, <https://pbw.bydgoszcz.pl/badz-jak-rejewski-warsztaty/> - 22 VII 2024.
4. strona internetowa: *Informacje o dokonaniach kryptologa oraz promocja działań zmierzających do zachowania pamięci o tym wybitnym bydgoszczaninie: Marian Rejewski – pogromca Enigmy*, <https://marian-rejewski.pl/> - 22 VII 2024.
5. strona internetowa: *Klub Enigma – pokój zagadek: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy*, <https://pbw.bydgoszcz.pl/pokoj-zagadek/> - 22 VII 2024.
6. strona internetowa: *Lekturowa Kryptogra: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy*, <https://pbw.bydgoszcz.pl/lekturowa-kryptogra/> - 22 VII 2024.
7. strona internetowa: *Marian Rejewski: bydgoszczanin, matematyk, kryptolog: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy*, <https://pbw.bydgoszcz.pl/marian-rejewski/> - 22 VII 2024.
8. strona internetowa: *Noc z Rejewskim!: Kujawsko – Pomorskie Centrum Dziedzictwa Oświaty*, <https://dziedzictwo-oswiaty.pl/noc-z-rejewskim/> - 22 VII 2024.
9. strona internetowa: *O nas: Kujawsko – Pomorskie Centrum Dziedzictwa Oświaty*, <https://dziedzictwo-oswiaty.pl/o-nas/> - 23 VII 2024.
10. strona internetowa: *Uchwała nr XV/250/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 listopada 2011 r.*, <https://sejmik.kujawskopomorskie.pl/upload/file/sejmik/uchwaly/2011/US-4-11-250.pdf> - 18 VII 2024.

Nota redakcyjna:

Alina Melnicka-Zygmunt jest inicjatorką powstania książki dla dzieci *Enigma. Tajna misja Mariana Rejewskiego* Katarzyny Ziemnickiej wydanej we wrześniu 2024 przez Wydawnictwo LITERATURA. 11 września 2024 autorka oraz szefowa wydawnictwa promowały tę książkę w Bibliotece Głównej Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy.

WYDAWNICTWO STRYCH – SERIA DŹWIĘKOWA

Twórczo reagując na przyznanie Bydgoszczy tytułu Miasta Kreatywnego w Dziedzinnie Muzyki (UNESCO), Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy w 2024 r. uruchomiła zaplanowaną serię wydawniczą, która publikować będzie unikatowe, zarówno w formie jak i treści, słuchowiska. Zgodnie z harmonogramem, przy wsparciu miasta Bydgoszczy, wyprodukowano pierwsze z nich. To adaptacja książki R. L. Stevensona *Podróże z osłem przez góry Sewenny*, która opowiada o dwunastodniowej, samotnej wędrówce Stevensona przez słabo zaludnione i zubożałe tereny górskie w południowo-środkowej Francji. To klasyka literatury podróżniczej, tak samo ważna dla historii literatury, jak najśłynniejsze powieści i nowele pisarza. Wielu mu współczesnych uważało Stevensona przede wszystkim za eseistę – w Polsce jego twórczość eseistyczna pozostaje praktycznie nieznaną.

Słuchowisko ukazało się na płytach winylowych (edycja dwupłykowa) i jest pierwszym przekładem na język polski dzieła Stevensona. Zrealizowane zostało jako paralelizm podróżniczy. Nagrania terenowe pochodzą z terenów Kujaw, Pałuk i Krajny. Odgłosy zwierzęce zarejestrowano w Bydgoskim Zoo w Myślicinku. Nagrania muzyki i nagrania lektorskie powstały w Studio Strych mieszczącym się w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bydgoszczy. Nagranie *Komplety mnichów* autorzy zarejestrowali w klasztorze w Tyńcu pod Krakowem. Premiera wydawnictwa miała miejsce 12 listopada – dzień urodzin R.L. Stevensona.

Gór opisanych przez Stevensona już nie ma, a ściślej, stopień dzikości tych terenów znacznie się skurczył. Do takiego stanu rzeczy paradoksalnie przyczynił się także autor, ponieważ *Podróże z osłem przez góry Sewenny* rozślawiły krainę. Obecnie to popularny kierunek wybierany przez turystów.

Eseje podróżnicze Stevensona, które po 145. latach właśnie ukazały się w języku polskim stanowią jeden z pierwszych i najciekawszych tekstów tułaczycznych, jeśli można je tak nazwać. Ich siła tkwi w ogromnym, zapładniającym wyobraźnię potencjale inspiracyjnym.

Na zakurzonej, pustej drodze pojawiają się włóczęga i towarzysząca mu oślica dźwigająca dziwaczny bagaż w kształcie obsejnego śpiwora, wypchany książkami i prowiantem. Błądząc po okolicy, zaczepiając nielicznych mieszkańców i wzbudzając powszechne rozbawienie. (Czy tylko wyżej podpisany widzi tutaj obrazek bliski poetyce Cervantesa?). Od modnej

obecnie twórczości turystycznej odróżniają *Podróże*... zarówno piękna forma literacka, jak również szczególny rodzaj szaleństwa nie tylko artystycznego: dwudziestoosmioletni mężczyzna po prowizorycznym przygotowaniu wyrusza w samotną (poprawka: z oślicą) pielgrzymkę po krainie słabo znanej, spustoszonej przez wojny, tyleż tajemniczej i pociągającej, co okrytej złą sławą i owianej opowieściami o morderczej bestii (Bestia z Gevaudan - jej cień pojawia się w tekście od czasu do czasu - rzecz jasna, nikogo już dziś nie przeraża; podzieliła los podobny Draculi, którego figurki, magnesy na lodówkę i breloczki do kluczy można nabyć na wycieczce po Karpatach. Krótka dygresja na temat gasnącego światła). Stevenson z imponująco-zabawnym uporem brnie do przodu, zanurzając się w przygodzie i przyrodzie. Nawiguje go intuicja. Noclegi zabukował pod gołym niebem. Błądzi po górach Sewenny i zapisuje swoją opowieść, która wydaje się lekka, lecz czytamy (słyszymy) w niej jakiś komunikat ukryty. Jedną z odpowiedzi może być pozaartystyczny impuls, który popchnął autora ku nietuzinkowej wyprawie: echo utraty ukochanej kobiety i próba poradzenia sobie z dotkliwą pustką powstałą w wyniku rozłąki. Fanny wyjechała na drugi koniec świata; wystarczyło, że spuściła go na chwilę z oka, a już w głowie Stevensona pojawiły się nedorzeczne pomysły. Wyruszył, aby wypełnić tę pustkę spotkaniem z nieokiełznanym żywiołem natury? Chciał uciec od codzienności i w samotności słuchać własnego głosu? A może rozpaczliwie szukał kontaktu z drugim człowiekiem, pukając do drzwi nielicznych chat i pytając o drogę? Zapewne wszystkiego po trochu.

„Mamy ledwie chwilę, aby spojrzeć na gwiazdy”, zapisuje w pewnym momencie i już potrafię sobie wyobrazić jakie obrazy oglądał R. L. Stevenson, gdy kładł głowę na trawie po całodniowym marszu przez dzikie, górskie tereny. Jest kilka takich momentów w tym słuchowisku, które pozwalają słuchaczowi zamarzyć o ucieczce. I które pozwalają zaryzykować konkluzję, że *Podróże z osłem przez góry Sewenny* mają wartość terapeutyczną nie tylko dla piszącego. Bo to rzadki przykład imponującej niezależności artystycznej, która dla poszukującego i nieco poszukiwanym już zmęczonego odbiorcy, jest okazją do odetchnięcia i ucieczki choćby na jedną chwilę od dzisiejszej literatury, która zbyt często przemawia zamiast opowiadać.

Słuchowisko *Podróże z osłem przez góry Sewenny* jest pierwszym aktem powołanej przez WiMBP serii wydawniczej. Wyróżnia ją, nawiązujące do lat 80-tych XX w., użycie nośnika analogowego: publikowanie na płytach winylowych, co w przypadku słuchowisk stanowi obecnie rzecz niespotykaną. Uruchomienie wydawnictw dźwiękowych koresponduje także z nową formą działalności WiMBP realizowaną

we współpracy z MCK w Bydgoszczy, mianowicie tworzeniem mapy dźwiękowej miasta, która ruszyła w 2023 r.

Już po premierze wydawnictwa, szybko okazało się, że jego fragmenty bez trudu można realizować na żywo podczas wykonań na scenie. Takie wydarzenia miały miejsce kilkakrotnie: ostatnio na deskach warszawskiego Teatru Komedia, gdzie autorzy (Joanna Roś – tłumaczka dzieła i lektorka oraz Marcin Karnowski – realizator dźwiękowy) wystąpili, prezentując wybrane fragmenty dzieła Stevensona.

Fot. Tomasz Pakuła

Seria dźwiękowa nabiera tempa. W grudniu 2025 r. ukaże się kolejne słuchowisko będące opowieścią o działalności Anny Jachniny z okresu jej pracy twórczej w bydgoskim radio (dzisiejsze Radio PIK). Po wojnie Anna Jachnina osiadła w Bydgoszczy i podjęła pracę w radio, szybko stając się jedną z głównych postaci rozwijającej się rozgłośni. Pracowała w terenie. Jej głównym celem były audycje ukazujące twórców ludowych naszego regionu. Odkrywała niezwykle talenty artystyczne, docierała z mikrofonem do miejsc, które mało kto odwiedzał. Jej realizacje bardzo często przekraczały granice województwa i wielokrotnie można je było usłyszeć w Polskim Radio Dwójka. Szczęśliwie się stało, że nagrania Anny Jachniny ocalały zachowane po części w archiwum Radia PIK oraz w Muzeum Etnograficznym w Toruniu. Na podstawie tych archiwalnych audycji Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w porozumieniu z Fundacją Anny Jachniny planuje drugie wydawnictwo serii dźwiękowej. Słuchowisko podobnie jak *Podróże z osłem* ukaże się na płycie winylowej.

**UPAMIĘTNIE NIE ALEKSANDRA JANTY-PÓLCZYŃSKIEGO
W MIEJSKIEJ BIBLIOTECIE PUBLICZNEJ W TUCHOLI**

W 2015 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi przyjęła imię Aleksandra Janty-Półczyńskiego, co miało z jednej strony podkreślić jej rangę w środowisku, z drugiej – w szczególny sposób uczcić postać poety związanego z Borami Tucholskimi. Od tego czasu Biblioteka podejmuje szereg działań w celu upamiętnienia patrona. Warto w tym miejscu przypomnieć słowa Walentyny Janty-Półczyńskiej, która na wieść o nadaniu Bibliotece imienia jej męża powiedziała: „To najlepszy sposób uhonorowania Aleksandra. Bardzo by się cieszył, że w ten właśnie symboliczny sposób może powrócić w ukochane rodzinne strony. Nie mogło stać się nic lepszego, nic bardziej trafnego, niż nadanie jego imienia Bibliotece i to jeszcze w rodzinnej miejscowości, której okolice tak sobie upodobał. On, który tak kochał książki, i który przez całe życie współpracował z bibliotekami, stał się patronem jednej z nich. To naprawdę niebywałe”.

Aleksander Janta-Półczyński to postać niezwykle barwna i interesująca, wciąż niestety zbyt mało znana. To pisarz, poeta, znany w dwudziestoleciu międzywojennym reportażysta i podróżnik, który dwukrotnie okrążył kulę ziemską. Choć urodził się w 1908 roku w Poznaniu i tam też wykształcił, to Bory Tucholskie i wieś Mała Komorza koło Tucholi, pozostały dla niego „krajem dzieciństwa”.

W Małej Komorzy znajdował się piękny XIX wieczny pałac otoczony kilkuhektarowym, tajemniczym parkiem, należący do rodu Janta-Półczyńskich. Najważniejsze chwile dzieciństwa upłynęły młodemu Jancie-Półczyńskiemu właśnie w tej okolicy Borów Tucholskich. Tutaj przyjeżdżał na spotkania z rodziną, przyjaciółmi, poznawał życie miejscowych chłopów, służby folwarcznej i domowej. Był to także czas beztrudnych spotkań z ukochaną babcią Heleną z Zabłockich Janta-Półczyńską, która mieszkała w Komorzy. W 1936 roku, po śmierci ojca, Aleksander stał się właścicielem wspomnianego pałacu. Wówczas, w przerwach pomiędzy wielkimi światowymi podróżami, odpoczywał na borowiackiej wsi.

Po II wojnie światowej, osiedliwszy się w Stanach Zjednoczonych, stał się najaktywniejszym – jak dotąd w tej części świata – ambasadorem polskiej kultury i historii. W Ameryce był m.in. prezesem Polskich Klubów Kulturalnych, wystawił wtedy w Buffalo po angielsku *Dziady* i *Konrada Wallenroda*. Działal w Fundacji Kościuszkowskiej i w Fundacji Paderewskiego w Nowym Jorku. Był inicjatorem powrotu do kraju skarbów

wawelskich – stworzył komitet na rzecz ich powrotu. W swoim domu w Nowym Jorku prowadził sławny na całą Amerykę antykwariat ze słowiańskimi drukami. Stał się wielkim bibliofilem, którego kolekcja trudna jest do określenia ze względu na ilość i niezwykłość „białych kruków”, jakie udało mu się zgromadzić. Aleksander był wielkim znawcą i kolekcjonerem starych polskich map, pamiątek po Conradzie i Chopinie. W jego kolekcji można było znaleźć polonika często uznane za zaginione lub bezpowrotnie utracone.

W USA kontynuował swoją działalność pisarską, w całości poświęconą Polsce, polskiej kulturze, historii i literaturze. Na jego dorobek składają się 23 tomy poezji, 10 tomów reportaży, 3 powieści, 2 dramaty, 7 tomów esejów, w sumie 64 książki i 1,5 tysiąca artykułów.

Aleksander Janta-Polczyński zmarł 19 sierpnia 1974 roku w szpitalu w Southampton na Long Island w USA. Rok później, 12 września 1975 roku, urna z jego prochami złożona została w katakumbach na warszawskich Powązkach.

Wystawa „Życie na świat otwarte. Aleksander Janta-Polczyński”

10 grudnia 2024 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi otwarto wystawę autorstwa Michała Folegi (biografa Aleksandra Janty-Polczyńskiego oraz badacza historii rodu Janta-Polczyńskich) pod nazwą „Życie na świat otwarte. Aleksander Janta-Polczyński”. Wystawa zorganizowana została z okazji 116. rocznicy urodzin oraz przypadającej 50. rocznicy śmierci Aleksandra Janty-Polczyńskiego. Stanowiła przegląd jego barwnego życia, choć jak zaznaczył M. Folega, jest ona jedynie niewielkim wycinkiem archiwum znajdującego się w jego posiadaniu. Na wystawie zaprezentowano te najbardziej osobiste i namacalne pamiątki po Aleksandrze Jancie-Polczyńskim, jak: zimowa czapka, neseser z inicjałami Janty-Polczyńskiego, złoty pierścień z birmańskim rubinem подарowany Aleksandrowi przez hinduskiego tancerza Rama Gopale, nagrody, medale (w tym medal PEN-Clubu z dedykacją Czesława Miłosza), odznaczenia, w tym Croix de Guerre – francuskie odznaczenie wojskowe, dyplomy, książki z dedykacjami Janty-Polczyńskiego, francuskie wydanie *Ferdydurke* z dedykacją Witolda Gombrowicza dla Janty-Polczyńskiego, paszporty, wizytówki, maszynopisy wierszy z poprawkami Aleksandra.

Osobną część ekspozycji stanowiły prace (obrazy, rzeźby, fotografie) tucholskich artystów poświęcone Aleksandrowi Jancie-Polczyńskiemu oraz jego pałacowi w Małej Komorzy. Całość spotkania uświetnił koncert Dariusza Krygowskiego, który wykonał piosenki do słów wierszy Aleksandra Janty-Polczyńskiego z tomiku *Młyn w Nadolniku*,

oddając hołd twórczości artysty. Utwory, pełne refleksji i poetyckich obrazów, wprowadziły wszystkich w nostalgiczny nastrój.

Ekspozycje prezentowane na wystawie podarowane zostały Michałowi Foledze przez Walentynę Janta-Półczyńską – małżonkę Aleksandra, potomków rodu Janta-Półczyńskich oraz zakupione przez Michała Folegę na aukcjach antykwarecznych w Polsce i Stanach Zjednoczonych. Folega, do końca życia Walentyny Janta-Półczyńskiej – wdowy po pisarzu – utrzymywał z nią przyjacielskie relacje. To Michałowi Foledze przekazała archiwum swojego męża oraz powierzyła pieczę nad spuścizną literacką Aleksandra. Wystawa zgromadziła liczne grono miłośników twórczości Aleksandra Janty-Półczyńskiego oraz potomków rodziny.

Promocja książki *Młyn w Nadolniku*

22 maja 2025 r. we wnętrzach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tucholi odbyła się kolejna uroczystość upamiętniająca Aleksandra Jantę-Półczyńskiego – promocja reedycji tomiku wierszy *Młyn w Nadolniku*, poświęconego w całości Borom Tucholskim. Tomik wierszy, wydany po raz pierwszy w 1950 roku w Paryżu, stanowi wyraz miłości i wielkiego przywiązania Aleksandra Janty-Półczyńskiego do Borów Tucholskich i rodzinnej wsi, Małej Komorzy koło Tucholi. Wiersze wchodzące w skład tego tomu zaczęły powstawać pod koniec II wojny światowej, kiedy Aleksander zaczął zdawać sobie sprawę, że powrót do rodzinnego majątku nie będzie możliwy. Publikowane były początkowo w londyńskim „Dzienniku Polskim i Dzienniku Żołnierza” oraz wychodzącym w Nowym Jorku „Tygodniku Polskim”, a trzynastcie z nich Janta-Półczyński opublikował w tomiku *Widzenie wiary* wydanym w 1946 roku w Montrealu. Pozostałe wiersze powstały w latach 1948-1949, po podróży autora do Polski, którą odbył w 1948 roku. Podróż ta uświadomiła mu, że Mała Komorza pozostanie odległym domem dzieciństwa, do którego nie można już wrócić. Aleksander w swoich utworach używa stylizacji charakterystycznej dla poetyki jego przyjaciół – Jana Lechonia i Kazimierza Wierzyńskiego, ale także liryki romantycznej, wzorowanej na Mickiewiczu.¹ Jak zauważył Franciszek Palowski w przedmowie do pierwszej reedycji tego tomu: „Aleksander Janta zbudował sobie z wierszy lirycznych tego tomu pomorski

¹ A. Janta, *Młyn w Nadolniku*, Tuchola 1993, s. 3.

matecznik, który pozwalał mu przetrwać najtrudniejsze chwile na wygnaniu”².

W wierszach z *Młyna w Nadolniku* Aleksander Janta-Połczyński wyraża tęsknotę za utraconym rodzinnym kawałkiem ziemi, jakim były Bory Tucholskie oraz Mała Komorza, ale i przekonanie, że utracić można jedynie obszar geograficzny, nie zaś duchowy. Jest to czas godzenia się z życiem poza ojczyzną. Ze względu na autentyczność wyrażanych w tych utworach emocji jest to wyjątkowy i, moim zdaniem, najlepszy jego tomik poetycki. Janta wskrzesza tu czasy dzieciństwa i młodości, dochodząc do bolesnego wniosku, że tamten świat bezpowrotnie przeminął. Aleksander Janta-Połczyński powraca – jak czynił to za młodu – do Małej Komorzy w utworze *Droga do domu*, zaznaczając w nim swoją tożsamość:

„Tu był mój dom – ten ziemi kąt
i krajobrazu obszar żyzny
wywiodłem się naprawdę stąd
w oprawie wspomnień i ojczyzny”.

Wiersze te stanowią także ważny materiał kronikarski. Janta-Połczyński odtwarza i pokazuje, jak wyglądała Mała Komorza, życie codzienne, zwyczaje i zachowania mieszkańców pałacu w okresie jego dzieciństwa. Janta obrazuje sposób spędzania wolnego czasu, ziemiańskie tradycje panujące w dworze, ale przede wszystkim w sposób niezwykle sentymentalny i wzruszający przedstawia czytelnikowi prawdziwie bez troskie czasy wakacji spędzanych w Małej Komorzy. *Młyn w Nadolniku* ukazuje także wrażliwość autora na przyrodę, jego doskonały zmysł obserwacji i przeżywania cyklu życia – nieustannego procesu narodzin, wzrostu, rozkładu i odrodzenia.

Kolejny raz w swojej twórczości Aleksander Janta-Połczyński powrócił w Bory Tucholskie tomikiem, podsumowującym jego trzydziestoletnią twórczość, *Znak tożsamości*, wydanym w 1958 roku w Nowym Jorku. Zamieścił w nim trzy niepublikowane wcześniej wiersze dotyczące Małej Komorzy: *Wymiar inny*, *Tryptyk* i *Diagnoza*. W tym samym roku wydał w Londynie autobiografię *Duch niespokojny*, w której cały rozdział poświęcił Małej Komorzy. Wspominając dzieciństwo spędzone na wsi, Aleksander podsumowuje: „Dzieje się to wszystko na tle wiejskiego krajobrazu, do którego teraz budząca się dusza dziecka zaczyna lgnąć coraz bardziej, aby potem na zawsze już czuć się związaną z każdym jego

² Ibidem.

szczegółem, zaczynając od domu w parku i parku ze stawem, od wiązów po jednej stronie domu, a jesionów po drugiej, od tych świerków i brzoź i klonów, których szum szeroki kołysał dziecko do snu, aż po rozległość falujących pól i szersze jeszcze obszary puszczy sosnowej o zapachu, kolorach i tonach niezapomnianych dotąd, a będących jak żywioł wszechogarniający, choć podszyty melancholią morza lub stepu, jesienią zwłaszcza. A przecież aż po dziś dzień kładzie się głęboką i prześwieconą słońcem smugą tła dla każdego szczegółu dzieciństwa, jaki się wiąże z wakacjami na wsi, z intensywnością naprzód przeżyć dziecięcych, potem młodzieńczych, burzliwych i zawrotnych, potem wreszcie dojrzałych głęboką, niczym niezastąpioną miłością do tego kąta świata”.³

Pięknie określił psychikę Aleksandra Janty-Połczyńskiego jego przyjaciel Tymon Terlecki: [...] przez całe życie walczący o swoją niezależność nie próbował, nie chciał się od niej uwolnić. [...] Okrążywszy dwukrotnie kulę ziemską, Janta nigdy nie zerwał kotwicy zarytej w skrawek pomorskiego pobrzeża. Do końca Brda była dla niego „najpiękniejszą rzeką świata”. I może, gdy stąd odchodził, wołał go *Młyn w Nadolniku* ⁴.

Do wierszy z *Młyna w Nadolniku* brat Aleksandra, kompozytor Stanisław Janta-Połczyński (1923–2005), na początku lat 90. XX wieku stworzył muzykę, zaś słowa zaśpiewał znany krakowski bard Leszek Długosz. Premierowy koncert odbył się 8 maja 1993 roku w pałacu Jantów-Połczyńskich w Małej Komorzy. Ponownie Leszek Długosz zaśpiewał poemat Janty-Połczyńskiego podczas 70. rocznicy urodzin tucholskiej Biblioteki 4 maja 2016 r. Tytułowy młyn w Nadolniku istnieje nadal, choć czasy swojej świetności ma już dawno za sobą. Stał się niemyym świadkiem historii. Na progu nie przywita nas już młynarz, a raczej duch minionych czasów. Nie zobaczymy kół, nie usłyszymy przetaków, ale szum ciągle spadającej wody pozwoli nam poczuć magię tego miejsca.

Publikacja została wydana zgodnie z sugestiami żony autora Walentyny Janty-Połczyńskiej, przekazanymi Foledze jeszcze w 2016 roku – w bibliofilskim wydaniu, twardej okładce, w 333 numerowanych egzemplarzach. Tomik wierszy nawiązuje do pierwszego wydania – zachowano oryginalną pisownię oraz interpunkcję i tylko nieznacznie poprawiono ortografię. W skład komitetu redakcyjnego weszli Hanna

³ A. Janta, *Duch niespokojny*, Londyn 1957, s. 29.

⁴ T. Terlecki, *Ziemskie pokarmy*, Wiadomości, nr 1619/1620, 1977 r.

Szramka – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tucholi oraz Michał Folega. Grafiki do wierszy wykonała Wiktoria Timofiejewa.

Fot. Z archiwum MBP w Tucholi

Promocję w tucholskiej bibliotece poprowadzili Hanna Szramka oraz Michał Folega, opowiadając o Aleksandrze Jancie-Półczyńskim, jego przywiązaniu do Borów Tucholskich, ale także o pracy nad tomikiem, która dla wszystkich była wielką przyjemnością i możliwością obcowania z poezją Janty-Półczyńskiego. Promocji towarzyszyła recytacja wierszy w wykonaniu Justyny Drewek, Włodzimierza Malinowskiego, Hanny Szramki i Michała Folegi, którzy zaprezentowali swoje ulubione wiersze z tego tomiku, zaś tytułowy wiersz zaprezentowała Kamila Pieczka – obecna właścicielka młyna w Nadolniku, dla której był to symboliczny i wzruszający moment. W wersji śpiewanej wiersze wykonał Dariusz Krygowski.

Wydana przez tucholską MBP książka jest już drugą reedycją tomu *Młyn w Nadolniku* (pierwsza miała miejsce w 1993 roku przez Borowiackie Towarzystwo Kultury), co pokazuje, że poezja Aleksandra Janty-Półczyńskiego jest w krainie jego dzieciństwa znana i pielęgnowana, bo nikt o Borach Tucholskich nie pisał piękniej, niż właśnie Janta-Półczyński.

MÓJ POWRÓT DO KORZENI

Wspomnienia są kluczem nie do przeszłości, ale do przyszłości
(Corrie ten Boom)

Pisząc „tryptyk rodzinny” ukazujący historie trzech bliskich mi osób, miałam na celu utrwalenie mojej historii rodzinnej. Ich powstanie poprzedziły lata przygotowań, opracowań i różnego rodzaju spotkań, które doprowadziły do finalnego spotkania w 2025 roku w Lubostroniu, podsumowującego moje dotychczasowe działania.

Pierwszą część tryptyku pt. *Druhną Włodkę Włodzimierza* poświęciłam mojej mamie – Włodzimierze Dobaczewskiej (z domu Korsak), matce sześciorga dzieci, która zmarła młodo, ale zaraziła nas wszystkich bakcylem służby harcerskiej. Włódka była wychowanką dh. hm. Olgi Drahonowskiej-Małkowskiej, jednej z twórczyń polskiego skautingu, założycielki w 1925 roku Szkoły Pracy Instruktorskiej i Harcerskiej „Cisowy Dworek” (pierwsza szkoła harcerstwa), której powołaniem była służba instruktorska, służba drugiemu człowiekowi. Włódka – niestrudzona krzewicielka idei harcerskiej szkoły Olgi Małkowskiej – wychowała liczne grono instruktorskie Hufca ZHP Żnin, zmarła nagle w 1971 roku w wieku 47 lat.

Młodość spędziła w Wilnie, jako jedyne dziecko Włodzimierza i Felicji Korsak. Mając 12 lat wstąpiła do ZHP. Lata 1936/37 spędziła w Cisowym Dworku u Olgi Małkowskiej. Po wojnie wyjechała (wraz z rodzicami) z Wilna do Gorzowa Wielkopolskiego. Od 1948 roku rozpoczęła nowy etap życia, już jako Włodzimierza Dobaczewska. Od 1951 roku mieszkała w Żninie, gdzie początkowo działała w Towarzystwie Przyjaciół Harcerstwa, później w komendzie Hufca ZHP Żnin. Była jedną z inicjatorek chorągwaniej akcji BANJO (Bydgoska Akcja Nauki Języków Obcych) w Żninie, zakładała drużyny zuchowe i harcerskie w Szkole Podstawowej nr 2 w Żninie. Wspomnienia o „Druhnę Włodkę, Włodzimierze” ukazały się w 50. rocznicę Jej śmierci. Książka wydana została w 2022 roku przez Instytut Wydawniczy „Świadek” w Bydgoszczy, a inicjatorem wydania był Referat Seniorów Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej ZHP.

W kolejnym roku ukazała się druga część tryptyku nosząca tytuł *Tobie Wando*, poświęcona Wandzie Dobaczewskiej (z d. Niedziałkowska), którą w domu nazywaliśmy Babunią Wandą. Pisarka polska, poetka, publicystka i animatorka kultury. Pochodziła ze znanej w Wilnie rodziny Niedziałkowskich, której korzenie sięgają Berehu k. Krzemieńca.

Dzieciństwo i młodość spędziła w Wilnie, gdzie aktywnie uczestniczyła w życiu kulturalnym i literackim miasta, pełniąc m.in. funkcję wiceprezesa Wileńskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Wilno, w którym mieszkała do 1939 roku, poświęciła dwie prace historyczno-literackie: *Wilno i Wileńszczyzna w latach 1863-1914* oraz *Wilno – Tryptyk*. Zadebiutowała w 1920 roku tomem wierszy *Na chwałę słońca*. Blisko pięć lat przeżyła w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück. Świadectwo tych traumatycznych doświadczeń zawarła w dwóch książkach: *Kobiety z Ravensbrück* (1946) oraz *Społeczeństwo nie z tej ziemi* (1979).

Jest autorką szesnastu publikacji, w tym siedmiu powieści napisanych w Żninie. Pisała książki dla młodzieży i słuchowiska radiowe. Była też autorką sztuk i adaptacji teatralnych dla dzieci. W 1951 roku zamieszkała w Żninie, gdzie powstawały jej kolejne książki i gdzie dodawała „ducha” sześciorgu swoich wnucząt. To właśnie Ona miała największy wpływ na moje życie literackie, to z nią (w trzypokoleniowej rodzinie) spędziłam 20 lat swojego młodzięcego życia na Pałukach. Zmarła w 1980 roku w wieku 88 lat i została pochowana na cmentarzu w Żninie. Przez ostatnie lata realizowałam różne projekty literackie przypominające twórczość i działalność kulturalną Wandy z okresu międzywojennego (w Wilnie) i powojennego na Pałukach. Książka *Tobie Wando* wydana została w 2023 roku przez Żnińskie Towarzystwo Kultury, pod patronatem Starosty Żnińskiego. Jej promocja miała miejsce 16 stycznia 2024 roku w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie i stanowiła punkt kulminacyjny spotkania połączonego z obchodami 50-lecia mojej działalności twórczej oraz mojego wyjazdu ze Żnina i Pałuk.

Warto zaznaczyć, że niektóre propozycje zainicjowane przeze mnie a związane z Wandą są nadal kontynuowane. Między innymi Bydgoskie Środy Literackie, czy Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Wandy Dobaczewskiej, który od pięciu lat organizuje Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Belzy w Bydgoszczy.

Pod koniec 2024 roku ukazała się ostatnia część tryptyku rodzinnego *Żywe drzewo Włodzimierza*, książka poświęcona mojemu dziadkowi Włodzimierzowi Korsakowi, który był miłośnikiem przyrody, ale też pisarzem, malarzem i fotografikiem, w rodzinie nazywanym „Dziadziusem”. Urodzony w 1886 roku w Anińsku (powiat Siebież w guberni witebskiej) ukończył gimnazjum w Rydze i Akademię Rolniczą w Taborze (Czechy). Podróżnik, popularyzator przyrody, pisarz z ugruntowaną przed wojną pozycją, utrwał tajemnicę lasu w słowach, rysunkach, fotografiach i w pisanych przez siebie książkach, m.in. *Rok myśliwego*, *Na tropach przyrody*, *Piękno w lesie*. W okresie międzywojennym był Głównym Łowczym Rzeczypospolitej Polskiej

i łowczym w Dyrekcji Lasów Państwowych w Wilnie. Po wojnie przyjechał wraz z żoną do Gorzowa Wielkopolskiego, gdzie mieszkał do 1972 roku. Był w Gorzowie Wielkopolskim prekursorem życia literackiego i założycielem Oddziału Ligi Ochrony Przyrody. Był gorącym zwolennikiem edukacji przyrodniczej w Polsce. Często bywał na Pałukach, gdzie mieszkała jego jedyna córka i sześcioro wnucząt. Zmarł w Krakowie w 1973 roku. Po 10 latach jego zwłoki zostały przeniesione do Gorzowa Wielkopolskiego.

Publikacja *Żywe drzewo Włodzimierza* została wydana przez Gorzowski Oddział Związku Literatów Polskich i Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim - na Ziemi Lubuskiej, gdzie pamięć o Włodzimierzu jest pielęgnowana do dnia dzisiejszego. Promocja książki miała miejsce m.in. w „Korsakówce” w Nadleśnictwie Kłodawa, gdzie od 2014 roku mieści się Izba Pamięci Włodzimierza Korsaka. Spotkanie wpisywało się w obchody 10-lecia „Korsakówki” i 100-lecia Lasów Państwowych.

Fot. z archiwum Heleny Skonieczki

Na miejsce podsumowania „rodzinnego tryptyku” wybrałam właśnie Lubostron, ponieważ wszystkim moim twórczym poczynaniom od lat patronuje Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy, a także pałuckie środowisko kultury. Spotkanie, odbyło się 24 kwietnia 2025 roku w Sali Rotundowej Pałacu. Było mi bardzo miło, że POWRÓT DO KORZENI honorowym patronatem objął Starosta Żniński i bydgoska WiMBP. Słowa podziękowania należą się wszystkim, którzy uczestniczyli w tym ważnym dla mnie spotkaniu, jednak przede wszystkim gospodarzom, którzy stworzyli rodzinny i uroczysty nastrój.

Podczas spotkania miałam przyjemność podziękować wydawcom moich trzech publikacji związanych z „Powrotem do korzeni” i wszystkim osobom, które wspierały mnie przez lata w scalaniu rodzinnych wspomnień. Można było porozmawiać z wydawcami, posłuchać utworów związanych z bohaterami tryptyku i zapoznać się z całokształtem mojej twórczości, która łączy nie tylko trzy miasta: Gorzów Wielkopolski, Żnin i Bydgoszcz. Było też harcerskie śpiewogranie, utwory Chopina na skrzypcach w wykonaniu Swiętłany Pobereźniuk i własne kompozycje fortepianowe Cezarego Dobaczewskiego. Zgadzam się z brazylijskim pisarzem i poetą Paulem Coelho: „Najważniejsze są korzenie! Tradycje rodzinne dają wzorce do naśladowania w przyszłości. Pozwalają zrozumieć kim jesteśmy, skąd się wywodzimy, jacy byli nasi przodkowie, uczą przeżywania... (...) Tradycja służy zachowaniu porządku świata. Jeśli ją złamiemy, świat się skończy.”

Nota o autorce:

Helena Skonieczka (z domu Dobaczewska) – inicjatorka wielu projektów artystycznych i literackich, szczególnie w Okręgu Kujawsko-Pomorskim Polskiego Związku Niewidomych. Od lat współpracuje z wieloma instytucjami kultury. Mimo niepełnosprawności wzrokowej jest redaktorką kilkudziesięciu publikacji (m in. z serii „Biblioteka OKATiK-a”). Członkini Związku Literatów Polskich, RSTK, instruktorka ZHP i wieloletnia działaczka w ruchu esperanckim. Autorka 20 publikacji, w tym 13 tomików poetyckich, które publikuje pod nazwiskiem Helena Dobaczewska-Skonieczka: *Czułe spojrzenia* (2007), *Teneraj rigardoj* (2009) – wersja esperancka *Czułych spojrzeń*, *Odcienie świata* (2010), *Ślad niewidomego przyjaciela* (2011, 2012), *Słowa – moje światło* (2012), *Pod skrzydłami Rafała Archaniola* (2013), *Bramy do jutra* (2014), *Przedranne sny* (2016), *Wiersze z żywego drzewa* (2017, 2018), *Z harcerską krajką* (2019), *Migotanie słowa* (2021), *W wigilijny wieczór* (2022), *Dotyk drogi* (2024).

**III KONFERENCJA I WYSTAWA
STOWARZYSZENIA INTROLIGATORÓW POLSKICH.
JUBILEUSZOWE SPOTKANIE INTROLIGATORÓW
W BYDGOSZCZY**

Z okazji 5. rocznicy powołania Stowarzyszenia Introligatorów Polskich w dniach 13–14 czerwca 2025 roku w Bydgoszczy, gdzie Stowarzyszenie zostało zarejestrowane 2020 roku, odbyła się w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, III Konferencja⁵ i Wystawa Stowarzyszenia Introligatorów Polskich. To wyjątkowe wydarzenie introligatorskie zorganizowane przez Stowarzyszenie Introligatorów Polskich wraz z Biblioteką Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną im. dr. Witolda Bełzy stało się prawdziwym świętem miłośników książki. Do Bydgoszczy przyjechali introligatorzy, konserwatorzy, projektanci i pasjonaci sztuki oprawy z całej Polski oraz z Czech. Wśród uczestników znalazły się także osoby studenckie kierunków artystycznych, w tym grafiki artystycznej – młode pokolenie, które z ciekawością i podziwem wpatrywało się w mistrzów rzemiosła.

Tradycyjnie, o godzinie 9.00, rozpoczęła się rejestracja uczestników oraz wydawanie toreb konferencyjnych z materiałami przygotowanymi przez sponsorów i darczyńców. Dzięki sprawnej pracy komitetu organizacyjnego w pakietach znalazły się próbki materiałów konserwatorskich od firmy CEIBA, publikacje miesięcznika „Świat Druku”, upominki od marmurkownia.pl Magdaleny Jurkiewicz, firmy JDR Technik, Pracowni Hertmanus Katarzyny Hertmanowskiej, firmy Pneumagraf oraz Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Konferencję oficjalnie otworzył Leszek Knyrek, przedstawiciel Stowarzyszenia Introligatorów Polskich, który serdecznie powitał wszystkich uczestników zgromadzonych w imponującym gmachu Biblioteki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego – specjalistów, pasjonatów, partnerów, sponsorów i patronów wydarzenia. W swoim wystąpieniu podkreślił również szczególnie charakter tegorocznego spotkania, przypadającego w piątą rocznicę powstania Stowarzyszenia, którego początki sięgają właśnie Bydgoszczy.

W dalszej części konferencji obrady moderowała dr Bernadeta Iwańska-Cieślik z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Jako pierwsza

⁵ Wcześniejsze edycje odbyły się w Poznaniu i Katowicach – przypis redakcji

wystąpiła dr Elżbieta Pokorzyńska z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, prezentując arcyciekawy referat zatytułowany „Intrologatorstwo bydgoskie”. To ponadgodzinne wystąpienie uświadomiło zgromadzonym, jak niewiele wiemy o historii intrologatorów w Bydgoszczy – i jak wiele wciąż pozostaje do odkrycia. Następnie Cezary Kozak, prezes Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie, zaprezentował referat „Bibliofile i intrologatorzy. Kontakty, relacje, interesy”, w którym doskonale ukazał złożone relacje między rzemieślnikami a ich klientami. Pierwszą sesję konferencji zamknął dr Tomasz Jurek, przedstawiając wystąpienie „Intrologatorstwo na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu. Sztuka, nauka, edukacja”, w którym przybliżył akademicki wymiar współczesnego intrologatorstwa.

W przerwie między sesjami uczestnicy konferencji mieli okazję zobaczyć wystawę opraw intrologatorskich – prac członków SIP. W przeszklonych gablotach zaprezentowali się : Aleksandra Bartoszewicz, Marie Benešová, Jerzy Budnik, Magdalena Bulanda, Krzysztof Cofalik, Piotr Czołczyński, Katarzyna Hertmanowska, Tomasz Jurek, Magdalena Jurkiewicz, Paweł Kołata, Izabela Madejska, Alicja Magiera, Dorota Majowska, Sabina Mozga, Elżbieta Pokorzyńska, Leonard Rosadziński, Natalia Smektała, Katarzyna Tużylak-Kopytek, Jacek Tylkowski, Eryk Mirosław Woźniak, Kateryna Zubakhina oraz osoby studenckie V Pracowni Grafiki – Intrologatorstwa i Sztuka Książki Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu: Barbara Borysewicz, Danusia Kobylacka, Emilia Kot, Eryk Korus, Karolina Przybylska, Kinga Krasucka, Natalia Jurczak. Kuratorką wystawy była Magdalena Bulanda, prowadząca w Bydgoszczy od 2020 roku własną pracownię intrologatorską.

Przed rozpoczęciem drugiej sesji konferencji miał miejsce szczególnie moment – uhonorowanie Leszka Knyrka, ustępującego po pięciu latach z funkcji Przedstawiciela Stowarzyszenia Intrologatorów Polskich. W uznaniu zasług dla rozwoju stowarzyszenia, integracji środowiska zawodowego oraz propagowania zawodu intrologatora, wyróżniono go dyplomem „Diploma Recognitions Pro Meritio”. Drugą część sesji rozpoczęła dr Elżbieta Urbaniak prelekcją „Intrologatorzy gnieźnieńscy w reklamach prasowych i nie tylko”. Następnie głos zabrała Marie Benešová z Czech, prezentując swoją interpretację techniki intrologatorskiej „Onion binding” opracowanej przez Benjamina Elbela. Ostatnie wystąpienie należało do Małgorzaty Klepczyńskiej, konserwatorki z Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy, która w referacie „Ewolucja w podejściu do obiektów zabytkowych oraz jej wpływ na podejmowane zabiegi i stosowane materiały” omówiła współczesne wyzwania konserwatorskie. Zakończenie konferencji przyniosło ożywioną dyskusję —

między innymi na temat braku wykwalifikowanych introligatorów w bibliotekach i instytucjach kultury.

W pierwszym dniu wydarzenia uczestnicy mieli także możliwość zakupu narzędzi, papierów marmurkowych, skór do opraw oraz materiałów introligatorskich i konserwatorskich. Swoje stoiska zaprezentowali: czeska garbarnia skór artystycznych i konserwatorskich Josef Strnad, firmy Pneumagraf, CEIBA, marmurkownia.pl, Pracownia Hertmanus oraz Wydawnictwo UKW.

Dzień zakończyło Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia Introligatorów Polskich, podczas którego wybrano nowe władze. Leszek Knyrek wygłosił okolicznościowe przemówienie z okazji pięciolecia działalności SIP, dziękując wszystkim członkom za ich zaangażowanie i wsparcie. W imieniu Stowarzyszenia uhonorował także trójkątną, mosiężną plakietą „za szczególne zaangażowanie w tworzenie SIP” następujące osoby: Leonarda Rosadzińskiego, Tomasza Jurka, Jacka Tylkowskiego, Katarzynę Kubiś, Elżbietę Pokorzyńską i Agnieszkę Białą. W wyniku głosowania nowym Przewodniczącym Stowarzyszenia został wybrany Michał Ładosz, który będzie pełnił tę funkcję przez najbliższy rok. Na zastępców powołano Mateusza Lewandowskiego i Tomasza Jurka.

Drugiego dnia konferencji uczestnicy wzięli udział w dwóch profesjonalnych, dwugodzinnych warsztatach. W Bibliotece UKW odbyły się zajęcia „Projektowanie okładek” prowadzone przez bydgoską projektantkę graficzną i ilustratorkę, tegoroczną laureatkę Strzały Łucniczki w kategorii poziom edytorski Katarzynę Tużylak-Kopytek oraz „Bat Wing” pod kierunkiem Marie Benešovej.

Fot. Piotr Czołczyński

W warsztatach wzięło udział ponad czterdzieści osób, które z zaangażowaniem i entuzjazmem tworzyły własne prace, korzystając z nożyczek, nożyków, kleju, kostek introligatorskich i różnorodnych materiałów. Po części warsztatowej uczestnicy udali się spacerem wzdłuż Brdy na Stary Rynek, gdzie w mniejszych grupach zwiedzili Bibliotekę Bernardynów w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej oraz introligatornię działającą przy bibliotece. Małgorzata Klepczyńska zaprezentowała wybrane oprawy ze zbiorów tej instytucji. Spotkanie zakończył spacer z przewodniczką po centrum Bydgoszczy.

Fot. Piotr Czołczyński

III Konferencja i Wystawa SIP były nie tylko okazją do wymiany doświadczeń i wiedzy, lecz także do integracji środowiska introligatorskiego. Uczestnicy zgodnie podkreślali, że wydarzenie umocniło więzi między pasjonatami tego szlachetnego rzemiosła oraz przyczyniło się do promocji sztuki introligatorskiej w Polsce i za granicą. W składzie komitetu organizacyjnego byli: Elżbieta Pokorzyńska, Natalia Smektała, Magdalena Jurkiewicz, Magdalena Bulanda, Leonard Rosadziński i Leszek Knyrek, który serdecznie podziękował wszystkim za ogrom pracy i zaangażowania w przygotowanie wydarzenia.

Patronat medialny nad konferencją objęli: TVP3 Oddział Bydgoszcz, Polskie Radio PIK, „Świat Druku”, wydawca.com.pl, „Świat Poligrafii”, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Biblioteka Instytutu Kultury Europejskiej w Gnieźnie, Europejska Akademia Introligatorska, Wielkopolskie Towarzystwo Przyjaciół Książki, Towarzystwo Bibliofili Polskich w Warszawie, Łódzkie Towarzystwo Przyjaciół Książki oraz Towarzystwo Przyjaciół Książki w Kaliszu.

„ZACZYTANI W PRL-u” – PROJEKT PEŁEN WSPOMNIENÍ, LITERATURY I MUZYKI

Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu po raz kolejny udowodniła, że jest miejscem tętniącym kulturą i żywym dialogiem międzypokoleniowym. W ramach projektu „Zaczytani w PRL-u”, skierowanego do dorosłego czytelnika, odbył się cykl wydarzeń, który przybliżył uczestnikom realia i atmosferę Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej poprzez literaturę, sztukę, muzykę i wspomnienia. Projekt został dofinansowany w wysokości 11 160 zł ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Całość zadania wyniosła 17 960 zł.

Udany projekt to efekt zgranego, pełnego pasji zespołu i niekończącej się burzy pomysłów!

Pomysł na projekt „Zaczytani w PRL-u” zrodził się z inicjatywy Joanny Strzeleckiej i Barbary Keiling-Wysockiej, które nie tylko wspólnie opracowały jego koncepcję, ale także czuwały nad organizacją i przebiegiem wszystkich wydarzeń. Ich zaangażowanie i dobra znajomość potrzeb czytelników były podstawą sukcesu całego przedsięwzięcia. Ogromne znaczenie miała również rola Bartosza Wiśniewskiego, który z wyczuciem i profesjonalizmem poprowadził spotkania autorskie. Jego swobodny styl, znajomość literatury, umiejętność nawiązywania kontaktu z autorami i publicznością sprawiły, że rozmowy były ciekawe, dynamiczne i pełne inspirujących refleksji. Dzięki niemu spotkania nabrały wyjątkowego charakteru i stały się prawdziwą intelektualną ucztą. W realizacji projektu aktywnie uczestniczyła także Aneta Muskała, która stworzyła oryginalne i nietuzinkowe plakaty promujące wydarzenia – wyróżniające się stylem i przyciągające wzrok mieszkańców Inowrocławia. Nad promocją w mediach społecznościowych czuwała z kolei Natalia Plewa, której zaangażowanie w prowadzenie bibliotecznych kanałów online sprawiło, że informacje o wydarzeniach dotarły do szerokiego grona odbiorców i zachęciły wiele osób do udziału.

Wszystkie te działania pokazały jedno: najważniejszy w realizacji każdego projektu jest zgrany, zaangażowany zespół, który z pasją, odpowiedzialnością i wzajemnym wsparciem tworzy coś wyjątkowego. Dzięki współpracy i wspólnemu wysiłkowi osób zaangażowanych w „Zaczytani w PRL-u” projekt nie tylko się udał, ale też stał się wydarzeniem, które na długo zapadnie w pamięć uczestników.

Różnorodność form i tematów – PRL w wielu odsłonach

Program był niezwykle różnorodny. Rozpoczął się od warsztatów „Plakaty w stylu PRL” prowadzonych przez Antoninę Kieliszewską. Spotkanie stało się twórczą przestrzenią, w której uczestnicy mogli wyrazić siebie poprzez kolaż – technikę artystyczną, łączącą obraz, tekst i formę w spójną, artystyczną całość. Kolaż dawał możliwość eksperymentowania z różnymi materiałami, tworząc niezwykle dynamiczne i wielowymiarowe kompozycje. Warsztaty te stanowiły także przygotowanie do konkursu „Czytać w PRL-u?”, który stał się okazją do głębszej refleksji nad literaturą i realiami tamtych czasów. Uczestnicy stworzyli autorskie plakaty literackie inspirowane twórczością Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej oraz Tadeusza Różewicza. Powstałe prace zachwycały oryginalnością i świeżym podejściem, śmiało interpretowały poetyckie przesłania, poruszając takie tematy jak ironia codzienności, refleksja nad ludzką kondycją czy absurdy życia.

Fot. z archiwum BM w Inowrocławiu

Temat realiów tamtych czasów powrócił także podczas spotkania z Wojciechem Przyłipiakiem. Autor opowiadał o zwyczajach, lokalach, kelnerach i barmanach PRL-u, a jego opowieści pełne były barwnych anegdot i humoru. Spotkaniu towarzyszyła prezentacja unikatowych fotografii oraz wystawa oryginalnych przedmiotów z epoki, które dopełniły atmosfery i pozwoliły jeszcze głębiej zanurzyć się w klimat PRL-u. Było to wydarzenie pełne emocji, wspomnień i ciekawostek – prawdziwa gratka dla miłośników historii codzienności i kultury tamtego okresu. A gdy już

nacieszyliśmy uszy opowieściami, przyszła pora na coś dla podniebienia. W ramach projektu odbyły się warsztaty edukacyjno-kulinarne „Tu jest jakby luksusowo”, które poprowadziły niezawodne gospodynie z Koła Gospodyń Wiejskich w Kłopotcie. Na stołach zagościły klasyki: smażona mortadela z ziemniakami, zupa jarzynowa, surówka z białej kapusty. Inspiracją do stworzenia warsztatowego menu były legendarne książki kucharskie, takie jak *Kuchnia polska*, niegdyś obowiązkowa pozycja w każdej kuchni. Członkowie KGW „Kłopotcie” dzielili się historiami o dawnych zwyczajach kulinarnych, opowieściami o codziennym życiu na kujawskiej wsi oraz anegdotami przekazywanymi w ich rodzinach z pokolenia na pokolenie. Była to niepowtarzalna okazja do spotkania z tradycją i smakami minionej epoki.

Projekt „Zaczytani w PRL-u” miał również swój kryminalny akcent. W ramach spotkań autorskich Biblioteka gościła dwóch znakomitych pisarzy – Ryszarda Ćwirleja i Jacka Ostrowskiego, których twórczość często osadzona jest w realiach Polski Ludowej. Ich książki, pełne napięcia, intryg i wyrazistych bohaterów, znakomicie oddają klimat minionych dekad. Podczas spotkań publiczność miała okazję wysłuchać fascynujących opowieści o kulisach powstawania powieści kryminalnych, o źródłach inspiracji oraz o tym, jak autorzy zdobywają wiedzę o codziennym życiu w PRL-u. Rozmowy obfitowały w ciekawostki i anegdoty, które nie tylko przybliżyły literacki warsztat autorów, ale także pozwoliły spojrzeć na przeszłość z nieco innej, bardziej osobistej perspektywy. Ryszard Ćwirlej, z charakterystycznym humorem, snuł opowieści o podobieństwach między poznaniakami a inowrocławianinami, a także zdradził, że bohaterowie jego książek, którzy zdobyli sympatię czytelników, z pewnością jeszcze powrócą w kolejnych książkach. Jacek Ostrowski podzielił się barwną opowieścią o kulisach powstawania swojej popularnej serii z charyzmatyczną mecenas Zuzanną Lewandowską – postacią, która na trwałe zapisała się w sercach czytelników i stała się znakiem rozpoznawczym jego twórczości. Spotkania udowodniły, że PRL to nie tylko tło historyczne, ale także niezwykle barwna przestrzeń dla literackich poszukiwań, zbrodni i... interesujących bohaterów.

W przestrzeni bibliotecznego Salonu Literacko-Artystycznego powstała również wyjątkowa kawiarnia literacka w klimacie PRL-u. Było to miejsce, gdzie czas na chwilę się zatrzymał. Stylowe meble z epoki, nastrojowe światło stworzyły atmosferę sprzyjającą wspomnieniom, rozmowom i... dobrej muzyce. To właśnie w tej scenarii odbyło się spotkanie z Rafałem Podrazą, zatytułowane „Z literacką nutą”, podczas którego autor z pasją opowiadał o ikonach muzyki PRL-u, takich jak Anna Jantar czy Irena Jarocka. Ich piosenki, będące niegdyś tłem codzienności, dziś wracają jako wzruszające świadectwo epoki i inspiracja dla kolejnych pokoleń.

Zwieńczeniem projektu był natomiast niezwykle koncert „Dźwięki PRL-owskiego jazzu” w wykonaniu zespołu Lay D Funk. Artyści zaprezentowali jazzowe aranżacje wierszy Wisławy Szymborskiej, łącząc subtelność poezji z energetyką i improwizacją muzyki jazzowej. Te dwa wydarzenia stworzyły niezwykle harmonijną całość, literacko-muzyczną podróż do świata PRL-u, gdzie słowo spotykało się z dźwiękiem, a nostalgia z nowoczesną interpretacją, bo przecież kultura tamtych lat to nie tylko historia, to także emocje i pamięć zapisana między wersami i nutami.

Kreatywna podróż przez epokę PRL-u

Projekt „Zaczytani w PRL-u”, zrealizowany przez Bibliotekę Miejską im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu, okazał się nie tylko sentymentalną podróżą w przeszłość, ale także impulsem do głębokich rozmów, refleksji i twórczego działania. Uczestnicy mieli okazję na nowo odkryć historię i kulturę PRL-u, a także zastanowić się nad jej wpływem na współczesność. Dzięki różnorodnym wydarzeniom – od warsztatów, przez spotkania autorskie, po koncert – projekt ukazał, jak wiele artystycznych wymiarów kryje się w tym okresie, który z jednej strony budzi kontrowersje, a z drugiej wciąż inspirować i skłaniać do twórczych poszukiwań. Projekt w wyjątkowy sposób połączył edukację, kulturę i sztukę, tworząc przestrzeń, w której każdy mógł odnaleźć coś dla siebie.

Wioletta Duda
Emilia Drachal
Katarzyna Krzemińska

„LITERACKI ODLOT” W MIEJSKIEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ W ŚWIECIU. PODSUMOWANIE FESTIWALU KSIĄŻKI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W terminie od maja do końca września 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Świeciu zorganizowała Festiwal Książki dla Dzieci i Młodzieży „Literacki Odlot”. Projekt został dofinansowany w kwocie 17 088 zł ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Całkowity koszt zadania wyniósł: 21 450 zł.

W ramach projektu odbyło się blisko 40 działań literackich i czytelnich skierowanych do dzieci i młodzieży. Wzięło w nich udział około 1500 osób. Przeprowadzono 9 spotkań autorskich z sześcioma twórcami i ponad 20 lekcji bibliotecznych promujących twórczość Justyny Bednarek oraz Przemysława Wechterowicza. Zorganizowano również Koncert Poezji Śpiewanej, Piknik Literacki, szkolenia dla bibliotekarzy, warsztaty kreatywnego pisania i tworzenia komiksów a także warsztaty czytania performatywnego.

Bajkowy początek i spotkania z autorami

Festiwal rozpoczął się 6 maja 2025 roku Bajkowym Korowodem. Przedszkolaki przebrane za postacie z literatury dziecięcej, przemaszzerowały ulicami Świecia promując przy pomocy transparentów Festiwal „Literacki Odlot”. Gościem festiwalu w maju była znana i lubiana pisarka dla najmłodszych Justyna Bednarek. Dzieci z okolicznych szkół wzięły udział w spotkaniu autorskim, a po południu autorka przeprowadziła „skarpetkowe warsztaty”. Gościem Festiwalu był także Przemysław Wechterowicz, który poprowadził dwa spotkania autorskie z dziećmi. Mariola Fajak-Słomińska tworząca wraz z mężem Teatr Dwukropek, zaprezentowała swoje książki *Wiersze w kadrze* oraz *Las w sieci* w formie małej dramy.

Lokalne talenty, warsztaty edukacyjne i szkolenie dla bibliotekarzy

Festiwal był okazją do zaprezentowania lokalnych autorów książek dla dzieci tworzących na terenie powiatu świeckiego. Biblioteka zorganizowała dwa warsztaty edukacyjne: zajęcia sensoryczne przeprowadzone przez Martę Grabowską, tłumaczkę serii książek Jeleny Pervan *Plamek i Brudek*, trenerkę Fundacji Good Culture oraz warsztaty

z bajkoterapii zrealizowane przez Jagodę Kowalską, autorkę bajki terapeutycznej *Benek i ogromne serce*. Miłośników zabawy słowem Biblioteka zaprosiła na warsztaty kreatywnego pisania z Kingą Willim, autorką m.in. książki *Kreatywne pisanie. Narzędziownik pisarza*. Uczestnicy tych zajęć mieli okazję ćwiczyć swoją wyobraźnię i kreatywność poprzez różnorodne zadania literackie.

W czerwcu zainteresowani wzięli udział w czytaniu performatywnym pod okiem Patryka Rybusa, performerera znanego w gminie. Kameralna atmosfera sprzyjała twórczemu eksperymentowaniu z głosem i emocjami. W trakcie warsztatów czytano m.in. *Lokomotywę* Juliana Tuwima oraz fragmenty *Ferdydurke* Witolda Gombrowicza, z podziałem na role i z naciskiem na emocje, takie jak złość, radość czy melancholia.

W ofercie festiwalowej nie zabrakło szkolenia dla bibliotekarzy, które poprowadziła Marta Grabowska, biblioterapeutka z Fundacji Good Culture. Tematem szkolenia była: „Książka na 7 zmysłów – zajęcia z elementami sensorycznymi w bibliotece”. Bibliotekarze zapoznali się z nowymi pomysłami na prowadzenie lekcji bibliotecznych, angażujących dzieci intelektualnie i sensorycznie. Szkolenie miało charakter praktyczny i pełne było konkretnych pomysłów. Z łatwością można będzie przenieść je do codziennej pracy z najmłodszymi czytelnikami.

Poezja śpiewana i Piknik Literacki

W programie „Literackiego Odlotu” znalazła się też propozycja dla miłośników poezji śpiewanej. Kuba Michalski zaprezentował koncert „Od Kochanowskiego do Szymborskiej”, wykonując autorskie kompozycje do utworów m.in. Jana Kochanowskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Cypriana Kamila Norwida, Bolesława Leśmiana, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego i Wisławy Szymborskiej. Na zakończenie wybrzmiała pełna humoru wersja muzyczna *Lokomotywy* Juliana Tuwima. Ostatnią sobotę wakacji umilił Piknik Literacki, którego partnerem było Centrum Terapii i Rozwoju „Pozytywka”. Deszczowa aura nie pokrzyżowała planów organizatorów. Większość spotkań odbyła się w budynku biblioteki. Rodziny z dziećmi spotkały się z lokalnymi autorami, mogły kupić ich książki i zdobyć autografy. Małgorzata Brandt, autorka książek dla dzieci: *Jestem w przedszkolu*, *Ważne sprawy Milusińskich*, a także najnowszej pozycji pt. *Milusińscy dbają o zdrowie*, czytała swoje dzieła młodemu słuchaczom. Kinga Willim, mentorka w dziedzinie kreatywnego pisania, autorka książki *Kreatywne pisanie. Narzędziownik pisarza* oraz serii książek dla dzieci *Basia Wrzos i Żywioły*, wraz ze swoją córką, Basią Willim, przeprowadzała z dziećmi eksperymenty. Dawid Żurawski, grafik, rysownik, autor ilustracji m. in. do komiksu *Świecie. Światło i mrok*, a także autor

książek dla dzieci *Wielki kłopot małych stworzeń i Kraina pingwina. Ekspedycja*, przygotował dla miłośników komiksu lekcje rysunku. Panie z Centrum Terapii i Rozwoju „Pozytywka” w Świeciu zorganizowały animacje dla dzieci, a założycielka i właścicielka Jagoda Kowalska, przeprowadziła zajęcia z bajkoterapii w oparciu o swoją książkę *Benek i ogromne serce*. Uczestnicy imprezy próbowali swojego szczęścia, kręcąc kołem na loterii fantowej. Nikt nie odszedł zawiedziony, bo każdy los wygrywał. Można było także wymienić książki w ramach „żywego bookcrossingu”. Nie zabrakło typowo piknikowych atrakcji: dmuchańca, balonów, słodkiego poczęstunku oraz małych i ogromnych baniek mydlanych. Nawet Prązek, biblioteczny ślimak afrykański, wbrew swojemu zwyczajowi chowania się w skorupie, wykazał się dużą aktywnością i ku uciechu uczestników Pikniku pokazał się w całej okazałości. Dla zgłodniałych po tak wielu atrakcjach, ratunkiem były przepyszne, domowe wyroby Koła Gospodyń Wiejskich, a miłośnicy zwierząt odwiedzający bibliotekę mogli dołożyć swoją cegiełkę u wolontariuszy ze Schroniska dla Zwierząt w Świeciu, wspierając jego podopiecznych finansowo lub rzeczowo.

We wrześniu, na zakończenie festiwalu „Literacki Odłot”, zaprezentowali się lokalni twórcy: Kinga Willim, Małgorzata Brandt, Jagoda Kowalska i Dawid Żurawski. Każde z nich reprezentowało inny nurt literacki, wnosząc do programu wydarzenia różnorodne spojrzenia na literaturę dziecięcą i młodzieżową. Kinga Willim spotkała się z uczniami klas drugich szkoły podstawowej, prezentując książki z serii *Basia Wrzos i żywioły: Woda* oraz *Ziemia*. To poradniki wspierające rozwój poznawczy dzieci, pokazujące, jak poprzez ciekawość, doświadczenie i zabawę można odkrywać świat przyrody. Spotkanie miało charakter interaktywny, uczniowie chętnie zadawali pytania, dzielili się własnymi pomysłami na kolejne przygody bohaterki oraz opowiadali o swoich literackich inspiracjach. Małgorzata Brandt, wspierana przez sympatyczną maskotkę myszkę Zytę czytała przedszkolakom swój najnowszy tomik *Milusińscy dbają o zdrowie*. Spotkanie poświęcone było tematyce zdrowego stylu życia. Wiersze autorki stały się punktem wyjścia do rozmów z dziećmi na temat codziennych nawyków i troski o zdrowie. Przedszkolaki z entuzjazmem odpowiadały na pytania i dzieliły się własnymi doświadczeniami. Jagoda Kowalska przeprowadziła zajęcia z bajkoterapii na podstawie swojej książki *Benek i ogromne serce*. Autorka przeczytała dzieciom opowieść o zającu Benku, a każde dziecko miało okazję trzymać w rękach pluszową wersję głównego bohatera. Zabieg ten znacząco wzmocnił zaangażowanie uczestników i umożliwił głębsze przeżycie historii, co doskonale wpisuje się w metodykę bajkoterapii, wykorzystywanej m.in. w pracy z emocjami.

Zwienieczeniem festiwalu były warsztaty komiksowe, które poprowadził Dawid Żurawski. Uczestniczyli w nich uczniowie klasy piątej szkoły podstawowej. Podczas zajęć dzieci poznały etapy tworzenia komiksu: od szkicowania kadrów i projektowania dymków, po użycie onomatopei – wyrazów dźwiękonaśladowczych, które są nieodłącznym elementem narracji graficznej. Prowadzący w przystępny sposób dzielił się wiedzą, pokazując, jak różne formy zapisu wpływają na emocjonalny wydźwięk historii. Uczestnicy stworzyli własne krótkie komiksy, ćwicząc przy tym kreatywność, myślenie wizualne i wyobraźnię literacką. Symbolicznym zakończeniem festiwalu było zdjęcie z fasady biblioteki banera promującego „Literacki Odłot”, którego dokonali Dawid Żurawski, Wioletta Duda, kierowniczka Oddziału dla Dzieci Miejskiej Biblioteki Publicznej w Świeciu oraz młodzież. Tym samym dobiegł końca trwający od maja cykl wydarzeń literackich, który dostarczył młodym czytelnikom wielu inspiracji, radości i twórczych doświadczeń, a bibliotekarzom cennych przykładów skutecznych działań animujących czytelnictwo.

„Literacki Odłot” to nie tylko festiwal – to prawdziwe święto literatury, które na długo pozostanie w pamięci jego uczestników. Utwierdził wszystkich uczestników w przekonaniu, że książka jest początkiem fascynującej przygody, pełnej emocji, wyobraźni i wspólnego działania.

Fot. z archiwum MBP w Świeciu

INOWROCLAWSKA ZIEMIA OBIECANA

Polak, Niemiec i Żyd zakładają spółkę, korzystając z szybkiego rozwoju ekonomicznego miasta. To nie tylko fikcja literacka przedstawiona w łódzkiej powieści Władysława Stanisława Reymonta *Ziemia obiecana*, ale też jedno z ważniejszych wydarzeń w historii Inowrocławia.

W maju 1875 r., w miejscowym sądzie, polski ziemianin i przemysłowiec Zygmunt Wilkoński oraz adwokaci: Niemiec Oskar Triepcke i Żyd Samuel Hoeniger zarejestrowali spółkę „Towarzystwo Akcyjne Solanki Inowrocławskie”. Zakupiono ziemię od państwa, rozpoczęto urządzenie parku uzdrowiskowego i budowę budynków sanatoryjnych. Świeżo powstały, niewielki, o nieustalonej jeszcze renomie kurort, nie przyciągał wielu gości i nie przynosił spodziewanych zysków. Po śmierci Z. Wilkońskiego akcjonariusze postanowili sprzedać małą dochodowy interes miastu w kwietniu 1881 r.

Początkowo wydzierżawiono uzdrowisko Ottonowi Hundsdoerfowi, właścicielowi apteki „Pod Czarnym Orłem”. Po czterech latach przedsięwzięcie znalazło się pod bezpośrednim zarządem miejskim, rozpoczynając okres systematycznego rozwoju, trwający do wybuchu I wojny światowej. Między centrum miasta a Parkiem Solankowym powstała nowa, elegancka dzielnica, z reprezentacyjnymi obiektami użyteczności publicznej i okazałymi domami prywatnymi. Nawet katastrofy budowlane w pierwszych latach XX w., wynikające z eksploatacji złóż soli zalegających pod miastem, które przejściowo zahamowały rozwój przemysłu wydobywczego w Inowrocławiu, sprzyjały inwestycji w bardziej bezpieczny sektor uzdrowiskowy.

Podczas I wojny światowej kurort podupadł, nie mogąc liczyć na odpowiednią liczbę gości. W wolnej Polsce, dzięki prezydentowi Inowrocławia Józefowi Krzysińskiemu, który jako lekarz i działacz samorządowy od wielu lat wspierał zdroj oraz kierującemu Miejskim Zarządem Kąpielowym lekarzowi Władysławowi Łabiszewskiemu, rozbudowano i unowocześniono kurort.

Inowrocław lat międzywojennych stał się modnym i eleganckim miejscem odpoczynku. Bywał w nim często, mieszkający w nieodległym Parchaniu, generał Władysław Sikorski. Latem, do teściów przyjeżdżał Stanisław Helsztyński – naukowiec, pisarz i poeta. Jeden z wierszy jego tomiku *Sonety inowrocławskie* nosi tytuł *Solanki*. W miejscowym sanatorium kontuzję sportową wyleczył złoty medalista olimpijski Janusz Kusociński. Uzdrowisko nie tylko przynosiło dochód finansowy, ale było też kołem

zamyślowym rozwoju infrastruktury, usług, życia naukowego i kulturalnego Inowrocławia.

W czasie okupacji 1939-1945 park i sanatoria służyły wyłącznie Niemcom. W 1951 r. uzdrowisko upaństwowiono. Z jego dobrodziejstw zaczęli korzystać masowo robotnicy. Budowano i rozbudowywano m.in. sanatoria branżowe dla metalowców, energetyków, kolejarzy czy leśników. Jednocześnie, inwestycje w uciążliwe dla środowiska zakłady przemysłowe w mieście i okolicach oraz brak odpowiednich kapitałów i zarządzania sprawiały, że zaniedbany Park Solankowy i cała dzielnica zdrojowa u schyłku PRL-u raczej odstraszała niż zachęcała do spędzania tam czasu wolnego.

W roku stulecia zdroju na kuracji przebywał w Inowrocławiu Miron Białoszewski. Jego literacki dziennik pt. *Zawał* (pierwsze wydanie w roku 1977) obszernie opisuje turnus, podczas którego bohater odkrywa uzdrowisko i miasto. Zauważa m. in. *puszkę z napisem „składka na pomnik Wilkońskiego”*.

„Kto to był? Lekarz? Ktoś od solanek?” Z piany codzienności, ze strzępków rozmów i wrażeń kunszt pisarza tworzy wielowarstwową opowieść o naturze bytu i literacki portret „frymuśnego” miasta.

Otwarcie w roku 1995 pierwszej części tężni było widowym znakiem, że po przemianach ustrojowych inowrocławski źródło z wolna staje się coraz atrakcyjniejszy. Spektakularny rozkwit nastąpił jednak po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, kiedy dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego powiększono i zrewitalizowano Park Solankowy, dokończono konstrukcję okazałej tężni, zbudowano lub zmodernizowano wiele obiektów, które służą kuracjuszą, spacerowiczom i turystom. Jesienią 2010 r. Minister Skarbu dokonał prywatyzacji spółki „SOLANKI” Uzdrawisko Inowrocław, którą zakupił miejscowy przedsiębiorca i społecznik Tadeusz Chęsy.

Od stu pięćdziesięciu lat uzdrowisko jest nie tylko miejscem rehabilitacji i wypoczynku kuracjuszy i turystów, ale też ważną częścią życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego miasta. W roku 2025 odbyło się wiele imprez dla uczczenia tego ważnego dla inowrocławian jubileuszu. Wśród organizatorów kulturalnych wydarzeń znalazła się też Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza.

W pergoli, w centrum odwiedzanego przez licznych spacerowiczów Parku Solankowego, od wiosny do jesieni oglądać można było wystawę plenerową „Pięćdziesiąt widoków ze zbiorów Biblioteki Miejskiej im. Jana Kasprowicza na 150 lat inowrocławskiego uzdrowiska”. Wielkoformatowe plansze przykuwały wzrok przechodniów, zaciekawionych reprodukcjami dawnych pocztówek i folderów, na których uwieczniono wygląd zdrojowiska z przełomu XIX i XX wieku oraz lat międzywojennych. Malowniczy mostek

z latarnią i niektóre budynki sanatoryjne można podziwiać dzisiaj tylko na starych zdjęciach.

Pijalnia Wód-Palmiarnia „Inowrocławianka” gościła drugą wystawę przygotowaną przez kierownika Czytelni Regionalnej Szymona Łysiaka, zatytułowaną „Zygmunt Wilkoński (1832-1880)”. Historia życia i działalności „kogoś od solanek” ukazana została na podstawie zbiorów Czytelni, dokumentów z Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. Oddział w Inowrocławiu, oraz dostępnych w domenie publicznej materiałów bibliotek cyfrowych.

Fot. z archiwum BM w Inowrocławiu

Na sierpniowe święto ulicy Solankowej przygotowana została tematyczna wystawa na podstawie dawnych pocztówek ze zbiorów Czytelni Regionalnej. Bibliotekarki zapraszały dzieci i dorosłych do wspólnego tworzenia załadek do książek i ekologicznych, a zarazem artystycznych zestawów soli kąpielowych – Inowrocław zwany jest „miastem na soli”.

Od maja do września trwał konkurs plastyczny „Mój Źródł”. Wzięło w nim udział blisko 40 amatorów, nie tylko z Kujaw. Sięgano po farby, kredki, węgiel czy długopis, by w artystycznej formie zawrzeć wrażenia ze spacerów i wojaży do kurortu. Twórcy najoryginalniejszych i najlepszych technicznie (zdaniem jurerek, którymi były animatorki kultury i artystki plastyczki) otrzymali nagrody ufundowane przez Urząd Miasta, a wszyscy uczestnicy zaprezentowali swoje prace na pokonkursowej ekspozycji, która też cieszyła się zainteresowaniem zwiedzających.

Podobnie inowrocławscy bibliotekarze nie mogli narzekać na zainteresowanie corocznym, czerwcowym konkursem „Odkrywamy

Inowrocław”, organizowanym tradycyjnie w czasie Dni Inowrocławia. W 2025 r. internetowy quiz nawiązywał tematyką do jubileuszu uzdrowiska. Marcowe „Zakładki poezji”, akcja promująca czytelnictwo z okazji Światowego Dnia Poezji, i wrześniowe Narodowe Czytanie odbywały się w rzeczywistości analogowej, w scenerii Parku Solankowego.

Było jak w bollywoodzkim filmie – czasem słońce, czasem deszcz. W pierwszy dzień wiosny słońce sprzyjało bibliotekarkom rozdającym oryginalne, według projektu pracownicy Czytelni Biblioteki Głównej Natalii Plewy, zakładki z cytataми z wierszy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (na mocy decyzji Sejmu RP jednej z patronek roku 2025).

Fot. z archiwum BM w Inowrocławiu

Kilka miesięcy później, gdyby nie zadaszony taras restauracji „Nad Stawkiem”, lektorów i słuchaczy poezji Jana Kochanowskiego przemoczyłby rzęsimy deszcz.

Kapryśna pogoda nie zraziła inowrocławskich bibliotekarzy do przygotowywania wydarzeń kulturalnych poza ich miejscem pracy. Nie tylko dzielnica zdrojowa, ale całe miasto wydaje się Ziemią Obiecaną – do edukacyjno-kulturalnych działań.

Bibliografia:

Białoszewski M., *Zawał*, Warszawa 1977

Hasik J., Gawlak E., *Dzieje uzdrowiska Inowrocław*, Inowrocław 1996

Sikorski Cz., *Encyklopedia wiedzy o zabytkach Inowrocławia*, Inowrocław 2002

LITERACKA JESIEŃ - V KUJAWSKO-POMORSKI FESTIWAL KSIĄŻKI W BYDGOSZCZY

Kujawsko-Pomorski Festiwal Książki w Bydgoszczy to cykliczna impreza literacka, która integruje miłośników czytelnictwa, pisarzy i wydawców w regionie. Festiwal odbywa się zazwyczaj jesienią i oferuje bogaty program obejmujący targi książki, na których prezentuje się wiele wydawnictw z nowościami i bestsellerami. Najważniejszymi punktami wydarzenia są spotkania autorskie ze znanymi pisarzami, panele dyskusyjne na temat literatury i promocji czytelnictwa, a także warsztaty tematyczne. Organizatorami festiwalu są m.in. Fundacja „Będziem Polakami” i Fundacja Historyczna im. Mariana Rejewskiego z Krzysztofem Drozdowskim na czele. Kujawsko - Pomorski Festiwal Książki w Bydgoszczy regularnie korzysta z dofinansowania ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co jest istotne dla jego rozwoju i skali. To wsparcie finansowe, często pozyskiwane w ramach programów promujących czytelnictwo, pozwala organizatorom na zapraszanie znanych autorów, realizację bogatego programu spotkań, paneli dyskusyjnych i warsztatów.

Pierwsza edycja imprezy występowała pod nazwą Kujawsko-Pomorskich Targów Książki i miała miejsce w dniach 23-24 października 2021 roku. Odbyła się w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w Osielsku. Wydarzenie to zostało zainicjowane z myślą o promocji czytelnictwa oraz ożywieniu życia kulturalnego i literackiego, stawiając sobie za zadanie promocję książek oraz spotkań kulturalnych w regionie. Tematem dominującym podczas targów była literatura historyczna i podróżnicza. Wśród wystawców i wydawnictw targów, nie zabrakło Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy, która prezentowała swoje publikacje. Na stoiskach książki prezentowała także Małgorzata Grossman, autorka łącząca historię Bydgoszczy z intrygą kryminalną. W kolejnym roku impreza ponownie odbyła się w Osielsku, tym razem w dniach 14-16 października, jednak już jako element szerszego wydarzenia czyli Kujawsko-Pomorskiego Festiwalu Książki. Oprócz targów, w programie znalazły się prelekcje, spotkania z autorami oraz siedem paneli dyskusyjnych. Uczestnicy debatowali nad stanem czytelnictwa w Polsce i jego przyszłością, zastanawiając się, czy książka drukowana zachowa swoje miejsce w dobie cyfryzacji. Gwiazdą festiwalu był Sławomir Koper. Z biegiem lat festiwal zyskiwał na popularności, co skłoniło organizatorów do zmiany lokalizacji. Trzecia edycja odbyła się w dniach 14-15 października 2023 roku na kampusie Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Wśród

gości, którzy przyciągnęli publiczność, znaleźli się między innymi: Jarosław Molenda, Mariusz Borowiak, Sławomir Koper oraz Wioletta Piasecka. Rok 2024 przyniósł kontynuację festiwalu w Bydgoszczy, umacniając jego pozycję na kulturalnej mapie regionu. IV edycja Kujawsko-Pomorskiego Festiwalu Książki odbyła się w dniach 12-13 października, ponownie goszcząc na kampusie Wyższej Szkoły Gospodarki. Wydarzenie przyciągnęło rzesze czytelników, oferując spotkania z popularnymi autorami. Wśród nich byli m. in.: Katarzyna Bonda, Max Czornyj czy Katarzyna Puzyńska, których książki od lat zajmują wysokie pozycje na listach bestsellerów. Na festiwalu swój debiut miała bydgoszczanka, Hanna Szczukowska-Białys promująca kryminał *Robaki w ścianie*. Festiwal, jak zwykle, zaoferował bogaty program, na który składały się nie tylko tradycyjne targi książki, ale również liczne prelekcje, panele dyskusyjne i spotkania autorskie.

Tegoroczny, V Kujawsko-Pomorski Festiwal Książki odbył się w dniach 10-11 października 2025 r. w Galerii Handlowej Zielone Arkady. Piątkowy cykl spotkań autorskich rozpoczął się od dyskusji z udziałem Mateusza Rogalskiego i Kamila Prabuckiego. Pisarze ci są związani ze Stowarzyszeniem Autorów Niezależnych „Samowydawcy”, przy czym Mateusz Rogalski pełni w nim funkcję założyciela i prezesa. Podczas panelu omówili oni specyfikę rynku wydawniczego w Polsce, wyzwania związane z dystrybucją książek oraz próbowali rozstrzygnąć dylemat bycia pisarzem czy wydawcą. Wspólnym mianownikiem ich twórczości jest gatunek fantasy.

Kolejnym gościem panelu literackiego była pochodząca ze Śląska, Anna Król-Bocheńska. Rozmowę z autorką poprowadziła dziennikarka Radia Żłote Przeboje, Beata Korzeniowska. Pisarka zadebiutowała w 2024 r. powieścią *Mamy w tarapatach*, która rozpoczęła nowy cykl. Podczas spotkania opowiadała o potrzebie pisania oraz o tym, jak stara się poruszać trudne tematy w lekki, humorystyczny sposób. Zapowiedziała również premierę kolejnej części z cyklu, która ma się ukazać na dniach.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się spotkanie z Piotrem Kościelnym, autorem dwudziestu jeden wysoko ocenianych kryminałów i thrillerów. W rozmowie z Beatą Korzeniowską pisarz, z zawodu detektyw, opowiadał skąd czerpie inspiracje do swoich książek. Mówił także o nietypowych metodach twórczych, takich jak pisanie „z głowy”, bez wcześniejszego planu, czy zaczynanie pracy nad powieścią od jej zakończenia. Poruszył temat brutalności we współczesnym świecie oraz przemocy wobec kobiet. Wypowiedział się na temat feminatywów, krytycznie oceniając absurdy związane z ich obecnym użyciem. Autor promował swój najnowszy kryminał z popularnej serii o komisarzu Sikorze,

zatytułowany *Narogi* oraz zapowiedział ekranizację jednej ze swoich powieści, nie zdradzając jednak jej tytułu.

Na festiwalu gościła silnie związana z Toruniem Kamila Cudnik, autorka kryminałów, thrillerów oraz powieści obyczajowych i historycznych. Jej wykształcenie prawnicze i doświadczenie zawodowe zdobyte we współpracy z policją nadają wątkom kryminalnym wyjątkowego autentyzmu. Spotkanie poprowadziła Anna Spychaj, bydgoska promotorka czytelnictwa i organizatorka wydarzeń literackich. Kamila Cudnik zapowiedziała m.in. nową trylogię historyczną, której akcja rozgrywać się będzie w czasach średniowiecznych zakonów rycerskich w Europie, a finał historii osadzony zostanie w Toruniu. Premiera cyklu planowana jest na przyszły rok.

Liczne grono fanów przybyło na spotkanie z Anetą Jadowską, autorką uwielbianych przez czytelników powieści fantasy oraz kryminałów. W rozmowie z Anną Spychaj autorka próbowała odpowiedzieć m.in. na pytanie, czym jest dobra literatura i czy powieść fantastyczna może się do niej zaliczać. Opowiadała o wspaniałej współpracy z kameralną toruńską księgarnią Hobbit, ubolewając przy tym, że takich cichych, intymnych miejsc jest dziś coraz mniej. Podzieliła się swoim pisarskim założeniem dotyczącym wydawania książek: wiosną kryminał, jesienią fantasy.

Kolejnym gościem piątkowego popołudnia był Sławomir Koper. Autor ponad 120. publikacji z zakresu historii, biografii i reportażu. Rozmowę poprowadził organizator wydarzenia, Krzysztof Drozdowski. Nazywany „plotkarzem historycznym” Koper opowiadał o swojej pasji, ulubionych epokach oraz planach wydawniczych na najbliższą przyszłość.

Niezaprzeczalnie gwiazdą spotkań był Przemysław Piotrowski, autor popularnych kryminałów z serii o Igorze Brudnym. Podczas festiwalu oprócz rozmowy o swojej twórczości, promował najnowszą powieść *Fetysz*. Interesujący wywiad przeprowadziła Beata Korzeniowska. Piotrowski zdradził czytelnikom skąd czerpie inspiracje do swoich książek oraz po czyją twórczość sięga kiedy nie pisze i ma czas dla siebie.

Piątkowy panel literacki zakończyła Katarzyna Wierzbicka, autorka pięknie wydawanych książek dla dzieci z pogranicza magii i fantasy. Do najbardziej znanych i wysoko ocenianych przez młodego czytelnika należą m.in. *Elf do zadań specjalnych* czy *Tajne przez magiczne*. Tę interesującą rozmowę poprowadziła Anna Spychaj.

Kolejny dzień festiwalu przyniósł nie lada atrakcje. Sobotni cykl spotkań autorskich rozpoczął się wywiadem z Norbertem Kościeszą, autorem policyjnych reportażów, a także literatury science fiction, podań, baśni i legend. Rozmowę poprowadził dziennikarz Paweł Skutecki. Autor w charyzmatyczny sposób opowiadał o trudnościach wydawniczych,

zagrożeniach związanych ze sztuczną inteligencją oraz swoich czytelniczych upodobaniach.

Jednym z najbardziej wyczekiwanym punktem festiwalu było spotkanie z Marcelem Mossem, autorem bestsellerowych thrillerów psychologicznych i kryminałów. Śmiało można powiedzieć, że pisarz połączył pokolenia, co wyraźnie dało się zauważyć w zróżnicowanym wiekowo gronie publiczności. Moss znany jest z poruszania trudnych, często przemilczanych tematów społecznych. Podczas spotkania opowiadał o kulisach swojej twórczości, procesie pisania oraz inspiracjach, jakie czerpie z codziennych obserwacji i rozmów z czytelnikami. Emocjonującą rozmowę poprowadziła Beata Korzeniowska. Autor zapowiedział swoje nadchodzące projekty, nie zdradzając jednak zbyt wielu szczegółów i pozostawiając publiczność w napięciu.

Kolejnym z ciekawszych wydarzeń festiwalu były spotkania z autorkami młodego pokolenia: Wiktorią Stemplewską i Joanną Balicką. Obie pisarki tworzą w popularnym wśród młodych nurcie new adult. Poruszają w swoich książkach istotne tematy, takie jak miłość, choroba, uzależnienia czy skomplikowane relacje rodzinne. Ich powieści są pełne emocji, intensywnych przeżyć i wewnętrznych rozterek, przez co z łatwością trafiają do wrażliwości młodego czytelnika. Spotkanie było nie tylko okazją do rozmowy o literaturze, ale także dowodem na to, jak silną więź potrafią zbudować młode autorki ze swoją publicznością. Szczególnie druga z nich (Joanna Balicka) przyciągnęła tłumy wiernych fanów, doprowadzając wręcz do chwilowego „zatoru” podczas rozdawania autografów. Młodzież, nie tylko z Bydgoszczy, w kilkugodzinnej kolejce czekała na upragnioną dedykację.

Spotkanie z pisarką Justyną Hankus poprowadziła Anna Spychaj. Autorka powieści fantasy opowiedziała czytelnikom o swojej pisarskiej drodze. O tym, jak dzięki wygranej w konkursie literackim porzuciła sztalugę i pędzel, by na dobre sięgnąć po pióro. Była to inspirująca rozmowa, pokazująca, że twórcza pasja potrafi zmienić bieg życia i otworzyć nowe ścieżki artystycznego spełnienia.

Podczas panelu literackiego gościem była Kamila Szczepańska-Górna, autorka powieści kryminalnych i fantasy, a zarazem samowydawczyni. Z wykształcenia kryminolog, podzieliła się z publicznością swoją wiedzą na temat zbrodni doskonałej, wpłatając w opowieść elementy naukowe i literackie. Szczególnie miejsce w jej wystąpieniu zajęły refleksje o kobietach, ich sile, determinacji i niezłomności. Jej pasja i zaangażowanie udowodniły, że literatura gatunkowa może być wciągająca, poruszająca i głęboka. Spotkanie z autorką

było inspirującą lekcją o tym, jak łączyć wiedzę zawodową z twórczością literacką.

Kolejną gwiazdą festiwalu był Max Czornyj, na spotkanie z którym przybyły tłumy czytelników. Autor, z wykształcenia prawnik, dzielił się z fanami swoim procesem tworzenia fabuły oraz mówił o momentach, gdy sam bywa zaskakiwany przez bieg wydarzeń w swoich książkach. Rozmowa szybko przybrała głębszy, filozoficzny ton. Czornyj podjął próbę odpowiedzi na pytanie, czym właściwie jest zło. Spotkanie przebiegło w niezwykle żywej atmosferze, a jego zwieńczeniem był rekord: pisarz podpisał aż sto egzemplarzy książek dla jednej osoby. To pokazuje nie tylko ogromne zaangażowanie fanów, ale też niesłabnącą popularność autora. Spotkanie z Czornyjem na długo zapadnie w pamięć uczestnikom festiwalu.

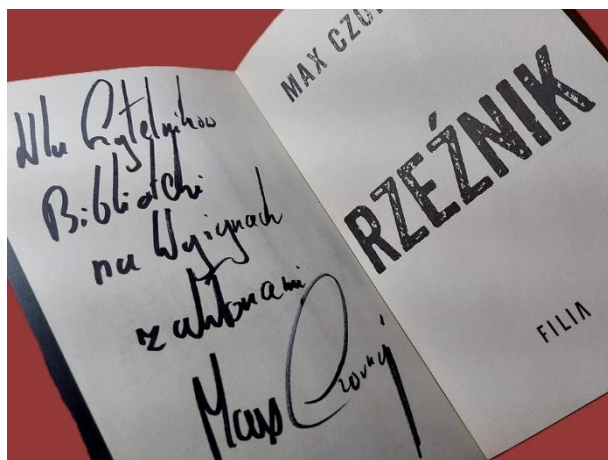
Fot. Magdalena Kiełpińska

Sobotni, dość intensywny panel literacki, zakończyła Weronika Mathia. Wywiad z autorką kryminałów poprowadziła Anna Spychaj. W tej rozmowie, podobnie jak w poprzednich spotkaniach, pisarka opowiadała o potrzebie tworzenia, która jak podkreśliła wypływa prosto z serca. Zaznaczyła również, że preferuje pisanie powieści jednotomowych, ponieważ jest przeciwniczką rozbudowanych serii. Jej szczerość i autentyczność spotkały się z ciepłym odbiorem publiczności. Spotkanie zakończyło się gromkimi brawami.

Znaczącą rolę w Kujawsko-Pomorskim Festiwalu Książki odegrali wydawcy i wydawnictwa uczestniczące w tym literackim wydarzeniu. Oprócz spotkań autorskich, stanowili oni fundament imprezy, prezentując bogactwo swoich zasobów poprzez nowości, bestsellery czy literaturę

niszową i regionalną. Nie zabrakło czołowych przedstawicieli wydawnictw takich jak: Replika, Skarpa Warszawska, Filia, Zysk i S-ka czy Dom Wydawniczy Rebis. Dużą grupę stanowili „Samowydawcy” m.in. Kamil Prabucki, Mariusz Rogalski czy Monika Litwinow. Na ponad dwudziestu stoiskach można było zakupić interesujące książki, nierzadko z możliwością zdobycia autografu od samego autora.

Podczas festiwalu autorce artykułu udało się zakupić książki i otrzymać dedykacje oraz autografy pisarzy. Te wyjątkowe egzemplarze, opatrzone podpisami twórców literatury różnych gatunków, już wkrótce będą dostępne dla czytelników Fili nr 32 dla dorosłych na bydgoskich Wyżynach.

Fot. Magdalena Kiełpińska

Organizacja tego typu imprez w galeriach handlowych niesie ze sobą szereg istotnych korzyści, głównie związanych z dostępnością i frekwencją. Galerie handlowe z natury generują ogromny, różnorodny ruch pieszy. To pozwala na dotarcie z literaturą do szerokiego grona osób, które prawdopodobnie nie odwiedziłyby tradycyjnych targów książki czy biblioteki. Taka lokalizacja zapewnia łatwy dostęp dzięki wygodnym parkingom i komunikacji miejskiej, a także oferuje komfortową infrastrukturę (ogrzewanie, klimatyzacja, toalety, strefy gastronomiczne). Co najważniejsze, festiwal staje się elementem codziennych zakupów i rozrywki. Sprzyja więc spontanicznym wizytom, zwiększa szanse na sprzedaż książek oraz pozwala na „przypadkowe” zetknięcie się z autorami i wydawnictwami. Ożywia tym samym kulturę czytelniczą w nieoczywistym, ale bardzo skutecznym kontekście.

NA TROPIE KRAJEŃSKIEJ PRZYGODY – MALI ODKRYWCY W ŚWIECIE KULTURY I TRADYCJI

W okresie od kwietnia do sierpnia 2025 roku dzieci i młodzież z Gminy Sępólno Krajeńskie mogły uczestniczyć w niezwykle barwnej i kreatywnej podróży, jaką zaproponowało im Stowarzyszenie Trzecie Miejsce przy współpracy z Biblioteką Publiczną im. J. Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim. Wszystko odbywało się w ramach projektu „Na tropie krajeńskiej przygody”, który pokazał, że edukacja regionalna może być pasjonującą przygodą, a spotkania ze sztuką – świetną zabawą dla całych rodzin. Akcja promocyjna ruszyła od marca. Projekt współfinansowała Gmina Sępólno Krajeńskie.

Świąteczne inspiracje

Okres przedświąteczny rozpoczął się w czytelní biblioteki pachnąco i kolorowo. 4 kwietnia prowadząca warsztaty wielkanocne Emilia Górská – mistrzyni rękodzieła z Sępólna Krajeńskiego – zamieniła salę w prawdziwą pracownię artystyczną. Dzieci tworzyły mydełka z koziego mleka i pachnące tabliczki sojowe, ozdobiły je suszonymi kwiatami i barwnikami. Powstały też wesołe świąteczne dekoracje – zajączki, baranki, marchewki i jajka, które stały się niepowtarzalnymi ozdobami wielkanocnych stołów.

Fot. z archiwum BP w Sępólnie Krajeńskim

Edukacyjna podróż małych odkrywców

Projekt to przede wszystkim spotkania, które pozwoliły dzieciom poznać piękno własnego regionu i historię Polski. Młodsze dzieci (5–9 lat) wyruszyły „z kredkami w podróż dookoła Polski”. Dzięki zabawom, legendom i teatrykowi kamishibai przenosiły się w czasy dawnych władców i wcielały w role księżniczek, królów czy dworzan. Starsza grupa (10–13 lat) zagłębiała się w świat przyrody i zabytków Krajeńskiego Parku Krajobrazowego. Uczestnicy planowali własne wycieczki, pracowali z mapami i tworzyli kolorowe plakaty prezentujące najciekawsze zakątki regionu. Chęć udziału w spotkaniach mogła zgłosić każda zainteresowana klasa. Zainteresowanie przeszło najśmielsze oczekiwania. Łącznie w okresie od kwietnia do czerwca odbyły się 22 spotkania, w których uczestniczyło aż 325 dzieci i młodzieży, w tym także osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

Pocztówka z Sępólna

Ogromnym zainteresowaniem cieszył się konkurs plastyczny „Pocztówka z Sępólna Krajeńskiego”. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu w dowolnej technice plastycznej pocztówki w formacie A4 przedstawiającej Sępólno Krajeńskie. Prace można było składać do 20 maja 2025 roku. 17 czerwca odbyło się w sępoleńskiej bibliotece uroczyste wręczenie nagród. Ostatecznie napłynęło aż 85 prac – kolorowych, pomysłowych i pełnych dziecięcej wyobraźni. Jury nagrodziło dziewięcioro autorów w trzech kategoriach: klasy 1-3, 4-6 oraz osoby z niepełnosprawnością intelektualną, a ich prace trafiły na okładki notesów, które rozdano uczestnikom zajęć i konkursu. Łącznie powstało blisko 200 wyjątkowych notesów, które są dziś piękną pamiątką i wizytówką Sępólna Krajeńskiego.

Teatr na moło

Zwieńczeniem projektu był letni spektakl lalkowy „Krętym Szlakiem ze Ślimakiem” w wykonaniu autorskiego wędrownego teatru lalek Gracholka Graży Wielgus, animatorki kultury, aktorki. Wydarzenie odbyło się 8 sierpnia na moło spacerowym i stało się jedną z największych atrakcji Dni Sępólna 2025. W rymowanej, pełnej humoru i muzyki opowieści, najmłodszy widzowie śledzili losy bohaterów, a dorośli bawili się równie dobrze jak dzieci. Na widowni zgromadziło się tłumy, co tylko potwierdza, jak potrzebne są takie inicjatywy.

Fot. z archiwum BP w Sępólnie Krajeńskim

Edukacja, sztuka i integracja

Projekt „Na tropie krajeńskiej przygody” udowodnił, że dzięki współpracy i pomysłowości można tworzyć wydarzenia, które rozwijają dziecięcą kreatywność, uczą wrażliwości na kulturę i historię, a przy tym integrują całe rodziny. Kolorowe warsztaty, zajęcia edukacyjne, konkursy i teatr stały się dla młodych mieszkańców gminy niezapomnianą przygodą.

Fot. z archiwum BP w Sępólnie Krajeńskim

Aleksandra Rosińska-Burek

KOSMICZNY TYDZIEŃ W GMINNEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ W PRUSZCZU

Projekt „Kosmiczny tydzień w bibliotece”, realizowany w terminie 23-26 czerwca 2025 roku, stanowił wyjątkową inicjatywę Gminnej Biblioteki Publicznej w Pruszczu. Miał on na celu przybliżenie wiedzy na temat kosmosu, jego tajemnic oraz występujących w nim fascynujących zjawisk. W ramach projektu uczestnicy mieli okazję zgłębić zagadnienia związane z astronomią, astronautyką oraz technologiami wykorzystywanymi w eksploracji przestrzeni kosmicznej. Projekt ten miał służyć nie tylko poszerzeniu wiedzy, ale także rozwijaniu ciekawości poznawczej, kreatywności oraz umiejętności pracy zespołowej. Organizatorom zależało na zainspirowaniu młodych ludzi do zainteresowania się naukami ścisłymi i przyszłymi możliwościami, jakie oferuje badanie i poznawanie otaczającego nas Wszechświata. Doskonałą ku temu okazję stanowił start misji Axion 4 w dniu 25 czerwca 2025 i lot w kosmos polskiego astronauty Sławosza Uznańskiego-Wiśniewskiego.

Realizację projektu „Kosmiczny tydzień w bibliotece” otworzył zorganizowany 23 czerwca pokaz filmów kina sferycznego pod kątem 360°. W bibliotecznej sali imprezowej stanęła specjalna kopuła, w której mieści się jednorazowo 25 osób.

Fot. z archiwum GBP w Pruszczu

Dzieci, podzielone na trzy grupy wiekowe obejrzały następujące filmy:

- „Kosmiczna przygoda Cocomonga’a” – dla dzieci w wieku 2-6 lat
- „Zaczarowany Globus” – dla dzieci w wieku 7-12 lat
- „Powrót na Księżyc” - dla dzieci w wieku 13 – 15 lat.

Pokazy przeniosły dzieci w świat kosmicznej przestrzeni rozbudzając wyobraźnię, zmysły i emocje.

Następnego dnia odbyły się w bibliotece warsztaty kosmiczne. W tajniki kosmosu wprowadziła ich uczestników Agnieszka Bejger – nauczyciel geograf ze Świecia. Wyjaśniła ona podstawowe pojęcia związane z astronomią, astronautyką i przestrzenią kosmiczną. Na zakończenie dzieci tworzyły i budowały własną raketę kosmiczną, przenosząc się w świat wyobraźni i marzeń o kosmicznych przygodach. Podsumowaniem był słodki poczęstunek z cukierni GS Pruszcz.

25 czerwca 2025 dzieci uczestniczyły w zorganizowanym w ramach projektu „Kosmiczny tydzień w bibliotece” wyjeździe do toruńskiego Planetarium. Wzięły udział w seansie „Kolorowy kosmos” oraz obejrzały interaktywne wystawy BazaMARS#17 i Geodium, przeniosły się na moment do bazy kosmicznej, w której czekały na nie zadania do wykonania poza grawitacją...

Realizację projektu zamknęła wizyta w Gdyni. W tamtejszym Kosmoparku dzieci przeżyły niesamowitą przygodę kosmiczną w czterech strefach interaktywnych, takich jak np. kosmiczne odkrycia, wirtualna rzeczywistość, trening astronauty i kosmiczna pracownia.

Kosmiczny tydzień okazał się czasem pełnym fascynujących wydarzeń i odkryć związanych z przestrzenią kosmiczną. W tym czasie miały też miejsce ważne misje, premiery nowych technologii oraz odkrycia naukowe. Do najważniejszych wydarzeń można zaliczyć start nowej sondy badającej Marsa, udane lądowanie na Księżycu przez jedną z agencji kosmicznych, a także prezentację najnowszych satelitów obserwacyjnych. Tydzień ten pokazał, jak dynamicznie rozwija się dziedzina astronautyki i jak wielkie są możliwości ludzkości w poznawaniu Wszechświata. Zajęcia dla dzieci były bezpłatne. Środki na ten cel pochodziły od sponsora.

PÓŁKA Z REGIONALIAM

„Dziennik Bydgoski”, który w latach 1908-1939 ukazywał się w Bydgoszczy regularnie, stanowi od lat powojennych (po 1945 roku) nieprzerwanie źródło wiedzy o mieście i regionie. Teksty opublikowane na łamach gazety oddają przede wszystkim nastrój i emocje towarzyszące rozgrywającym się wydarzeniom, sytuacji politycznej, ważnym i mniej istotnym zdarzeniom społecznym, kulturalnym. Nie sposób zliczyć, ile na ich podstawie powstało opracowań, zarówno wydawnictw zwartych, jak i artykułów publikowanych i niepublikowanych, referatów wygłoszonych na sympozjach czy konferencjach naukowych. Każde kolejne opracowanie daje świadectwo działań człowieka jako jednostki oraz społeczności w danym kontekście czasowym i przestrzennym. Analiza takich źródeł, jak roczniki „Dziennika Bydgoskiego”, pozwala zrozumieć nie tylko wydarzenia, ale także mentalność, wartości oraz normy kulturowe czasu, w którym te działania miały miejsce.

Z tej skarbnicy wiedzy o mieście czerpali redaktorzy wydanej w 2024 roku przez pelplińskie Bernardinum książki pt. *Katolicka Bydgoszcz w świetle „Dziennika Bydgoskiego” w latach 1920-1939* Kazimierz Śmigiel i Piotr Lewandowski. Publikacja ta rzuca światło na rolę katolicyzmu w życiu lokalnej społeczności oraz na jego wkład w kulturę i politykę tamtego okresu. Zebrany materiał stanowi zbiór artykułów umieszczonych na łamach dziennika, który porządkuje spis treści, umożliwiając odnalezienie konkretnego wydarzenia religijnego lub informacji o działalności wybranej parafii. Jak ważne stać się może np. opublikowane przemówienie¹ z okazji poświęcenia kościoła Klarysek z datą dzienną oraz listą przybyłych, wie każdy poszukujący szczegółowych informacji. Jakże istotne okazują się teraz relacje z budowy kościoła Matki Boskiej Nieustającej Pomocy na Szwederowie². Jaką wagę ma zdanie: „Szwederowo – to najbardziej religijne i katolickie z bydgoskich przedmieść”³, charakteryzujące tożsamość miasta i jego mieszkańców. Dzięki zebranemu materiałowi możliwe jest lepsze zrozumienie nie tylko lokalnych realiów, ale również szerszego kontekstu historycznego Polski XX wieku.

¹ *Katolicka Bydgoszcz w świetle „Dziennika Bydgoskiego” w latach 1920-1939*, wybór i opracowanie Kazimierz Śmigiel, Piotr Lewandowski, Pelplin, 2024, s. 116.

² Tamże, s. 185.

³ Tamże, s. 643.

Do podobnych wniosków można dojść przy okazji przeglądania publikacji Muzeum Okręgowego *Bydgosziana 3. Kultura i muzeum*⁴, która jest pokłosiem III Ogólnopolskiej konferencji naukowej pod tym samym tytułem. Wyselekcjonowane i zebrane tu materiały zostały zaprezentowane na wspomnianej konferencji, by podkreślić rolę instytucji sprawczej w oddziaływaniu na edukację i promocję kultury w mieście. Muzea, bowiem, nie tylko kształcą społeczeństwo, ale też angażują je do udziału w różnorodnych wydarzeniach artystycznych, wystawach, warsztatach. Skupiają wokół siebie inne instytucje kulturalne, naukowe, oświatowe i integrują je. Do udziału w konferencji, z ogromnym zaangażowaniem włączyli się również pracownicy Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy. Wielomiesięczne poszukiwania materiałów, opracowanie i przygotowanie prelekcji, a następnie przygotowanie do publikacji, to wszakże skutek tego oddziaływania Muzeum Okręgowego na środowisko kulturalne.

Reprezentująca Dział Zbiorów Specjalnych WiMBP Lucyna Gęsikowska podjęła się zbadania i omówienia spuścizny po Marianie Turwidzie⁵, na którą składa się bogaty księgozbiór w języku polskim, publikacje obcojęzyczne, serie zgromadzonych czasopism, grafiki i obrazy, rękopisy, druki ulotne, pocztówki i fotografie. Do kolekcji podarowanej bibliotece na mocy testamentu żony Zofii Turwid, należą też: biurko wraz z fotelem, sztaluga, paleta, dębowa biblioteczka oraz inne cenne pamiątki osobiste. Autorka opracowania sporządziła szczegółowy przegląd prac i twórczości „zakochanego w kulturze” bydgoskiego artysty i podzieliła się wrażeniami z przeglądanych zdjęć, pocztówek mówiących o przebytych podróżach oraz zachowanej korespondencji.

W trzecim tomie *Bydgoszianów* opublikowano również pracę Karoliny Stanek – kierownika Działu Informacji i Bibliografii WiMBP, która wygłosiła referat prezentujący wynik przeprowadzonej kwerendy dotyczącej Andrzeja Szwalbego⁶. Zebrana bibliografia liczy 208 pozycji, wybranych z następujących gazet codziennych: „Ilustrowany Kurier Polski” (1945-2002), „Gazeta Pomorska” (1960-2000) oraz „Dziennik Wieczorny” (1959-2001) oraz dwutygodnika „Fakty” (1974-1990). Są to gazety ze zbiorów

⁴ *Bydgosziana. 3, Kultura i muzeum*, pod redakcją naukową Anny Nadolskiej, Bydgoszcz, 2024.

⁵ L. Gęsikowska, *Sztuką otoczony, w kulturze zakochany – spuścizna Mariana Turwida w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy*, W: *Bydgosziana. 3*, s. 55-76.

⁶ K. Stanek, *Andrzej Szwalbe o Bydgoszczy i kulturze... na łamach bydgoskiej prasy w latach 1954-2002*, W: *Bydgosziana. 3*, s. 77-101.

zdigitalizowanych i dostępnych w Pracowni Regionalnej bydgoskiej biblioteki. Zebrany materiał pokazuje olbrzymie zaangażowanie Andrzeja Szwalbego w rozwój kultury w Bydgoszczy. Warto pamiętać o nim, jego inicjatywach i zrealizowanych projektach, jak chociażby powstanie Filharmonii Pomorskiej, Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego, budowa gmachu Opery oraz gmachu Biura Wystaw Artystycznych⁷.

Pokonferencyjne wydawnictwo prezentuje też sylwetki innych osób związanych z Bydgoszczą: malarza i pedagoga Bronisława Bartela i malarki Dory Mukołowskiej, których biografie opracowały Anna Nadolska i Barbara Chojnacka. Tom zawiera również interesującą analizę korespondencji Mariana Hepke, redaktora *Deutsche Rundschau in Polen*, z Kazimierzem Boruckim, wieloletnim kustoszem i dyrektorem Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy.

A gdyby Bydgoszcz nie była kobietą, to przewrotny podtytuł nowej publikacji Małgorzaty Grosman⁸, która inspirując się klasyką skandynawskiego kryminału prowadzi czytelnika śladami „kobiet, które ciągle się spieszyły”, „dziewczyny, do której dotarło, że było powstanie wielkopolskie”, czy „kobiet które werbowwały ochotników”. Jest to ciekawie skonstruowane opowiadanie, skierowane do młodszego pokolenia (odkrywców historii swojego miasta), które upamiętnia ważne postaci zaangażowane w pracę w organizacjach charytatywnych, społecznych, zajmujące się pomocą potrzebującym, szczególnie w obliczu walki o polskość. Wspomniane tu Powstanie Wielkopolskie, stało się symbolem zwycięstwa, a rola kobiet okazuje się po latach rolą kluczową dla dążeń narodowych. Przedstawione w opowiadaniu „przebudzenie” młodej dziewczyny, można utożsamić z przebudzeniem się Polaków, sprzed stu lat. Takim łącznikiem staje się dążenie do poszukiwania tożsamości narodowej i zrozumienia własnej tożsamości młodego pokolenia.

*Biograficzny leksykon autorów, artystów i twórców Ziemi Dobrzyńskiej*⁹, autorstwa profesora Mirosława Krajewskiego, to historia ludzi związanych z ziemią dobrzyńską. Zawiera 680 biogramów, pisarzy, poetów, malarzy, rzeźbiarzy, ludzi zasłużonych dla kultury polskiej. Są to postaci historyczne jak i żyjący i tworzący obecnie. Prawie każda notka biograficzna zawiera zdjęcie twórcy oraz fotografię przykładowej

⁷ Zob. też, K. Stanek, *Rok Andrzeja Szwalbego w Bydgoszczy*, W: Bibliotekarz Kujawsko-Pomorski 2024, nr 1, s. 35-40.

⁸ M. Grosman, *Odważne i romantyczne: a gdyby Bydgoszcz nie była kobietą...*, [Niemcz], 2024.

⁹ M. Krajewski, *Biograficzny leksykon autorów, artystów i twórców Ziemi Dobrzyńskiej*, Rypin, 2025.

(charakterystycznej) książki lub pracy (dzieła artystycznego bądź innego wytworu). Znajdziemy tu biogram Anny Wazówny, szwedzkiej królowny, siostry króla Polski, Zygmunta II Wazy, starosty brodnickiej i golubskiej, protektorki uczonych¹⁰, czy wokalisty-amatora i muzyka Ryszarda Cabrowskiego, śpiewającego w Kapeli Ludowej w Osieku nad Wisłą¹¹. Leksykon zawiera biogramy: powieściopisarek i poetów, nauczycieli, animatorów kultury, społeczników, historyków, profesorów, księży. Na blisko 800 stronach skrupulatnie przedstawiono życie i kariery twórców, ich wykształcenie oraz wpływ na kulturę regionalną, opis twórczości literackiej, plastycznej czy muzycznej oraz osiągnięć w danej dziedzinie. Leksykon jest ważnym źródłem wiedzy o historii kultury Ziemi Dobrzyńskiej i może służyć badaczom, studentom oraz pasjonatom historii.

¹⁰ Tamże, s. 20-22.

¹¹ Tamże, s. 80.

CO SLYCHAĆ W DKK: styczeń-czerwiec 2025

Ogólnopolski program Instytutu Książki pod nazwą Dyskusyjne Kluby Książki powoli zbliża się do kolejnego okrągłego jubileuszu. W 2025 roku, dziewiętnastym roku jego realizacji, 18 bibliotek wojewódzkich otrzymało łącznie aż 2 500 000 złotych! Z tej kwoty – dotacji celowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 124 839 zł przypadło w udziale Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy, realizującej zadanie Dyskusyjne Kluby Książki podregionu bydgoskiego. Dotacja celowa Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego udzielona Bibliotece na ten cel wyniosła w 2025 roku 30 000 zł. Obie dotacje dopełnia kwota 10 000 zł ze środków WiMBP, co daje łącznie najwyższą, jak dotąd, sumę przeznaczoną na realizację zadania: 164 839 złotych. W pierwszej połowie 2025 działało w podregionie bydgoskim 98 klubów. Z tego 27 stanowiły kluby działające w Bydgoszczy – 25 przy filiach WiMBP (w tym 3 dla dzieci i 2 dla młodzieży) i 1 Dyskusyjny Klub Książki Mówionej dla dorosłych w Bibliotece Głównej WiMBP oraz 2 (w tym 1 komiksowy) Dyskusyjne Kluby Książki przy Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. W bibliotekach samorządowych, merytorycznie podległych WiMBP w Bydgoszczy, działało 71 klubów, w tym 6 dla dzieci i 3 dla młodzieży. Informacje dotyczące form realizacji programu w bydgoskim podregionie znajdują się na stronie: <http://biblioteka.bydgoszcz.pl/dzialalnosc-dodatkowa/dkk/informacje-o-projekcie/>

Łącznie w 502 wydarzeniach zorganizowanych w I półroczu 2025 w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki wzięło udział 4 298 osób.

Spotkania w klubach

W I połowie 2025 r. odbyły się łącznie 494 klubowe spotkania, w których uczestniczyło 3 986 osób. Koordynator regionalny zapewniał lektury do czytania klubom działającym w Bydgoszczy i bydgoskim podregionie oraz koordynował przepływ książek między klubami w terenie. Koordynator zakupił na potrzeby klubów 439 książek oraz 66 audiobooków. Niezmiennie większość z klubów spotykała się raz w miesiącu, by porozmawiać o wspólnie przeczytanej książce i zaopatrzyć się w kolejny tytuł. Są kluby, których działalność nie ogranicza się wyłącznie do klubowych dyskusji. Tak było i w minionym półroczu. W styczniu DKK

z Łochowa wziął udział w finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, przekazując na aukcję charytatywną zestaw książek, a członkinie klubu Senior+ aktywnie uczestniczyły w imprezie jako wolontariuszki. DKK przy fordońskiej Filii nr 15 WiMBP na bydgoskim Przylesiu udał się w styczniu 2025 do Klubu Podróżnika na wykład Agaty Kosmalskiej pt. „7 tysięcy kilometrów przez Stany Zjednoczone”, który miał miejsce w siedzibie Bydgoskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu przy ul. Gdańskiej 5. Z kolei DKK przy Filii nr 31 WiMBP zorganizował spotkanie w przededniu Światowego Dnia Poezji. Każda klubowiczka przygotowała jeden wiersz z tomiku, który przypadł jej losowo, w kilku słowach uzasadniając wybór. Prezentacja poprzedziła dyskusję o książce. W bydgoskiej Filii nr 12 odbyło się wielkanocne spotkanie członkiń DKK oraz senierek tworzących rękodzieło. Członkinie DKK w Barcinie, Tucholi, Sadkach i Chełmcach wzięły udział w kwietniowych warsztatach wielkanocnych. Także w kwietniu DKK z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Świeciu świętował swoje 18. urodziny. Był tort i upominki, a po klubowej dyskusji odbyło się spotkanie z poezją. Gościem specjalnym była Małgorzata Brandt – nauczycielka, miłośniczka muzyki, podróży, sztuki i literatury, która promowała swój pierwszy tomik poetycki. 15-lecie powstania DKK stało się w maju okazją do świętowania w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie. Obecna moderatorka żnińskiego DKK Kinga Osieńska, w pierwszej części spotkania przybliżyła historię klubu, a Lucyna Partyka – koordynator DKK podregionu bydgoskiego – historię i idee programu DKK. Był tort oraz upominki, w tym torby bawełniane wykonane ze środków Instytutu Książki.

Moderatorki żnińskiego DKK – fot. z archiwum MiBPB w Żninie

Kolejną godzinę wypełniło spotkanie z Magdaleną Grzebałkowską, połączone z promocją książki *Dezorientacje. Biografia Marii Konopnickiej* i w całości finansowane ze środków DKK. W czerwcu swoje 15-lecie świętował DKK dla dzieci z Barcina. DKK z Tucholi uczestniczył w majowym wyjeździe do Poznania. Celem wycieczki była immersyjna wystawa „KLIMT – The Immersive Exhibition”. Majowa dyskusja o książce DKK z Paterka odbyła się w Nakle nad Notecią w restauracji Stary Spichlerz. Także w maju w Sośnie odbyło się spotkanie pt. „Książki mojego dzieciństwa”, w którym wzięły udział członkinie DKK i najlepsi młodzi czytelnicy GBP. DKK z Łabiszyna zorganizował w czerwcu wyjazdowe spotkanie do pobliskich Jeżewic. Integracyjne spotkanie w Magicznym Zakątku w Jeżewicach miało nie tylko wymiar literacki, ale również społeczny. Przepiękne otoczenie sprzyjało budowaniu więzi. Wspólny czas spędzony na rozmowach i wymianie poglądów, pozwolił klubowiczom lepiej się zrelaksować.

Spotkanie łabiszyńskiego DKK – fot. z archiwum BPMiG Łabiszyn

Lista klubowych lektur stara się nadążać za gustami i życzeniami poszczególnych klubów. W pierwszej połowie 2025 roku na prowadzenie wysunęła się powieść Dagmary Leszkowicz-Załuskiej *Nikomui nic nie mów*. Zaraz za nią podążała *Alchemia* autorstwa Katarzyny Zyskowskiej, której bohaterką jest Maria Curie-Skłodowska. Nie słabnie zainteresowanie powieścią *Ocalić siebie* Katarzyny Janus. To, jeśli chodzi o literaturę polską. Do najczęściej zamawianych tytułów zagranicznych należały powieści: *Burza kolorów* i *Paryska córka*. Autorem pierwszej z nich jest brytyjski pisarz Damian Dibben, znany przede wszystkim jako autor powieści dla

młodzieży z cyklu *Strażnicy historii*. Pojawił się na liście lektur DKK po raz pierwszy. Wysoka pozycja *Paryskiej córki* była do przewidzenia, bo jej autorka – amerykańska pisarka Kristin Harmel, należy do najbardziej lubianych i najczęściej czytanych w klubach bydgoskiego podregionu.

Nie słabło zainteresowanie literaturą faktu, do której zaliczamy reportaże, pamiętniki, dzienniki, biografie, wywiady. W I półroczu 2025 przeważali autorzy polscy. Klubowym bestsellerem okazała się kolejna książka Zbigniewa Rokity – *Odrzania. Podróż po Ziemiach Odzyskanych*. Chętnie sięgano po reportaż z Norwegii Ewy Sapieżyńskiej pt. *Nie jestem twoim Polakiem*. Swoich czytelników znalazły *Służące do wszystkiego* Joanny Kuciel-Frydryszak. Wydaje się, że dużą szansę na tytuł bestselleru literatury faktu w 2025 roku ma autobiograficzna książka Marii Pakulnis pt. *Moja nitka*, napisana wspólnie z Dorotą Wodecką.

Konkursy

Od lutego 2010 r. trwa nieprzerwanie internetowy konkurs „Klubowicze do klawiatur!” przeznaczony dla członków Dyskusyjnych Klubów Książki. W jego ramach wybierana jest najlepsza recenzja w danym miesiącu kalendarzowym, a na koniec roku – recenzja roku. Przedmiotem recenzji może być dowolna książka (literatura polska i obca, literatura faktu, literatura dziecięca i młodzieżowa itp.) czytana i omawiana w Dyskusyjnym Klubie Książki. Konkurs trwa od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku. Prace oceniane są w dwóch kategoriach wiekowych: do 15 roku życia i od 16 roku wzwyż. Recenzje, przeznaczone na konkurs, należy przesłać drogą elektroniczną do koordynatora regionalnego, który przesyła je następnie do Instytutu Książki.

Spotkania autorskie

W ramach projektu Dyskusyjne Kluby Książki zorganizowanych zostało w podregionie bydgoskim sześć spotkań autorskich, z czego 5 w maju. Cykl zainicjowało spotkanie z Chrisem Niedenthalem w Bydgoszczy. Fotograf, jeden z najsłynniejszych fotoreporterów na świecie promował swoją najnowszą książkę pt. *Właściwy moment. Pół wieku z aparatem* (premiera: 4 grudnia 2024). Studiował fotografię w London College of Printing. Polskę odwiedził po raz pierwszy w 1963 roku. Po 10 latach przyjechał na kilka miesięcy, ale został już na stałe. Jako fotoreporter współpracował z czasopismami amerykańskimi „Newsweek”, „Time”, „Forbes” oraz niemieckimi „Der Spiegel” i „Geo”. Dla „Time’a” robił reportaże w całej Europie centralnej i wschodniej, Związku Sowieckim oraz na Bałkanach. W Polsce wydane zostały albumy z jego fotografiami, m.in.: *Polska Rzeczpospolita Ludowa. Rekwizyty, 13/12. Polska Stanu Wojennego*,

In Your Face. Oblicza Niedawnej Przeszłości, Chris Niedenthal. Wybrane fotografie 1973-1989. Jest autorem wielu wystaw. W 2011 r. ukazała się jego autobiografia *Chris Niedenthal. Zawód: fotograf*, a po latach jej rozszerzone wydanie *Chris Niedenthal. Zawód: fotograf. Ciąg dalszy nastąpił*. Laureat konkursu World Press Photo w 1986 roku, po raz drugi gościł w bydgoskiej WiMBP w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki.

W maju z czytelnikami spotkała się w Bydgoszczy i Żninie reporterka, laureatka nagród i wyróżnień, autorka bestsellerowych biografii Magdalena Grzebałkowska, by promować najnowszą książkę *Dezorientacje. Biografia Marii Konopnickiej* (premiera: 13 listopada 2024), laureatkę nagrody literackiej wielkopolskich czytelników. Spotkanie odbyło się w nowo wyremontowanej Filii nr 23 bydgoskiej WiMBP, mieszczącej się przy ulicy, Marii Konopnickiej, w pobliżu pomnika autorki. Przy Filii działa jeden z najstarszych bydgoskich Dyskusyjnych Klubów Książki, założony w 2007 roku. Pierwsza z napisanych przez Magdalenę Grzebałkowską biografii, zatytułowana *Książd Paradoks*, ukazała się w 2011 roku i poświęcona była księdzu Janowi Twardowskiemu. Bohaterami kolejnych biografii byli Zdzisław i Tomasz Beksińscy oraz Krzysztof Komeda. Ma na swoim koncie także książkę historyczną pt. *1945. Wojna i pokój* oraz książkę napisaną wspólnie z Ewą Winnicką *Jak się starzeć bez godności*.

W Kcyni zorganizowane zostało spotkanie z podróżnikiem Robertem Gondkiem. Odwiedził on 20 afrykańskich państw. Jest autorem licznych pokazów podróżniczych nagradzanych przez publiczność i jury podczas festiwali w Łodzi, Środzie Wielkopolskiej i Poznaniu, książki – albumu fotograficznego pod tytułem *W drodze na najwyższe szczyty Afryki*, a także ebooka podróżniczego *Poradnik przed podróżą do Afryki – Tanzania, Kenia*. Swoje teksty publikował w magazynach „National Geographic Traveler”, „Podróże”, „Poznaj Świat”, „All Inclusive”. Robert Gondek organizuje wyprawy na kontynent afrykański.

Cykl majowych spotkań zamknęło spotkanie z Wojciechem Góreckim, reporterem, analitykiem i historykiem specjalizującym się w tematyce Kaukazu i Azji Centralnej, połączone z promocją najnowszej książki autora *Wieczne państwo. Opowieść o Kazachstanie* (premiera: 31 lipca 2024). Stały współpracownik dwumiesięcznika „Nowa Europa Wschodnia” w latach 2002-2007 pełnił funkcję pierwszego sekretarza, a następnie radcy w Ambasadzie RP w Baku. Pracuje w Ośrodku Studiów Wschodnich im. Marka Karpia w Warszawie. Jest tłumaczonym na sześć języków autorem ukazujących się w serii REPORTAŻ Wydawnictwa Czarne książek: *Łódź przeżyła katharsis*, *Planeta Kaukaz*, *Toast za przodków*, *Abchazja*, *Buran*, *Kirgiz wraca na koń*, *Łódź. Miasto po przejściach* (wspólnie z Bartoszem Józefiakiem).

Gościem czerwcowego spotkania był Rafał Księżyk – dziennikarz, krytyk muzyczny, jeden ze współtwórców nowoczesnej prasy popkulturowej muzycznej w Polsce w latach 90-tych XX wieku. Współtworzył magazyny „Brum”, „Plastik”, „Antena Krzyku”, „City Magazine”, „Activist”. W latach 2012-2018 redaktor naczelny miesięcznika „Playboy”. Jest autorem książek: *23 cięcia dla Williama S. Burroughsa*, *Wywracanie kultury. O dandysach, hipsterach i mutantach*, *Dzika rzecz. Polska muzyka i transformacja 1989-1993*, *Śnialnia. Śląski underground* (Górnośląska Nagroda Literacka „Juliusz”) oraz współautorem biografii Tomasza Stańki, Roberta Brylewskiego, Tymona Tymańskiego, Muńka Staszczyka, Kazika Staszewskiego, Marcina Świetlickiego. Bydgoskie spotkanie połączone było z promocją najnowszej książki pt. *Fala. Rok 1984 i polski postpunk* (premiera: 5 marca 2025).

Łącznie w spotkaniach autorskich zorganizowanych w pierwszym półroczu 2025 w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki wzięło udział 295 osób.

Warsztaty

30 czerwca w Sępolnie Krajeńskim oraz w Filii nr 13 dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy oraz 1 lipca w Pruszczy i Barcinie, odbyły się warsztaty plastyczno-literackie dla dzieci. Tę dziewiątą edycję poprowadziła Zosia Dzierżawska – ilustratorka prasowa i dziecięca (jej ilustracje były dwukrotnie wyróżniane na targach książki w Bolonii oraz przez Society of Illustrators w Nowym Jorku), autorka komiksów, współpracująca z wydawnictwami w Polsce, we Włoszech, w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych. Studiowała komparatystykę na Uniwersytecie Warszawskim i ilustrację na MiMaster w Mediolanie. Jest współzałożycielką pracowni ilustracji i projektowania graficznego Studio Armad’illo w Mediolanie. Jej wspaniałe ilustracje znalazły się w wielu polskich książkach, np. w serii *Feralne Biuro Śledcze* Svena Jönssona (właśc. Rafał Witek), w książeczkach z serii *Czytam sobie: Psotnice podwórkowe* Rafała Witka, *Wakacje w Waszyngtonie* Marcina Senddeckiego, *Nie było telefonów?* Jana Wróbla lub w książeczkach z cyklu *Pierwsze Słowa: Moje wakacje, Mój dom, Wielka Księga Klary* Marcina Wichy, *Sto nóg stonogi Fruzi* Agnieszki Horubały. Zorganizowane w ramach programu Dyskusyjne Kluby Książki warsztaty były czymś w rodzaju przedwakacyjnego treningu wyobraźni. Dzieci zjrzały też przedpremierowo do przepięknej książki przygotowanej przez ilustratorkę we współpracy z Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina, pt. *Chopin. Książka obrazkowa*. Nawiązuje ona do wydarzeń sprzed dwustu lat. W położonej w województwie kujawsko-pomorskim miejscowości Szafarnia Fryderyk

Chopin, jako już nastolatek, dwukrotnie – w roku 1824 i 1825 – przebywał na wakacjach.

Szkolenie koordynatora regionalnego programu DKK

17 maja 2025 Lucyna Partyka udała się na Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie. Gościem honorowym tej imprezy była Republika Korei, czyli Korea Południowa. Koordynator regionalny był obecny na wykładzie adiunkta z Zakładu Koreanistyki Uniwersytetu Warszawskiego prof. Ewy Rynarzewskiej zatytułowanym „Triumf ideologii, przyjaźni, rynku: krótka opowieść o polskim przekładzie literatury koreańskiej”. Podwaliny koreanistyki w Warszawie zawdzięczamy dr Halinie Ogarek-Czoi. Następnie koordynator Lucyna Partyka uczestniczyła w spotkaniach autorskich: Kim Hoyeon promował książkę *Jeszcze bardziej nietuzinkowy sklep całodobowy*, stanowiącą kontynuację jego wcześniejszej bestsellerowej powieści pt. *Nietuzinkowy sklep całodobowy*, a autorka bestsellerowej powieści *Zaopiekuj się moją mamą* (od 2021 czytana w DKK podregionu bydgoskiego) Shin Kyungsook promowała swoją nową powieść *Z wizytą u ojca. Nietuzinkowy sklep całodobowy* trzy lata z rzędu zajmował pierwsze miejsce w rankingu tłumaczonej literatury pięknej na Tajwanie, a jej japońskie wydanie przyniosło koreańskiemu pisarzowi 3. miejsce w kategorii Literatury Zagranicznej na Japan Booksellers Award. Powieść od 2025 roku znajduje się na liście lektur DKK podregionu bydgoskiego. Shin Kyungsook doskonale znana klubowiczom podregionu bydgoskiego z takich powieści jak *Zaopiekuj się moją mamą*, *Dworska tancerka* oraz *Fiolki* jest laureatką wielu prestiżowych nagród literackich, zarówno koreańskich, jak i międzynarodowych. Zadebiutowała w 1985 roku. Lucyna Partyka wzięła również udział w spotkaniu z niezwykle popularną psycholożką Ewą Woydyłło. Pozostały czas wypełniło zaznajamianie się z ofertą uczestniczących w warszawskich MTK wydawców.

Promocja programu DKK

Koordynator regionalny redagował i zamieszczał informacje w Internecie na stronie WiMBP, prócz tego redagował informacje dotyczące wydarzeń organizowanych w ramach programu DKK na facebookowym profilu WiMBP, komunikaty dla mediów oraz na bieżąco informował moderatorów o poszczególnych wydarzeniach realizowanych w ramach programu. Za sprawą koordynatora idea DKK tak, jak dotychczas, propagowana była wśród bibliotek samorządowych podregionu bydgoskiego województwa kujawsko-pomorskiego, m.in. na łamach wydawanego przez bydgoską WiMBP półrocznika pt. „Bibliotekarz Kujawsko-Pomorski”. Wykorzystano środki przeznaczone na pozyskanie materiałów promocyjnych,

propagujących program DKK. Były to torby bawełniane, breloki. Zamówiono też duże plakaty informujące o spotkaniach autorskich.

Osoby zainteresowane włączeniem biblioteki do udziału w projekcie Dyskusyjne Kluby Książki proszone są o kontakt z koordynatorem regionalnym:

telefon: 52 339 92 28, 506 200 530

e-mail: Lucyna.Partyka@wimbp.bydgoszcz.pl

NOWA SIEDZIBA POWIATOWEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W NAKLE NAD NOTECIĄ

23 maja 2025 r. miało miejsce uroczyste otwarcie nowej siedziby Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nakle nad Notecią. Symboliczne odsłonięcie tablicy na budynku biblioteki miało iście pokoleniowy wymiar – dokonali go przedstawiciele najmłodszych i najstarszych czytelników. W uroczystym otwarciu wzięli udział m.in. wiceprezes Rady Ministrów i minister cyfryzacji Krzysztof Gawkowski, wicewojewoda Kujawsko-Pomorski Piotr Hemmerling, posłanka na Sejm RP Iwona Kozłowska, poseł na Sejm RP Łukasz Schreiber, przewodniczący Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią Paweł Wiśniewski, burmistrz Miasta i Gminy Nakło nad Notecią Sławomir Napierała, starosta nakielski Krzysztof Błoński, radna sejmiku województwa kujawsko-pomorskiego Anna Maćkowska, z-ca dyrektora Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy Anna Kansy, przewodnicząca Samorządu Mieszkańców nr 11, na terenie którego mieści się nowy obiekt – Ewa Haberska, dyrektorzy bibliotek z terenu powiatu nakielskiego, radni Rady Miejskiej i radni Rady Powiatu Nakielskiego. Były przemowy, życzenia i łzy wzruszenia.

Fot. #NAKLOVE

Specjalne podziękowania otrzymała Grażyna Ozga – poprzednia dyrektor PiMBP w Nakle nad Notecią. „To dla mnie ogromnie wzruszająca chwila. W 2016 roku nasza biblioteka, której byłam dyrektorem, obchodziła jubileusz 70-lecia istnienia. Podczas tej uroczystości obecny burmistrz złożył

deklarację i obiecał nam, że biblioteka zostanie w Nakle wybudowana. I dzisiaj obietnica ta została zrealizowana. Proszę Państwa – warto marzyć, bo marzenia się spełniają” – powiedziała wzruszona. Uroczystość uświetnił występ uczniów i nauczycieli ze Szkoły Muzycznej I stopnia w Nakle nad Notecią: Igor Trudziński, Marcelina Białkowska, Arkadiusz Zborowski, Beata Nehring oraz Justyna Czop-Milek. Po mini koncercie dyrektor placówki Mariusz Skoczek oprowadził przybyłych gości po bibliotece.

Nowy budynek biblioteki wzniesiony został przy Nakielskim Ośrodku Kultury, w sąsiedztwie Parku Jana III Sobieskiego. Inwestycja została zrealizowana w ramach zadania pn. „Podniesienie jakości usług społeczno-kulturalnych w Nakle nad Notecią poprzez rozbudowę Nakielskiego Ośrodka Kultury o Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną”. Powstał budynek parterowy, niepodpiwniczony, pokryty płaskim dachem, o powierzchni całkowitej 901,9 m², użytkowej – 782,18 m² (kubatura – 4 563,61 m³). W obiekcie wydzielono pomieszczenia m.in. pod wypożyczalnię książek dla dorosłych, wypożyczalnię książek dla dzieci, czytelnię, magazyn książek, salę konferencyjną, pomieszczenia biurowo-administracyjne z zapleczem socjalno-sanitarnym. Wewnątrz pomieszczeń zastosowano wentylację mechaniczną, w sali konferencyjnej klimatyzację, natomiast ogrzewanie budynku pochodzi z sieci ciepłej. Zainstalowany został także system sygnalizacji pożarowej oraz monitoring wewnętrzny i zewnętrzny.

Fot. #NAKLOVE

Prace objęły też zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie biblioteki (droga dojazdowa, zieleń, elementy małej architektury) oraz modernizację

południowej i zachodniej elewacji NOK, uzupełnienie wentylacji mechanicznej sali kinowej i klimatyzacji sali konferencyjnej domu kultury. Obiekt biblioteki wybudowała firma INSTALCO Tomasz Kątny z Iwickowa. Koszt robót to 5 704 787,58 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – 4 770 000 zł. Końcowy odbiór robót budowlanych nowego obiektu biblioteki miał miejsce w listopadzie 2024 r. Wówczas został oddany pusty budynek, który trzeba było jeszcze było wyposażać w nowe regały, meble biurowe, komputery. Część sprzętu została zabrana ze starych pomieszczeń, ale w dużej mierze wyposażenie jest nowe.

Fot. #NAKLOVE

W nowej siedzibie znajduje się Wypożyczalnia Książek dla dorosłych, która mieściła się w centrum miasta przy ul. Dąbrowskiego 20 oraz Filia Dziecięca, przeniesiona z ul. Bartkowskiego 1 w Nakle, gdzie zajmowała lokal na wysokim parterze bez windy, do którego prowadziło kilkanaście schodków. Łączna powierzchnia użytkowa poprzednich lokali to ok. 350 m².

Biblioteka zyskała przestrzeń, nowoczesne wyposażenie. Kolorowe fotele i sofy cieszą oko niejednego i niejednego przyciągają do umoszczenia się w nich z dobrą lekturą czy filiżanką aromatycznej kawy. Wypożyczalnia książek dla dorosłych, strefa relaksu, czytelnia, sala spotkań to otwarta przestrzeń, którą, w razie potrzeby, można przegrodzić ruchomą ścianką. Od czasu otwarcia podwojów nowej placówki przestrzeń imprezowa była już świadkiem wielu spotkań z autorami książek, podróżnikami.

Zainaugurowany został tu cykl „Z książką przy kawie”, odbył się wernisaż wystawy „Uroda Krajny i Pałuk” Klubu Miłośników Fotografii

FLESZ, miała też miejsce wystawa ceramiki Lokalnej Grupy Rozwoju „REBEL”. Po raz pierwszy zorganizowane zostało spotkanie integracyjne członków wszystkich pięciu Dyskusyjnych Klubów Książki działających w filiach wiejskich w: Ślesinie, Trzeciewnicy, Paterku i Potulicach oraz w Nakle przy Wypożyczalni Książek dla Dorosłych. Odbędzie się też konferencja „Nakielskie spotkania z Kujawami”. W obiekcie znajduje się również salka konferencyjna, która już kilkakrotnie posłużyła jako miejsce spotkań miejscowej społeczności.

Filia Dziecięca jest bajecznym, kolorowym miejscem, wyposażonym w modułowe meble, sofę i telewizor. Odbędzie się tu już wiele ciekawych, energetycznych zajęć.

Fot. z archiwum PiMBP w Nakle

Swoje miejsce znalazła tu również, подарowana bibliotece, praca Pawła Pałubickiego, miejscowego rzeźbiarza przedstawiająca zabytkową chatę szypa. To jeden z najstarszych budynków w Nakle wzniesiony przy ul. Hallera około 1837 r., który w dobrym stanie dotrwał do naszych czasów. Nowy adres nakielskiej biblioteki to ul. Adama Mickiewicza 3. Zapraszamy.

**DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA
W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH**
**powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego, mogileńskiego, nakielskiego,
sepońskiego, świeckiego, tucholskiego, żnińskiego.**

STYCZEŃ

10.01 w **Rejonowej Bibliotece Publicznej w Szubinie** odbyło się spotkanie z dziennikarką, publicystką Anne Applebaum, połączone z promocją książki *Koncern Autokracja. Dyktatorzy, którzy chcą rządzić światem*.

15.01. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barcinie** zorganizowała spotkanie z Beatą Piotrowską, autorką książki *Tchnienie magii* z serii *Zaklęte w kamieniu*. Autorka spleta wątki fikcyjne z historycznym tłem, które owiane są aurą magii. Powieść napisana jest lekkim piórem, dostarcza czytelnikowi paletę emocji, a nieoczekiwane zakończenie zachęca do sięgnięcia po kontynuację. Spotkanie było pełne anegdot, ciekawostek i refleksji. 6.03. autorka gościła w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świeciu**. 20.03. odwiedziła **Filię nr 19 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy**.

16.01. w **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się spotkanie autorskie z Heleną Dobaczewską-Skonieczką, połączone z promocją tryptyku rodzinnego *Powroty do korzeni*, w skład którego weszły: *Druhna Włodka, Włodzimiera; Tobie Wando; Żywe drzewo Włodzimierza*. Podczas spotkania autorka opowiedziała o sile słowa, więzach rodzinnych, planach na przyszłość. Zaprezentowała również kilka swoich utworów. Spotkaniu towarzyszyła muzyka gitarowa Wiesława Marcysiaka.

16.01. w **Gminnym Centrum Kultury i Biblioteki w Kcyni** odbyła się promocja książki Wielcy Polacy z Pałuk: Karłowska, Unrug, Czochralski, Krzyccy autorstwa Katarzyny Wodniak, Mariusza Borowiaka i Tomasza Kardasia. Uroczyste spotkanie zorganizowano z okazji 140. rocznicy urodzin profesora Jana Czochralskiego, światowej sławy naukowca z Kcyni. Wśród gości znaleźli się współautor publikacji Tomasz Kardaś, poseł na Sejm RP Iwona Kozłowska, przewodnicząca Sejmiku Województwa Elżbieta Piniewska, wicewojewoda Piotr Hemmerling, starosta nakielski Krzysztof Błoński, burmistrz Kcyni Mateusz Stachowiak wraz z zastępcą Adamem Kontowiczem, prezes Kujawsko-Pomorskiego Centrum Naukowo-Technologicznego im. prof. Jana Czochralskiego w Toruniu profesor Bogusław Buszewski oraz zastępca prezesa tej instytucji Agnieszka Kołodziejczyk, a także dyrekcja szkoły podstawowej im. profesora Czochralskiego oraz członkowie rodziny Profesora. Autor przybliżył nie

tylko biografię profesora Jana Czochralskiego, ale opowiedział również o swojej pracy nad rozdziałem poświęconym błogosławionej Marii Karłowskiej. Z okazji jubileuszu, kcyński samorząd przygotował wydarzenia związane z upamiętnieniem działalności profesora: wykład pt. „Kryształowa tajemnica” wieloletniego dyrektora szkoły podstawowej im. Jana Czochralskiego w Kcyni, Michała Poczobutta, trzecia edycja biegu im. prof. Jana Czochralskiego.

15.01. gościem **Rejonowej Biblioteki Publicznej w Szubinie** była Maya Gielniak, hipoterapeutka i instruktorka jazdy konnej, organizatorka rajdów konnych, przewodniczka turystyczna, autorka książek: *Moje konie. Historie prawdziwe*; *Portrety Leśnych Ludzi*. Gawędzie towarzyszyła wystawa malarstwa Małgorzaty Gielniak. Spotkanie dofinansowano ze środków Instytutu Książki.

20.01. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żniniu** odbyło się spotkanie z Michałem Jankowskim, historykiem, księgarzem oraz autorem książek *Ginące miejsca. Kujawsko-pomorskie* oraz *Ginące miejsca. Zapomniane historie kujawsko-pomorskie*. Tę ostatnią, wydaną w 2024 roku, gość promował podczas spotkania. Przy akompaniamencie gitary, zaprezentował również jeden z autorskich wierszy pochodzący z tomiku *Melancholia chroniczna*. 22.01. gościł w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie**. Podczas spotkania autor zaprosił czytelników w podróż do miejsc zapomnianych, wciąż nieodkrytych, a także tych opuszczonych, często zrujnowanych wewnątrz, ukrytych za gąszczem dzikiej roślinności. Te miejsca to pałace, dwory, zamki, kościoły, cmentarze, forty, stacje kolejowe, młyny, wiatraki, fabryka zbrojeniowa czy browar. 30.01. autor odwiedził **Filię nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy**; 20.03. promował tomik poezji *Melancholia chroniczna* w **Pracowni regionalnej WiMBP w Bydgoszczy**; 14.05. spotkał się z czytelnikami w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łabiszynie**; 20.05. był gościem **Filii nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy**. 12.06. zaprezentował twórczość poetycką w **Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Nakle**.

21-31.01. w **Filii nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zrealizowano cykl warsztatów recyklingowych i upcyklingowych, dofinansowanych przez Urząd Miasta Bydgoszczy w ramach Ekoprojektów. Celem projektu pt. „RecyFerie w Bibliotece”, skierowanego do dzieci w wieku 6-12 lat, była promocja zachowań proekologicznych, zaangażowanie lokalnej społeczności w ekodziałania związane z odpadami komunalnymi, edukacja w zakresie recyklingu, uświadomienie i upowszechnienie wiedzy o segregacji odpadów, wdrożenie

do selektywnej zbiórki odpadów przez cały rok. Podczas kreatywnych spotkań powstały: ozdobne piórka wykonane z kolorowych sznurków, zawieszane na naturalnym patyku; mozaika stworzona ze starych, dużych słoików i drobnych kolorowych szkiełek; obrazy wykonane ze skrawków materiałów o różnej fakturze, kolorowych guzików, tasiemek; sznurkowa lalka z kolorowych nitki, wełny, patyczków i drewnianych koralików; obrazy zdobione sznurkiem, mchem chrobotkiem i farbami; zabawki wykonane z plastikowych butelek.

23.01. i 13.05. pisarka Magdalena Stykała gościła w **Fili nr 19 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy**, gdzie promowała książkę *Legia Cudzoziemska damskim okiem*. To historia o miłości, tęsknocie, nadziei oraz niezwykłych relacjach, które łączą kobiety z żołnierzami Legii na całym świecie. Pisarka zabrała czytelników w podróż przez Gujanę Francuską, Afrykę, Bałkany, Francję i Polskę, odkrywając barwne kulisy życia w cieniu jednej z najbardziej znanych formacji wojskowych. Uczestnicy spotkania mieli również okazję obejrzeć prywatne zdjęcia związane z historią opisaną w książce, które dodały opowieści autentyczności i osobistego wymiaru. 23.04. w **Powiatowej Bibliotece Publicznej w Świeciu** opowiedziała o najnowszej książce *W ramionach ulań* z serii *Saga ulańska*. 12.05. odwiedziła **Gminną Bibliotekę Publiczną w Świekatowie**.

30.01. **Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi** zorganizowała spotkanie z Marią Judejko, autorką książek: *Tajemnica starej leśniczówki*; *Dopóty życia, dopóki nadziei*; *Przerwane dzieciństwo*; *Maciek z pokolenia przełomu* i *Ps. Szakal*. W 2011 roku została laureatką nagrody głównej w ogólnopolskim konkursie „Magia książki w moim życiu”, organizowanym przez Śląski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Katowicach w ramach Targów Książki. W latach 2012-2015 była członkiem zespołu redakcyjnego biuletynu UTW w Tarnobrzegu, wówczas kwartalnika *Żyjmy radośnie*. Od października 2023 roku należy do kolegium redakcyjnego „Kwartalnika Chojnickiego”, pisma społeczno-kulturalnego. Spotkanie poświęcono głównie książce *Przerwane dzieciństwo*, której bohaterką jest m.in. tucholanka. Autorka podkreśliła, iż największym problemem było przekonanie bohaterów książek do zwierzeń. Dotyczyły one bowiem trudnych lat wojny, okupacji jak i życia w komunistycznej Polsce.

LUTY

05.02. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łabiszynie** zorganizowała spotkanie z Moniką Skorą-Tuptionowską, mediatorką, edukatorką, autorką dziennika podróży *Słowenia motocyklem. Osobiste historie z drogi*. Podczas

spotkania opowiedziała o swojej pasji do podróży oraz o motocyklowych wyprawach, które stały się inspiracją do napisania książki. Dziennik to nie tylko opis pięknych krajobrazów Słowenii i przygód na drodze, ale również osobista opowieść o odkrywaniu siebie, pokonywaniu słabości i spełnianiu marzeń. Autorka podzieliła się swoimi emocjami, przemyśleniami i doświadczeniami, które towarzyszyły jej podczas tej podróży. Czytelnik miał również okazję poznać jej perspektywę na życie, relacje i świat. 02.04. autorka odwiedziła **Miejską Bibliotekę Publiczną w Tucholi**.

07.02. **Rejonowa Biblioteka Publiczna w Szubinie** gościła Hannę Szczukowską-Białys, autorkę powieści kryminalnych: *Robaki w ścianie*; *Męczennicy na płótnie*; *Węże na ziemi, węże na niebie*. Spotkanie zorganizowano przy współpracy z księgarnią „Biss” w Szubinie, w ramach projektu ph. „Małe Księgarnie” finansowanego ze środków Instytutu Książki. 26.03. pisarka odwiedziła **Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy w Barcinie**. 24.04. autorka była gościem **Filii nr 31 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy**, gdzie opowiedziała o najnowszej publikacji *Oćma*.

11.02. w **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** odbyły się zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet i Dziewcząt w Nauce. Podczas spotkania uczestnicy zapoznali się z krótką biografią Marii Skłodowskiej-Curie. Do poszerzenia wiedzy na temat jej działalności posłużyły książki: *Kim była Maria Skłodowska-Curie?* Megan Stine z serii *Wielcy i Sławni* oraz *Eksperymenty 2* z serii *Domowa Szkoła*. Mali naukowcy dowiedzieli się również, dlaczego przedmioty pływają. W tym celu przeprowadzono proste doświadczenie polegające na sprawdzeniu, czy kształt przedmiotu ma wpływ na jego zatonięcie. Do eksperymentu wykorzystano łódki z plasteliny umieszczone na powierzchni wody.

14.02. w **Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Gniewkowie** odbył się walentynkowy recital poetycko-aktorski *Powrót Animusa* w wykonaniu Piotra Pilarskiego, aktora znanego z występów w teatrze jeleniogórskim i ostrowskim „Nasz Teatr”, laureata wielu konkursów recytatorskich oraz autora cyklu poetyckiego *Animus*, wydanego w antologii *Szuflada*. Wydarzenie zgromadziło miłośników piękna słowa mówionego, pragnących spędzić walentynkowy wieczór w niebanalny sposób. Gość zaprezentował program pełen głębokich refleksji o miłości, tęsknocie i poszukiwaniu własnej tożsamości. Jego interpretacje poetyckie, wzbogacone aktorską ekspresją, poruszyły serca zgromadzonych widzów, tworząc atmosferę pełną

zadumy i wzruszeń. Po zakończeniu recitalu uczestnicy mieli możliwość porozmawiania z artystą, podzielenia się swoimi wrażeniami i otrzymania autografu. 04.03. gościł w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi**, gdzie promował tomik wierszy *Animus-serce moje*. 6.03. z okazji Dnia Kobiet, wystąpił w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Śliwicach**.

19.02. gościem **Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** był historyk Adam Węsierski, który promował najnowszą publikację *Toksyczna agentura. Tom V/VI*. Podczas spotkania z czytelnikami przytoczył nie tylko wiele przykładów satyry politycznej czy żartów z czasów PRL, lecz także życiorysy ludzi, którzy zostali ukarani za drwinę z władzy. 24.03. gość odwiedził **Miejską Bibliotekę Publiczną w Strzelnie**.

19.02. **Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie** zorganizowała spotkanie z podróżnikiem Krzysztofem Krygierem pt. „Wyprawa do Krainy Berberów”. Gość podzielił się z uczestnikami swoimi niezapomnianymi doświadczeniami z podróży do Maroka, a także opowiedział o bogatej kulturze Berberów i ich niezwykłym stylu życia. Podczas spotkania poruszono także wiele ważnych kwestii, takich jak znaczenie ochrony kultury i tradycji w kontekście globalnych zmian oraz wpływ turystyki na życie codzienne Berberów. 20.02. odwiedził **Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Nakle**. Podróżnik opowiedział o wyprawie do Uzbekistanu, jednego z najbardziej tajemniczych i wciąż nieznanych krajów Azji Centralnej. Podczas prezentacji opowiedział o miastach legendarnego Jedwabnego Szlaku, takich jak Samarkanda, Bucharą i Chiwa.

20.02. gościem w **Filii nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** była Agnieszka Reiwer-Przepierska. Podczas spotkania pt. „Turcja – moja podróż marzeń” podróżniczka opowiedziała o swojej wyprawie do państwa położonego na dwóch kontynentach. Wraz z grupą znajomych zwiedziła starożytne miasto Hierapolis, które w 1988 zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Uczestniczyła również w rejsie po rzece Manavgat w miejscowości o tej samej nazwie. Wykorzystawszy bliskie położenie, odwiedziła znajdujące się na zachód od miasta ruiny starożytnego miasta Side. Ostatnim przystankiem była niezwykła wycieczka w głąb Gór Taurus. Podróżując jeepem po górskich drogach, odwiedziła Czarcę Wąwóz (Tazi Kanion), którego skały sięgają nawet 400 metrów oraz tzw. Małą Kapadocję, czyli okolice antycznego miasta Selge.

21.02. **Filia nr 30 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** zrealizowała zajęcia edukacyjne pt. „Polacy nie gęsi, iż swój język mają” z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego. Dzieci z Klubu

Odkrywców zapoznały się z krótką historią świata, które przypomina o różnorodności językowej i kulturowej świata. Zostało ustanowione 17 listopada 1999 roku przez UNESCO. Uczestnicy poznali również postać Mikołaja Reja, pisarza, dramaturga epoki renesansu, który jako pierwszy pisał swoje utwory w języku polskim. Wysłuchali także wierszy: *Chrzęszcz w trzcinie* Hanny Łochockiej; *Trzeszczyki, czyli trzeszczące wierszyki* Agnieszki Frączek oraz *Kram z literkami* Wandy Chotomskiej. Młodzi czytelnicy z poznanych utworów wybrali najtrudniejsze wyrazy, które następnie zostały zapisane na zielonych papierowych liściach. W ten sposób powstało piękne drzewo.

21.02. z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie Chelmińskiej** odbył się konkurs plastyczny dla dzieci pt. „Karuzela z przysłowiami”. Zadanie polegało na zilustrowaniu wybranego przysłowia. Prace oceniane były w dwóch kategoriach wiekowych: klasy I-III i klasy IV-VI szkoły podstawowej. Wpłynęło 28 prac konkursowych o bardzo wysokim poziomie artystycznym i merytorycznym.

22.02. gościem Klubu Podróżnika w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie** była Magdalena Wolińska-Riedi, dziennikarka, tłumaczka, lingwistka i korespondentka zagraniczna z Watykanu. Pierwsza książka *Kobieta w Watykanie* ukazała się w 2020 roku. Dwie ostatnie publikacje poświęciła Rzymowi, miastu w którym zamieszkała wraz z mężem po ponad 16. latach życia za murami Watykanu. W przewodniku *Rzym. Spacerem po niezwykłych zakątkach Wiecznego Miasta* autorka opisuje najpiękniejsze dla niej miejsca. W książce *Rzym od kuchni* pokazuje Rzym kulinarny. 21.03. autorka odwiedziła **Miejską Bibliotekę Publiczną w Mogilnie**.

26.02. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łabiszynie** zorganizowała spotkanie z podróżnikiem Szymonem Springerem pt. „Zrodzeni z Outbacku”. Gość opowiedział o wyprawie do Australii. Przez trzy tygodnie mieszkał na farmie Aborygenów, by poznać ich życie codzienne i kulturę. Spotkaniu towarzyszył pokaz fotografii. Na zakończenie czytelnicy nagrali pozdrowienia dla aborygeńskich przyjaciół podróżnika.

26.02. w **Bibliotece Publicznej w Sępólnie Krajeńskim** odbyło się spotkanie autorskie z Andrzejem Piotrem Malinowskim, kapitanem Żeglugi Międzynarodowej, od ponad 50 lat pływającym po morzach i oceanach. Wykonywał zawód marynarza nurka i stewarda okrętowego. Pracował także na platformach wiertniczo-wydobywczych, uzyskując stopień górniczy.

Swoje barwne przygody opisał w książce biograficznej *Kapitan Tata z „Pirata”*.

28.02. Rejonowa Biblioteka Publiczna w Szubinie gościła obrońcę wolnych sądów, Igora Tuleyę. Debata cieszyła się dużym zainteresowaniem. Sędzia szeroko opisał stan polskiego sądownictwa i odpowiedział na wiele pytań dotyczących KRS i neo-sędziów oraz projektów ustaw mających stworzyć drogę do unormowania sytuacji sądownictwa w Polsce.

MARZEC

06.03. Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach gościła Agnieszkę Frączek, germanistkę, leksykografa, poetkę, autorkę książek dla dzieci i młodzieży. Podczas spotkania z dziećmi opowiedziała o swoich książkach i inspiracjach. Przeczytała najmłodszym fragmenty autorskich wierszy, a następnie wspólnie z nimi tropiła najczęściej popełnianie błędy językowe.

07.03. w Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy odbył się wernisaż wystawy fotografii Michała Tomaszewskiego – Fashion Photographer. Gość specjalizuje się w fotografii modowej, wizerunkowej oraz analogowej. Wystawę pt. „Siła kobiet” poświęcono kobietom, których piękno wynika z ich wewnętrznej siły. Zaprezentowano prace powstałe na przestrzeni trzech ostatnich lat twórczości artystycznej. W skład ekspozycji weszły fotografie z cykli: „Women’s Day 2023”, „Zjawiskowość 2024”, „Róża 2024” oraz „Silne kobiety 2025”. Wieczór w bibliotece upłynął na inspirujących rozmowach o fotografii modowej, kulisach tej branży, procesie twórczym, programach do obróbki zdjęć i technicznych aspektach fotografii. Wystawę można było obejrzeć do 20 marca 2025 roku.

08.03. Biblioteka Miejska w Strzelnie zorganizowała spotkanie z Januszem Leonem Wiśniewskim, magistrem fizyki i ekonomii, doktorem informatyki oraz doktorem habilitowanym chemii. Jego dorobek naukowy idzie w parze z literackim, a książki takie jak *Samotność w sieci* zdobyły ogromną popularność zarówno w Polsce, jak i za granicą. Podczas spotkania autor podzielił się refleksjami na temat swojej twórczości, pasji do nauki oraz procesu pisarskiego. Mówił o inspiracjach, które kształtują jego książki, a także o tym, jak jego wiedza naukowa wpływa na treść powieści. Publiczność miała również okazję usłyszeć anegdoty z życia pisarza oraz zadawać pytania dotyczące jego kariery i planów na przyszłość.

10.03. w Gminnym Centrum Kultury i Biblioteki w Kcyni miało miejsce spotkanie z Piotrem Borlikiem, autorem powieści kryminalnych, m.in. serii

Agata Stec i Artur Kamiński. Na cykl składają się powieści: Boska proporcja, Materiał ludzki oraz Białe kłamstwa.

13.03. gościem **Filii nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** był Przemysław Gołembowski, podróżnik, krótkofalowiec, żeglarz, karawaningowiec, autor książki *Z radiem przez świat* w której opisał podróż do 99. krajów. Podczas spotkania z czytelnikami opowiedział o wyprawie do trzech krajów azjatyckich. W Tajlandii, odwiedził stolicę Bangkok, gdzie podziwiał liczne świątynie oraz nowoczesne drapacze chmur. W Kambodży zwiedził Angkor Wat, największy na świecie kompleks świątynny wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Ostatnim miejscem był Wietnam, gdzie odwiedził tunele Cu Chi, jedną z najbardziej znanych atrakcji będącą pamiątką po wojnie. Relacji z podróży towarzyszył pokaz zdjęć.

13.03. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie**, pod Honorowym Patronatem Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty, odbyła się XVI edycja Powiatowego Konkursu Gwary Pałuckiej „Ocalić od zapomnienia – Gwara Pałucka”. Pomysłodawcą corocznego wydarzenia był Mirosław Binkowski, propagator miejscowej gwary wśród młodego pokolenia, autor wierszy pisanych gwarą oraz publikacji, m.in.: *Mój downiejszy Żnin...*, *Mój słownik gwary pałuckiej, Kupa śmichu po pałucku, Jak Kiejsiś Pałuczoki Godali*. W tegorocznym konkursie wzięli udział uczniowie klas I-III oraz IV-VIII ze szkół podstawowych z Barcina, Brzyskorzostwi, Gąsawy, Janowca Wielkopolskiego, Januszkowa, Laskowa, Lubostronia, Łabiszyna, Mamlicza, Piehcina, Rogowa, Świątkowa, Żernik i Żnina. Do konkursu przystąpiło 78 osób. Uczestników oceniało jury w składzie: Mirosław Binkowski – przewodniczący oraz Teresa Wilk, Krzysztof Leśniewski i Michał Grzechowiak. Wśród kryteriów oceny znalazły się: umiejętność posługiwania się gwarą, oryginalność interpretacji, opanowanie pamięciowe tekstu, intonacja i dykcja oraz ogólny wyraz artystyczny. Tradycyjnie, podczas narady jury, uczestnicy konkursu oraz zebrani goście mieli okazję obejrzeć prezentowany na wystawie damski strój pałucki oraz serwety z haftem pałuckim wykonane przez lokalną artystkę Jadwigę Dziurgielę. Mogli także skosztować chleba z gzikim – pałuckiego przysmaku przygotowanego przez Krzysztofa Leśniewskiego. Nagrody książkowe i gry dla laureatów oraz ich opiekunów ufundowane zostały przez Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy w Barcinie. Jak co roku, nagrodę specjalną w postaci pluszowego misia dla najmłodszego uczestnika konkursu, ufundowała Teresa Wilk. Za wiersz *Poznańsko pyra*, propagator kuchni pałuckiej Krzysztof Leśniewski swoją publikacją nagrodził Laurę Brzezińską. Nagrody specjalne Patrykowi Światowy oraz Michałowi Kufera

przyznała dyrektor Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żninie. W każdej kategorii wiekowej przyznano trzy nagrody oraz wyróżnienia.

13.03. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie Chelmińskiej odbyło się spotkanie dla młodzieży z archeologiem dr. Łukaszem Czyżewskim z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Prelekcję pt. „Co robią archeolodzy w Pniu?” połączono z wystawą eksponatów oraz rozgrywkami w „szachy wikingów”.

13.03. w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie wręczono nagrody w XXVIII etapie oddziałowym Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę”. Honorowy Patronat nad przedsięwzięciem objął Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski, a dofinansowano je ze środków Powiatu Żnińskiego. Organizatorem konkursu był Oddział PTTK w Żninie, a współorganizatorem Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie. W kategorii szkół podstawowych – prace pisane, przyznano trzy nagrody. Pierwsze miejsce zajęli Jakub Jurczak i Franciszek Wojdał ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Żninie pod opieką Małgorzaty Janickiej za pracę „Świadek historii miasta – ulica 700 – lecia w Żninie”. Drugie miejsce zajęli Oliwier Domagała i Jan Grzewiński z Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Brzyskorzysławiu, którzy pracę „Z wizytą u pana Stanisława” napisali pod opieką Jadwigi Szałacińskiej. Trzecie miejsce ex aequo zajęły Anna Jabłońska ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Żninie pod opieką Sylwii Trojan za pracę „Powstanie Wielkopolskie – Walka o wolność i Niepodległość. Historia mojego pradziadka” oraz Lena Pejka ze Szkoły Podstawowej w Słębowie, której opiekunem była Joanna Krystosiak za pracę „Gwiazdy, których nie ma”.

17.03. w Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy odbyło się spotkanie poetycko-muzyczne z Wiesławem Marcysiakiem, bydgoszczaninem, wykładowcą akademickim, poetą, tłumaczem literatury angielskojęzycznej, autorem muzyki i tekstów piosenek. Opublikował dwa tomiki wierszy: *Czasoprzestrzenie* (2018) oraz *Kamień* (2023). Podczas spotkania, zorganizowanego z okazji Światowego Dnia Poezji, gość zaprezentował publiczności wybrane autorskie wiersze i piosenki. Wieczór stał się doskonałą okazją do rozmów o procesie tworzenia poezji, tekstów piosenek i muzyki, a także tajemnicach pracy tłumacza.

19.03. Filia nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy zorganizowała spotkanie autorskie z Małgorzatą Mówińską-Zyśk, któremu towarzyszył występ zespołu teatralno-kabaretowego „Galimatias”. Poetka przedstawiła utwory z tomików *Między gniewem a nadzieją*, *Dopóki* oraz *Moje rozmowy ze Słowem Bożym*. Artystka

wykonała również własne skrzypcowe kompozycje *Tęsknota* oraz *Rzeka Brda*. Wiersze zaprezentowane przez Andrzeja Tessmera m.in. *A życie płynie*, *Trzy wdowy*, *Remont kapitalny* udowodniły, iż poezja może być zarówno wzruszająca, jak i zabawna. Program urozmaiciły piosenki w wykonaniu Anny Bielawskiej, Danuty Kapczyńskiej, Jerzego Radczuka oraz Andrzeja Stefaniaka. Spotkanie odbyło się w ramach obchodów Światowego Dnia Poezji.

19 i 27.03. **Gminna Biblioteka Publiczna w Kęsowie** wspólnie z Wiejskim Domem Kultury w Kęsowie zorganizowała warsztaty tworzenia gry terenowej pt. „Ocalić ślady wspomnień”, adresowane do młodzieży i seniorów z gminy Kęsowo. Podczas spotkania uczestnicy dowiedzieli się, jak zaprojektować grę terenową opartą na lokalnych historiach, zdjęciach i wspomnieniach, poznali metody zbierania opowieści i nadawania im atrakcyjnej formy w przestrzeni, wspólnie stworzyli grę, która pozwoliła innym odkryć zapomniane ślady przeszłości, a także nauczyli się, jak angażować uczestników poprzez zagadki, narrację i interaktywne elementy. Warsztaty poprowadziła firma Questy – Wyprawy odkrywców. Zadanie dofinansowano ze środków Programu „UTW – Seniorzy w akcji” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”. 14.06. odbyła się inauguracja gry terenowej pt. „Ocalić ślady wspomnień”, 18.06. nastąpiło umieszczenie Kapsuły Czasu.

21.03. gościem wieczoru poetyckiego w **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** była Helena Dobaczewska-Skonieczka. Poetka promowała ostatni tomik wierszy *Dotyk drogi*. Zaprezentowała wybrane utwory, podzieliła się wspomnieniami i poetyckimi marzeniami, którym towarzyszyła wizualizacja w postaci krótkich filmików. Najważniejszą częścią spotkania było przedstawienie dwóch wierszy tłumaczonych na różne języki. Wersja ukraińska, ukazała się w ubiegłorocznym almanachu *Trójkąt Poezji: Bydgoszcz – Czerkasy – Krzemieńczuk*. W grudniowym *Akancie* pojawiły się wiersze tłumaczone na francuski i ukraiński, a następnie w wersji niemieckiej, angielskiej i esperanto. Spotkaniu z okazji Światowego Dnia Poezji, towarzyszyły utwory skrzypcowe w wykonaniu Małgorzaty Mówińskiej-Zyśk oraz Świetłany Pobereźniuk.

21.03. w **Filii nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** miały miejsce zajęcia edukacyjne dla dorosłych zorganizowane w ramach kampanii All Digital Weeks ph. „Oswajamy sztuczną inteligencję”. Podczas spotkania uczestniczki dowiedziały się, jak AI może pomóc w zarządzaniu zdrowiem, poprawie bezpieczeństwa w domu, czy ułatwieniu komunikacji z bliskimi. Dyskusja dotyczyła praktycznych

zastosowań sztucznej inteligencji w życiu, ale także sytuacji, w których może ona stać się zagrożeniem. Na zakończenie uczestniczki przetestowały technologię AI z wykorzystaniem programu Canva, ChatGPT i asystenta głosowego.

21.03. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kamieniu Krajeńskim zorganizowała spotkanie autorskie z Agnieszką Krizel, poetką z Borów Tucholskich. Podczas spotkania z poetką zaprezentowała wiersze pochodzące z tomiku *Miraże luster*.

24.03. w Bibliotece Publicznej w Sępólnie Krajeńskim odbyło się spotkanie z policjantem i archeologiem Danielem Nitą. Gość brał udział w licznych przedsięwzięciach badawczych dotyczących okresu II wojny światowej. Uczestniczył w głośnym, kilkuletnim projekcie Archeologia Doliny Śmierci w Chojnicach, a także w ekshumacjach żołnierzy poległych na terenie powiatu sępoleńskiego podczas II wojny światowej. O swojej działalności opowiedział podczas wykładu pt. „Archeologia współczesności”. Spotkaniu towarzyszyła wystawa fotografii ilustrujących prace w Dolinie Śmierci oraz artefaktów wydobytych w trakcie ekshumacji w Orzełku.

25.03. w Filii nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy miało miejsce spotkanie literackie dla dzieci z okazji Światowego Dnia Czytania Tolkiena. Uczestnicy obejrzeli prezentację poświęconą życiu i twórczości brytyjskiego pisarza, twórcy m.in. trylogii *Władca Pierścieni* oraz zaprezentowali wybrane fragmenty utworów, wśród których znalazły się: *Tolkien dzieciom*, *Łazikanty* oraz *Hobbit*. W części warsztatowej powstały smoki z tolkienowskiego Śródziemia.

26.03. w Filii nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy odbyło się spotkanie z cyklu „Cztery pory roku z demonologią słowiańską”. Prelekcję pt. „Wiosenne spotkanie ze słowiańskimi demonami” przedstawiła Aneta Szydłowska – Fordońskie Czarownice. Podczas spotkania, czytelnicy wysłuchali opowieści o słowiańskich wierzeniach i obrzędowości, głównie dotyczących postaci Marzanny – bogini zimy, śmierci, a także odrodzenia. Poznali również kilka innych niezwykłych istot, m.in.: Domowika, Gniewiucha, Cichą.

29.03. w Filii nr 21 dla dorosłych WiMBP w Bydgoszczy odbyły się warsztaty z interpretacji poezji dla dorosłych i młodzieży zorganizowane w ramach cyklu „Niektórzy lubią poezję”. Spotkanie zorganizowane z okazji Światowego Dnia Poezji, poświęcone twórczości Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej oraz Antoniego Słonimskiego, poprowadziła Kamila Łaszczevska, wokalistka i trener wokalny, absolwentka Wydziałów Wokalno-Aktorskich Akademii Muzycznych w Bydgoszczy oraz Łodzi.

Po zapoznaniu się z życiorysami dwojga poetów, uczestniczki podjęły próbę analizy i interpretacji wybranych wierszy. Omówiono utwory: *Alarm* Antoniego Słonimskiego, a także *Złote myśli kobiety* i *Laura i Filon* Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.

29.03. w ramach 22. edycji Tygodnia Teatru „Arlekinada”, **Biblioteka Miejska w Inowrocławiu** gościła aktora i reżysera Jędrzeja Hyncara oraz krytyka filmowego i teatralnego Łukasza Maciejewskiego. Gość podzielił się anegdotami ze swojej pracy na planach filmowych i scenach teatralnych. Opowiedział o wyzwaniach związanych z różnymi produkcjami, wymarzonych rolach, a także o tym skąd czerpie inspiracje i jak radzi sobie z krytyką. Wydarzenie przyciągnęło wielu młodych adeptów sztuki teatralnej, którzy z zaciekawieniem słuchali opowieści aktora i zadawali mu pytania o tajniki zawodu.

30.03. **Biblioteka Główna WiMBP w Bydgoszczy** przy współpracy z Fundacją PVE Dobra Energia, zorganizowała dwa spotkania z Adamem Zborytem, autorem książki *Supermoce naszych zwierząt*, laureatem Mądrej Książki Roku i Nagrody Złotej Róży.

KWIECIEŃ

02.04. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barcinie** gościła Miłosza Szymańskiego, podróżnika, autora książki *Kto zgasi światło? Opowieści o Mołdawii* oraz podcastu o polityce zagranicznej „Za rubieżą”. Podczas spotkania, opowiedział o wyludniającym się kraju, którego obywatele wyjeżdżają za granicę, co w połączeniu z niską dietą i wysoką śmiertelnością wywołuje duże trudności w znalezieniu pracowników. Stanowi to poważny problem dla państwa i jego gospodarki. Szansą jest turystyka – Mołdawia zachwyca przyrodą i zabytkami; potrzeba tu jednak dużych nakładów finansowych. Nie zabrakło również opowiadanych z sympatią ludzkich historii, opisów małych wiosek, wspomnień o lokalnych specjałach. Na zakończenie dyskutowano na temat aktualnej sytuacji politycznej.

02.04. w **Bibliotece Miejskiej w Inowrocławiu** odbyło się spotkanie z Łukaszem Oliwkowskim z okazji Światowego Dnia Autyzmu. Gość wygłosił wykład pt. „Autyzm i artyzm. Autyzm jako topos w sztuce i literaturze”. Prelegent przedstawił, za pomocą słów i obrazów, na przykładzie tekstów kultury i dzieł naukowych, społeczne normy, wyobrażenia i praktyki w stosunku do osób nietypowych, wykazujących cechy autystyczne. W temacie autyzmu we współczesnej psychologii i pedagogice, na podstawie własnych doświadczeń pracy z dziećmi w spektrum, wypowiadała się Eliza Oliwkowska. Na zakończenie słuchacze

dzielili się własnymi doświadczeniami i wymieniali poglądy. Wyrażano opinię, że społeczna świadomość istnienia neuroroznorodności rośnie, niemniej jest jeszcze wiele do zrobienia, by osoby autystyczne czuły się w pełni akceptowanymi, równoprawnymi członkami społeczeństwa.

02.04. z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci, **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łabiszynie** zorganizowała warsztaty dla najmłodszych ph. „Sensoryczna historia – książka w trochę innej odsłonie”. Kreatywne spotkanie, adresowane do dzieci w wieku 6-9 lat, poprowadziła Blanka Lewandowska z Sensorybki Centrum Terapii Dziecięcej. Najmłodsi stworzyli własne, unikalne książeczki *Sprzątające brzdące!* Inspiracją stała się nie tylko miłość do książek, ale także zbliżający się Dzień Ziemi. Mali artyści zaprojektowali pomysłowe okładki i strony przy użyciu różnorodnych materiałów.

02.04. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi** odbyło się spotkanie z Moniką Skorą-Tuptanowską – mediatorką, edukatorką i autorką książki *Słowenia motocyklem. Osobiste historie z drogi*. Podczas spotkania opowiedziała o swojej pasji do podróży oraz o motocyklowych wyprawach, które stały się inspiracją do napisania książki. Z entuzjazmem dzieliła się swoimi przeżyciami, opisując malownicze krajobrazy Słowenii, spotkania z lokalnymi mieszkańcami oraz refleksje nad podróżą jako formą samorozwoju.

3.04. w **Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy plakatów Alicji Werner, studentki Katedry Projektowania Graficznego UMK. Graficzka stworzyła projekt w ramach pracy dyplomowej. Prace jej autorstwa to przede wszystkim błyskotliwe pomysły, zabawa słowem i odważny przekaz. Podczas spotkania opowiedziała o projekcie i swojej pracy nad plakatami. Dopelnieniem wystawy były warsztaty tworzenia plakatu adresowane do młodzieży, przeprowadzone przez artystkę 7 kwietnia 2025 roku. Tematem prac było zagadnienie „Po co nam Internet?”. Powstały kolaże, grafiki i projekty typograficzne.

03.04. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Strzelnie** miało miejsce spotkanie z Michałem Matyjasikiem, pasjonatem historii, regionalistą, pedagogiem, autorem książki *Kujawy na kole*. Podczas spotkania, opowiedział o swoich rowerowych wycieczkach po Kujawach. Podczas wytyczania tras gość korzystał z XIX-wiecznych pruskich map i średniowiecznych traktów, odkrywając niezwykle miejsca, których historia i przyroda wzajemnie się przenikają. Odwiedził m.in.: Strzelno, Inowrocław, Kościelec, Pakość, Janikowo, Kruszwice oraz wiele innych miejscowości,

które zachwycają zarówno swoją architekturą, jak i opowieściami związanymi z regionem. Publikację uzupełniają pamiątkowe zdjęcia wykonane aparatem analogowym, które nadają książce niepowtarzalnego charakteru turystyczno-poznawczego.

04.04. gościem **Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Gniewkowie** był Wojciech Chmielarz. Podczas spotkania autor opowiedział, skąd czerpie pomysły na wciągające fabuły swoich powieści. Podzielił się anegdotami z życia pisarza, a także odpowiedział na liczne pytania publiczności. Uczestnicy mieli okazję dowiedzieć się, jak wygląda jego codzienna praca, jakie książki sam najchętniej czyta oraz jak postrzega współczesną literaturę kryminalną.

8.04. w **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** miały miejsce zajęcia teatralne dla dzieci i rodziców pt. „Urodziny Hansa Christiana Andersena”. Podczas spotkania uczestnicy wysłuchali baśni *Głupi Jasio*, a następnie zainspirowani opowieścią wykonali kukielki przedstawiające króla i królową. Stworzyli również niepowtarzalne stroje oraz insygnia królewskiej władzy. Na zakończenie dzieci zaprezentowały własne bajki w teatrzyku kamishibai.

8.04. gościem **Filii nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** była artystka modowa Larysa Onufrijenko. Podczas spotkania pt. „Jak kultura i architektura wpływają na wizerunki modowe obywateli Polski i Ukrainy?” opowiedziała o nierozzerwalnym związku mody, kultury i architektury. Stroje ludowe, tradycyjne wzory i kolory często stają się inspiracją dla współczesnych projektantów. Przykładem może być wykorzystanie etnicznych motywów w kolekcjach stworzonych przez gościa. Dzieła sztuki, zarówno te klasyczne, jak i współczesne, często stanowią punkt wyjścia dla projektantów mody. Kolory, kształty i faktury z obrazów, rzeźb czy instalacji artystycznych przenikają do ubrań i dodatków. Geometryczne kształty, linie i proporcje z budynków często przenoszą się na konstrukcję ubrań. Architektoniczne detale, np. łuki, kolumny czy witraże, mogą wzbogacić wzory i zdobienia. Nowoczesne materiały budowlane, takie jak stal, szkło czy beton, inspirują projektantów do eksperymentowania z nowymi tkaninami i fakturami. Spotkaniu towarzyszył pokaz zdjęć autorskich projektów gościa.

09.04. **Biblioteka Publiczna w Sępólnie Krajeńskim** zorganizowała spotkanie z Teresą Fiderą, artystką chóru Teatru Wielkiego w Warszawie, autorką autobiografii *Tam i z powrotem. Wspomnienia artystki Teatru Wielkiego w Warszawie*.

10.04. gościem **Miejskiej Biblioteki Publicznej w Mogilnie** była Aleksandra Wojtaszek, bałkanistka, dziennikarka i tłumaczka, autorka książek *Fjaka*, za którą otrzymała Nagrodę im. prof. Jerzego Skowronka oraz która znalazła się w finale konkursu Grand Press na Książkę Reporterską Roku 2023, a także *Topografie przestrzeni wyobrażonych. Serbska i chorwacka fantastyka gatunkowa*. Podczas spotkania pt. „Chorwacja nieznana”, uczestnicy mieli okazję zgłębić fascynujące aspekty kultury, historii i tradycji pięknego kraju.

11.04. **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kamieniu Krajeńskim** zorganizowała spotkanie z Pawłem Gołuchem, autorem wierszy dla dzieci, piosenek oraz wierszowanych książek z serii *Smocze kroniki*. Podczas spotkania gość zaśpiewał najmłodszym piosenkę, przywołał smoka, a nawet sam się w niego zmienił. Tego samego dnia autor odwiedził **Bibliotekę – Międzypokoleniowe Centrum Kultury w Złotnikach Kujawskich**.

14.04. **Biblioteka Miejska w Inowrocławiu** gościła Annę Janiak, autorkę debiutanckiej powieści *Pudelko pełne starych spraw*. Podczas spotkania opowiedziała o swojej drodze do debiutu, snach, które mają znaczenie, rodzinnych tajemnicach i o tym, jak historia naszych przodków potrafi wpływać na codzienne wybory. Wieczór zakończyły rozmowy pełne szczerości i osobistych historii, którymi czytelnicy chętnie dzielili się z autorką.

14.04. w **Gminnym Centrum Kultury i Biblioteki w Kcyni** zaprezentowano program poetycki pt. „Jesteś w bezpiecznym miejscu”. Wiersze poetek i poetów ukraińskich recytował dr Alojzy Szudrowicz. Wystąpił również zespół regionalny „Pałuki”, który wykonał pieśni pasyjne.

23.04. młodzi czytelnicy **Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łabiszynie** spotkali się z bajarką Moniką Skikiewicz, autorką serii książek *Olo i Ava, logopedyczna zabawa*. Podczas spotkania najmłodsi wzięli udział w logopedycznych zabawach, które łączą rozwój językowy z motoryką.

13.06. autorka odwiedziła **Gminną Bibliotekę Publiczną w Śliwicach**.

24.04. w **Fili nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** miał miejsce wernisaż wystawy prac Małgorzaty Biernat. Bydgoska artystka zaprezentowała obrazy i fotografie. Opowiedziała o swojej twórczości, stosowanych technikach, ulubionych zakątkach, które uwieczniła na swoich obrazach. Podczas spotkania uczestnicy wysłuchali również gawędy Małgorzaty Jarocińskiej pt. „Bydgoskie bajeczki”, poświęconej historii Bydgoszczy i ważnym dla miasta obiektom architektonicznym. Wydarzenie zorganizowano w ramach obchodów 679. rocznicy nadania praw miejskich Bydgoszczy.

24.04. gościem **Filii nr 19 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** była Karolina Zielińska, autorka powieści, m.in.: *Wybór*, *Świąteczna magia*, *Miłość ma Twoje imię*, *Save me*, *Noah* oraz cyklu *W labiryncie doznań*. Pochodząca z Szamotuł autorka podzieliła się z czytelnikami kulisami procesu twórczego, opowiedziała o inspiracjach i codzienności pisarki.

24.04. gościem **Filii nr 31 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** była Hanna Szczukowska-Białys, autorka powieści kryminalnych: *Robaki w ścianie*, *Męczennicy na płótnie*, *Węże na ziemi, węże na niebie*. Podczas spotkania opowiedziała o swojej twórczości, warsztacie pisarskim, inspiracjach oraz najnowszej książce *Oćma*.

25.04. **Filia nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** gościła Małgorzatę Grosman, dziennikarkę, autorkę książek *Mord na Zimnych Wodach*, *Bydgoszcz jest kobietą* czy *Bydgoski firtel czyli kultura międzywojnia*. Podczas spotkania autorka zaprezentowała prelekcję pt. „Bydgoszcz w cieniu zbrodni: społeczne i kulturowe konsekwencje”. Przybliżyła początki funkcjonowania policji w Bydgoszczy w okresie międzywojennym. Dzięki unikatowym fotografiom oraz oryginalnym wycinkom z ówczesnej prasy, uczestnicy dowiedzieli się, jak wyglądały służby porządkowe oraz jak informowano o przestępczości w tamtych latach. Szczególną uwagę przykuły przytaczane przez autorkę głośne zbrodnie, które wstrząsały ówczesną Bydgoszczą i były szeroko komentowane na łamach lokalnych gazet. Pisarka opowiedziała również o losach ofiar i sprawców. Autorka nie ograniczyła się jedynie do opisu samych zbrodni, ale wnikliwie analizowała społeczne i kulturowe konsekwencje tych wydarzeń dla Bydgoszczy. Ukazała, jak strach i sensacja wpływały na życie mieszkańców, kształtowały lokalną świadomość i znajdowały odzwierciedlenie w ówczesnej kulturze. Spotkanie odbyło się z okazji 679. rocznicy urodzin Bydgoszczy.

27.04. **Miejska Biblioteka Publiczna w Strzelnie** wspólnie z Domem Kultury w Strzelnie zorganizowała VII Gminny Konkurs Recytatorski pt. „Strofki i Nutki”. Konkurs zorganizowano w dwóch kategoriach: recytacja oraz poezja śpiewana. W terminie 23-25 kwietnia 2025 roku miały miejsce przesłuchania z udziałem dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych (klasy I-IV, V-VIII) oraz ponadpodstawowych, a także dorosłych. Spośród 100. uczestników jury nagrodziło 41 osób w czterech kategoriach wiekowych. Uroczysty koncert z udziałem laureatów, połączony z wręczeniem nagród i wyróżnień, odbył się 27 kwietnia w sali widowiskowej Domu Kultury. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli

przewodnicząca Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Elżbieta Piniewska oraz burmistrz Strzelna Dariusz Chudziński.

29.04. w **Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się spektakl teatralny w reżyserii Piotra Szymańskiego, zrealizowany przez M.O.S.T - Młodzieżowy Oryginalny Satyryczny Teatr. Zaprezentowano farsę *Król umiera* według sztuk Sławomira Mrożka, Samuela Becketta oraz Eugène Ionesco. Na scenie wystąpiła ukraińska i polska młodzież w ramach działalności Ukraińskiej Świetlicy – Stowarzyszenia Inicjatyw Kulturalnych. Próba generalna odbyła się w bibliotece 1 kwietnia 2025 roku.

MAJ

02.05. w ramach Festiwalu Kultury i Sztuki „Ars longa, vita brevis”, **Miejska Biblioteka Publiczna w Świeciu** gościła Agnieszkę Wawrzyniak-Pieniążek, która promowała najnowszą książkę *Niś Ariadny. W poszukiwaniu siebie i wewnętrznej harmonii*. Publikacja stanowi przewodnik po drodze do samopoznania, porusza m.in. tematykę priorytetów, wdzięczności, wpływu dzieciństwa na życie, kontaktu z naturą i łamania schematów. Autorka mówiła o szczęściu, refleksji nad życiem i potrzebie pracy nad sobą. Inspiracją do napisania książki była strata najbliższych osób. Podczas wydarzenia zaprezentowano również autorskie wiersze i prace plastyczne.

05.05. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łabiszynie** miało miejsce spotkanie w ramach akcji „Mała książka w drodze”, dedykowane dzieciom do lat trzech, inspirowane książeczką *Tyci tyci* Doroty Gellner. Warsztaty czytelniczne pt. „Tyci, tyci a czyta. Sensoryczne i czułe spotkanie z czytelnikiem”, które poprowadziła Lucyna Brzezińska-Eluszkiewicz z TuCzyTam. Kamienica 12, odbyły się w ramach ogólnopolskiego projektu „Mała książka – wielki człowiek” organizowanego przez Instytut Książki i finansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

06.05. **Filia nr 24 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** wspólnie z Fundacją „Dum Spiro Spero” zorganizowały spotkanie z Anetą Szydłowską (Fordońskie Czarownice), która zaprezentowała prelekcję pt. „Fordońskie Czarownice, czyli jak przed wiekami walczone ze złem”. Przedstawiła działanie instytucji zwalczających rzekome czarownice, a także realia procesów o czary. Rozprawiła się też z popularnymi i głęboko zakorzenionymi mitami na temat polowań na czarownice. Spotkanie ilustrowała bogata dokumentacja, w tym kopie pism z procesu czarownic w Fordonie z 1678 roku. Wydarzenie odbyło się w ramach programu „Koopracje – Fordon 2025”.

06.05. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** odbyło się z Katariną Lavmel, prezesem Stowarzyszenia Polsko-Iberyjskiego Arendi Cultural, poetką i animatorką kultury. Mieszka na stałe w Portugalii, gdzie realizuje projekty łączące poetyckie światy obu krajów. W swoim dorobku ma kilka tomików poezji. Jej wiersze znajdują się w almanachach pokonkursowych, antologiach polskich i międzynarodowych. W 2011 roku została stypendystką prezydenta Miasta Słupsk w dziedzinie kultury, trzykrotnie otrzymała stypendium Starosty Słupskiego. Autorka w swoich wierszach przedstawia obraz kobiety silnej, mądrej i zmysłowej, która pomimo trudności bogata jest w pasję życia. Podczas spotkania opowiedziała o albumie poetycko-fotograficznym *Siedem lombów i cztery strony świata*, który jest rezultatem wędrowki po wyspach archipelagu Azorów. Dzieło portretuje azorską naturę i kulturę. Składa się z 17. wierszy, zaprezentowanych w języku polskim i w tłumaczeniu Teresy Fernandes-Świątkiewicz na język portugalski. Autorem wszystkich fotografii jest Arturro Sobreiro. Wydarzenie ph. „Azory wszystkimi zmysłami” prowadziła Daria Danuta Lisiecka – poetka, animatorka kultury, dyrektor artystyczny festiwalu literackiego „Ogólnopolskie Spotkania Poetów Biała lokomotywa”.

07.05. **Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach** gościła Annę Onichimowską, autorkę książek dla dzieci i młodzieży. Uczestnicy spotkania poznali twórczość pisarki, rozmawiali o inspiracjach literackich oraz zadawali pytania dotyczące pracy autora.

07.05. w **Centrum Biblioteki i Kultury w Gminie Jeżewo** odbyło się spotkanie z Izą Maciejewską, autorką powieści m.in.: *Pociąg, Zaplątani, Wada, Noc pachnąca samotnością, Bo chcesz być*. 08.05. odwiedziła **Gminną Bibliotekę Publiczną w Pruszczu**.

08.05. gościem **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** była Krystyna Wulert, poetka i działaczka kulturalna. Jest pomysłodawczynią i koordynatorką Ogólnopolskich Literackich Spotkań Pokoleń Kruszwica – Kobylniki oraz jurorką licznych konkursów recytatorskich i teatralnych. Od 2003 roku pełni funkcję prezesa Robotniczego Stowarzyszenia Twórców Kultury w Bydgoszczy. Podczas spotkania zaprezentowała wybrane wiersze z tomiku *Zapytaj siebie*. Oprawę muzyczną przygotowały Małgorzata Mówińska-Zyśk oraz Swietłana Pobereźniuk. Spotkanie zorganizowano z okazji Tygodnia Bibliotek.

08.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, **Filia nr 16 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała spotkanie edukacyjne dla dorosłych pt. „Biblioteka wczoraj i dziś”. Uczestnicy obejrzel prezentację na temat historii książki, od jej najdawniejszych form,

przez rewolucję Gutenberga, aż po współczesne e-booki. Zapoznali się również z ewolucją bibliotek – od starożytnych skarbców wiedzy, przez średniowieczne skrytoria, aż po nowoczesne centra kultury i informacji, jakimi są dzisiaj. W spotkaniu wzięła również udział grupa z Warsztatów Terapii Zajęciowej „MEGA ART” Bydgoszcz.

08.05. gościem **Biblioteki Miejskiej w Inowrocławiu** była Magda Śliwińska, malarka, autorka dwóch tomików wierszy o miłości: *Tęsknoty serca* i *W niewoli uczuć*. Podczas spotkania autorka zaprezentowała wybrane utwory, a także opowiedziała o początkach pisarstwa, pasjach oraz odbiorze przez czytelników jej twórczości.

08.05. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tucholi** odbyło się uroczyste podsumowanie konkursu ortograficznego „O Pióro Burmistrza”, skierowanego do uczniów szkół podstawowych z Gminy Tuchola. Celem konkursu było promowanie poprawności językowej oraz rozwijanie umiejętności ortograficznych wśród dzieci i młodzieży. Łącznie do konkursu przystąpiło 41. uczestników w dwóch kategoriach: klasy IV-VI oraz klasy VII -VIII. W każdej z nich jury przyznało trzy nagrody.

08.05. **Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi** zorganizowała spotkanie z Grażyną Wojcieszko, autorką sześciu tomów poetyckich oraz opowiadań zebranych w bestsellerze *Animalki*. Z okazji 25-lecia twórczości poetki, spotkanie poprowadziła Dorota Gromowska. Rozmowa dotyczyła zarówno początków drogi literackiej poetki, jak i jej inspiracji, procesu twórczego oraz roli poezji we współczesnym świecie. Wyjątkową atmosferę spotkania podkreślił koncert poezji śpiewanej w wykonaniu Remiego Juśkiewicza, który interpretował wybrane utwory poetki, nadając im muzyczną głębię i emocjonalną intensywność.

09.05. w **Filii nr 3 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbyły się zajęcia z twórczego myślenia dla dzieci pt. „Pod czerwoną czapeczką coś się ukrywa i okrutne bywa, czyli prawda na jaw wychodzi i komuś zaszkodzi”. Podczas spotkania uczestnicy wysłuchali fragmentów książki Jona Klassena *Gdzie jest moja czapeczka?*, a następnie wzięli udział w rozmowie na temat poznanej historii dotyczącej kłamstwa, granic zemsty oraz słowa „przepraszam”. Dzieci pogrupowały słownictwo nawiązujące do postaci Królika i Niedźwiedzia, a także wybierały czapeczki, pod którymi zostały ukryte kartki z dylematami dotyczącymi prawdy, kłamstwa, dobra i zła. Na zakończenie uczestnicy wzięli udział w wyścigu trzech niedźwiedzi do największego plastra miodu. Spotkanie zorganizowano w ramach obchodów Roku Dzieci i Młodzieży Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

09.05. **Gminna Biblioteka Publiczna w Jaksicach** gościła Krzysztofa Drozdowskiego, historyka wojskowości, autora 30. książek i ponad 300. artykułów, prezesa Fundacji Historycznej im. Mariana Rejewskiego oraz redaktora naczelnego portalu „Historia Naprawdę”. Podczas spotkania młodzież zgłębiła wiedzę o największych tajemnicach II wojny światowej – niewyjaśnionych zagadkach, kulisach operacji wojskowych i mało znanych faktach, które zmieniły bieg historii. 09.05. autor spotkał się z czytelnikami w **Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy**; 14.05. w **Fili nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** promował najnowsze publikacje: *Polskie tajemnice II wojny światowej* oraz *Europa w płomieniach. Ostatnie miesiące II wojny światowej*; 27.05. gość odwiedził **Filię nr 11 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy**, gdzie promował publikację: *Afery, skandale, morderstwa. Najgłośniejsze sprawy PRL*. Uczestnicy dowiedzieli się m.in. jak tuszowano wybuch w Zachemie i kto grasował po jachcickich lasach.

09.05. czytelnicy **Biblioteki Publicznej w Solcu Kujawskim** spotkali się z Maciejem Kaźmierczakiem, autorem kryminałów i thrillerów, m.in. cyklu *Robert Foks, Teodor Okrutny*. Podczas spotkania autor szczegółowo przybliżył słuchaczom proces powstawania książki – od pierwszego pomysłu, przez długotrwały research, aż po codzienne pisanie. Jak sam przyznał, każda książka wymaga gruntownego przygotowania. Zanim zacznie pisać pierwsze zdanie, poświęca tygodnie, a często nawet miesiące na zbieranie materiałów, analizę źródeł, konsultacje i planowanie konstrukcji fabuły. To etap, którego czytelnik zwykle nie dostrzega, a który ma ogromne znaczenie dla autentyczności i głębi tekstu.

12-14.05. w **Centrum Biblioteki i Kultury w Gminie Jezewo** odbyła się III edycja Dziecięcego Festiwalu Literackiego „Mamo, Tato! Poczytaj mi!”. Tegoroczne hasło przewodnie brzmiało „Po drugiej stronie książki”, a motywem przewodnim były literackie klasyki: *Alicja w Krainie Czarów* Lewisa Carrolla oraz *Opowieści z Narnii* S.C. Lewisa. 12.05. Festiwal rozpoczęły warsztaty, podczas których dzieci stworzyły własne książki tunelowe. 13.05. odbyło się spotkanie z Joanną Jagiełło, autorką m.in. serii *Wielkie Trio i Potwór z Loch Ness*. Pisarka opowiedziała o kulisach swojej pracy oraz zdradziła uczestnikom, jak powstają książki. Tego samego dnia w siedzibie CBiK zorganizowano międzypokoleniowe warsztaty malowania filiżanek ph. „Herbatka z Alicją”, w których udział wzięły dzieci wraz z dorosłymi opiekunami. 14.05. dzieci wzięły udział w plenerowej zabawie „Paszport Czytelniczy”, odbywającej się w Jezewie i Laskowicach. Uczestnicy odwiedzili stanowiska z literackimi zadaniami, zbierając naklejki i tworząc hasło, które pozwoliło odebrać przygotowaną niespodziankę.

Dodatkowo przez cały czas trwania festiwalu dostępna była terenowa gra „Zgadnij, kim jestem”. Wydarzenie objął patronatem Wojewoda Kujawsko-Pomorski Michał Szybel.

12.05. w ramach Tygodnia Bibliotek, **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kamieniu Krajeńskim** zorganizowała spotkanie z Pawłem Wakułą, pisarzem i ilustratorem. Podczas spotkania skierowanego do uczniów klasy IV, opowiedział o swojej twórczości oraz w ciekawy sposób przedstawił m.in. chrzest Mieszka I oraz koronację Bolesława Chrobrego. 12.05. autor odwiedził **Gminną Bibliotekę Publiczną w Prusczu**, gdzie odbyło się spotkanie pt. „Jak zostałem królem. Bolesław Chrobry” z okazji ustanowienia roku 2025 Rokiem Milenium Koronacji Dwóch Pierwszych Królów Polski.

12.05. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łabiszynie** zorganizowała XXII Gminny Konkurs „Pięknego czytania”, pod patronatem Burmistrza Łabiszyna. Celem konkursu adresowanego do uczniów szkół podstawowych było m.in. upowszechnienie XXII Tygodnia Bibliotek obchodzonego w dniach 8-15 maja 2025 roku pod hasłem „Biblioteka. Lubię tu być” oraz popularyzacja książek i czytelnictwa. Zadaniem uczestników było zaprezentowanie wybranej książki oraz przeczytanie jej fragmentu. Jury przyznało nagrody w trzech kategoriach: klasy I-III; klasy IV-VI; klasy VII-VIII.

12.05. **Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łabiszynie** gościła prof. Przemysława Wiatrowskiego z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wykład pt. „Historia ukryta w słowach. Nieznana XIX-wieczna powieść o Łabiszynie i okolicach” poświęcono życiu i działalności Władysława Chodkowskiego, pseud. Drogomir Zan, a także jego nieznanej powieści z 1868 roku *Drzewo wisielca. Powieść dla ludu, na podaniu i dziejach osnuł Zan Dragomir*.

12.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie** zorganizowała warsztaty z Elizą Piotrowską, autorką serii książek *Ciocia Jadzia, Tupcio Chrupcio*. Podczas twórczego spotkania, pisarka opowiedziała o bohaterach swoich książek, a w części warsztatowej najmłodszy stworzyli własną historię ulubionych postaci. Tego samego dnia, odbyło się spotkanie z Mariuszem Szczygłem, reporterem, felietonistą, pisarzem non-fiction, laureatem Europejskiej Nagrody Książkowej 2009 za *Gottland*, laureatem podwójnej Nagrody Literackiej Nike 2019 za *Nie ma*. Podczas spotkania gość opowiedział o swojej młodości, ścieżce kariery oraz o Czechach, którymi jest zafascynowany.

13.05. w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Rogowie** miał miejsce koncert Chóru Kameralnego „Fantazja”, pod kierownictwem Nell Polgert-Martwijczuk. Wśród książek, w kameralnej i ciepłej atmosferze, rozbrzmiały piękne, wielogłosowe aranżacje pieśni ludowych z różnych regionów Polski.

13.05. w ramach Tygodnia Bibliotek, **Miejska Biblioteka Publiczna w Strzelnie** zorganizowała spotkanie poetycko-muzyczne przybliżające życie i twórczość urodzonej w Ciechrzu Cecylii Lewandowskiej-Dereżyńskiej, czyli „Jadźki z Kujaw”. Poetka zadebiutowała w 1932 roku na łamach tygodnika „Piast”. W swoich wierszach pisała o przyrodzie, tradycji, uczuciach i zwyczajach kujawskich. Uczestnicy wysłuchali minikoncertu poezji śpiewanej Ireneusza oraz Tomasza Gregowskich z muzyką Ireneusza Gregowskiego. Zaprezentowano utwory, m.in.: *I co mi z tego, Na fal błękitnie*.

13.05. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świeciu** odbyła się promocja książki *Zbrodnia pomorska 1939. Dokumentacja terroru niemieckiego*, wydanej przez IPN. W spotkaniu udział wzięli redaktorzy tomu: dr hab. Monika Tomkiewicz, dr Izabela Mazanowska i dr Tomasz Ceran. Publikacja oparta na szerokim materiale źródłowym, dokumentuje niemiecki terror na Pomorzu po wybuchu II wojny światowej. Prelegenci omówili genezę i znaczenie pojęcia „zbrodni pomorskiej”, podkreślając brutalność działań niemieckich w regionie – zginęło tam od 16 do 30 tys. osób. Szczególną uwagę poświęcono powiatowi świeckiemu, w tym masowym zbrodniom w Świeciu, Grupie, Mniszku oraz egzekucjom pacjentów szpitala psychiatrycznego, gdzie zginął także jego dyrektor, dr Józef Bednarz.

13.05. **Biblioteka - Międzypokoleniowe Centrum Kultury w Złotnikach Kujawskich** zorganizowała warsztaty literackie z Romanem Pankiewiczem ph. „Ważne zawody dla naszej ochrony”. Podczas spotkania gość zaprezentował pięć rymowanych opowieści związanych z pracą strażaka, ratownika medycznego, żołnierza, policjanta i listonosza.

14.05. w **Filii nr 3 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbyły się warsztaty pielęgnacyjno-makijażowe dla dorosłych, które poprowadziła Anna Zielińska, doradca kosmetyczny. Podczas spotkania ph. „Szukamy chwili dla siebie i wydobywamy naturalne piękno”, uczestniczki dowiedziały się m.in. w jaki sposób pielęgnować swoją skórę oraz jak krok po kroku wykonać makijaż dzienny. Warsztaty zorganizowano z okazji Tygodnia Bibliotek.

14.05. gościem **Miejskiej Biblioteki Publicznej w Mogilnie** była Małgorzata Pauch, autorka książki *Zbrodnia w opactwie. Powieść z 1640 roku*, inspirowanej autentycznymi wydarzeniami. Odsłania nieznane karty

z życia pelplińskiego zakonu cystersów i mieszkańców okolicznych miejscowości.

15.05. w ramach Tygodnia Bibliotek, w **Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się spotkanie z Catherine Reiss, polską pisarką i psychologiem, autorką bestsellerowej trylogii *Fetor*, która porusza trudną tematykę dorastania w sektach, a także thrillera *Pokój już na ciebie czeka*.

15.05. **Filia nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała zajęcia edukacyjne dla najmłodszych z okazji Międzynarodowego Dnia Pszczół. Wiadomości na temat życia pożytecznych owadów i pszczelarstwa przekazała Pola Szymczak z Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku w Myśliczku. Dzieci zapoznały się z budową ula, codzienną pracą owadów, narzędziami pracy pszczelarza oraz produktami miodopochodnymi, takimi jak np. pyłek, kit pszczeli. Podczas zajęć wykorzystany został ul edukacyjny z Urzędu Miasta Bydgoszcz. Na zakończenie każdy uczestnik otrzymał zakładkę do książki z rodzajami pszczół oraz tematyczną książeczkę.

15.05. w **Fili nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** odbył się wernisaż wystawy rysunków Macieja Wierzbickiego, miłośnika twórczości Zdzisława Beksińskiego. Gość zwiedził wiele wystaw tego współczesnego artysty, w tym również wystawę stałą w Muzeum Historycznym w Sanoku. W Galerii Biblioteki zaprezentowano 80 prac. Wystawę można było obejrzeć do 22 maja 2025 roku.

15.05. **Miejska Biblioteka Publiczna w Koronowie** wspólnie z Zespołem Szkół w Koronowie zorganizowała Pierwszy Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych ph. „W krainie legend 2025”. Wybór miejsca nie był przypadkowy. W Koronowie żył i tworzył Tadeusz Multański, autor znanych koronowskich legend, które do dziś inspirują i pobudzają wyobraźnię. Adresatami wydarzenia były zespoły teatralne działające w instytucjach oświatowych, kulturalnych oraz w placówkach pozainstytucjonalnych i pozarządowych na terenie powiatu bydgoskiego. Przy doborze repertuaru i jego opracowaniu teatralnym (tworzenie scenariusza, scenografia, reżyseria, muzyka, ruch) kierowano się zarówno walorami artystycznymi i wychowawczymi utworów, jak i własną inwencją artystyczną oraz możliwościami wykonawczymi zespołów. W przeglądzie wzięło udział pięć zespołów reprezentujących Szkoły Podstawowe w Mąkowsku i Koronowie, Osiecki Dom Kultury, Zespół Szkół w Koronowie oraz Zespół Szkół Specjalnych w Bydgoszczy.

15.05. z okazji Tygodnia Bibliotek, **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie** gościła dr Anetę Falk, pracownika Biblioteki Kórnickiej

PAN. Podczas spotkania opowiedziała o autorskiej publikacji *Erazm Gliniczner (1535-1603). Przywódca polskiego luteranizmu*. Jego dzieło *Książki o wychowaniu dzieci* jest powszechnie uznawane za pierwszy w języku polskim podręcznik pedagogiczny.

16.05. **Gminna Biblioteka Publiczna w Gostycynie** zorganizowała spotkanie autorskie oraz warsztaty plastyczne z ilustratorką Agnieszką Żelewską. Kreatywne zajęcia odbyły się w oparciu o książkę Katarzyny Kozłowskiej *O kuku, który chciał zostać papugą*. Dzieci stworzyły własne kolorowe kuku z wykorzystaniem piór, skrawków materiałów, akrylowych pisaków, cekinów. Ilustratorka zaprezentowała również swój dorobek literacki.

17.05. gościem **Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Kruszwicy** była Wiesława Bancarzewska, autorka książek *Powrót do Nałęczowa*, *Zapiski z Annopola*, *Noc nad Samborzewem*. Ostatnio wydała powieść *Chłop i szlachcianka. Opowieść o miłości niepojętej*. Podczas spotkania autorka opowiedziała o swoich pisarskich początkach, o rodzinnej historii, która była inspiracją do napisania trylogii nałęczowskiej, a także o naukowych książkach, które zachęciły ją do napisania cyklu powieści historycznych. Podzieliła się z czytelnikami historycznymi i językowymi ciekawostkami, które odkryła podczas swoich poszukiwań.

21.05. w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Jaksicach** odbył się XXXII Gminny Konkurs Recytatorski pt. „Groteskowy świat poezji dziecięcej”. Wydarzenie zgromadziło młodych pasjonatów pięknego recytowania z terenu gminy Inowrocław. Uczestnicy zachwycili pięknymi recytacjami oraz umiejętnościami przekazywania emocji. Jury przyznało trzy nagrody i wyróżnienia w każdej kategorii: grupa przedszkolna, klasy I-II oraz klasy III IV.

22.05. gościem **Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tucholi** była Monika Borkowska-Szmit, dziennikarka i autorka książek dla dzieci i młodzieży. Spotkanie skierowane do dzieci poświęcono tematyce hejtu w sieci i codziennym życiu. Punktem wyjścia do rozmowy była autorska książka *Hejt. Basia i Henio w akcji*. Pisarka opowiedziała o kulisach powstania książki, jej bohaterach oraz sytuacjach, które zainspirowały ją do napisania tej historii. W przystępny sposób poruszyła temat mowy nienawiści, cyberprzemocy i roli, jaką odgrywają w tym media społecznościowe. Zachęciła młodych słuchaczy do refleksji nad własnym zachowaniem w Internecie i poza nim. Podkreśliła znaczenie empatii, odwagi cywilnej oraz odpowiedzialności za słowo.

23.05. **Filia nr 15 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** zorganizowała wycieczkę do Ogrodu Botanicznego Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państwowego Instytutu Badawczego w Bydgoszczy. Przewodnikiem był kierownik Jarosław Mikietyński, który podzielił się ciekawostkami na temat roślin. Ogród Botaniczny jest znany z bogatej kolekcji traw oraz z nowoczesnej szklarni z egzotycznymi roślinami i imponującymi kaktusami. Była to okazja do poszerzenia wiedzy na temat świata roślin, a także pracy naukowców związanej z ochroną bioróżnorodności.

23.05. **Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie** zorganizowała spotkanie z Marceliną Szumer-Brysz, dziennikarką, reporterką i autorką książek: *Wróć z fusów. Reportaże z Turcji, Turcja. Na wschód od Zachodu* oraz *Izmir. Miasto gjaurów*. Jest laureatką Nagrody Specjalnej Identitas 2020, zdobywczynią Kryształowej Karty Polskiego Reportażu – Nagrody Publiczności na VII Festiwalu Reportażu w Lublinie w 2021 roku. W 2025 roku znalazła się wśród laureatów Nagród Magellana, otrzymując wyróżnienie w kategorii książka reportażowa za publikację *Turcja. Na wschód od Zachodu*. Podczas spotkania autorka opowiedziała właśnie o Turcji, w której mieszkała przez cztery lata. Przybliżyła kulturę, tradycje, obyczaje oraz życie codzienne niezwykłego kraju.

28.05. **Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle** gościła Krzysztofa Drozdowskiego, historyka, prezesa Fundacji Historycznej im. Mariana Rejewskiego, członka Stowarzyszenia Historyków Wojskowości, redaktora naczelnego portalu Historia Naprawdę, autora 30. książek i ponad 300. artykułów oraz Pawła Skuteckiego, dziennikarza, autora książek, m.in. *Trzecia Rzesza i koncerny farmaceutyczne; Funkcjonariusze piekła. Potulice 1941-1950*. Podczas spotkania pt. „W cieniu wojny: tajemnice, zbrodnie, milczenie” poruszono tematykę związaną z II wojną światową, obozami koncentracyjnymi, popełnionymi w nich zbrodniami. Na zakończenie wywiązała się dyskusja dotycząca bolesnych tematów związanych z białymi plamami w historii, trudnymi relacjami polsko-niemieckimi czy kwestią odpowiedzialności za zbrodnie wojenne.

31.05. w ramach współpracy z Miastem Bydgoszcz, **Biblioteka Główna WiMBP w Bydgoszczy** wzięła udział w organizacji „Bydgoskiego Dnia Dziecka” na Starym Rynku. W programie znalazły się: warsztaty dla rodzin z dziećmi od lat 5 ph. „Moja letnia opowieść – stwórz własną recyksiążkę!”, warsztaty plastyczne inspirowane naturą pt. „Do szafy zaglądamy i modne nakrycie głowy wyciągamy”, warsztaty kodowania dla najmłodszych

ph. „Photon uczy, bawi i programuje! - Twój pierwszy krok do świata kodowania”.

CZERWIEC

03.06. w **Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy** nastąpiło rozstrzygnięcie V Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Wandy Dobaczewskiej „Na chwałę słońca”. Celem konkursu było upamiętnienie Wandy Niedziałkowskiej-Dobaczewskiej, polskiej pisarki, poetki, publicystki, autorki sztuk dla teatrów kukiełkowych oraz animatorki kultury. Konkurs przeprowadzony został w terminie 23.11.2024-31.03.2025 r. Wpłynęło niemal 457 prac, z których 419 zostało zakwalifikowanych zgodnie z regulaminem. Prace oceniło jury w składzie: Helena Dobaczewska-Skonieczka, Małgorzata Grajewska, Alina Rzepecka. Nagrody oraz wyróżnienia przyznano w różnych kategoriach wiekowych i gatunkach literackich: Kategoria wiekowa „A” dorośli – Poezja; Kategoria wiekowa „A” dorośli – Proza; Kategoria wiekowa „B” młodzież [w wieku 12-17 lat] – Poezja; Kategoria wiekowa „B” młodzież [w wieku 12-17 lat] – Proza. Almanach pokonkursowy został przygotowany w formie pliku elektronicznego i umieszczony na stronie internetowej biblioteki.

03.06. gościem **Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** był Sławomir Krzyśka, poeta, bibliofil, doktor nauk matematycznych, nauczyciel akademicki i arteterapeuta, który pracuje na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym UAM w Kaliszu. Wydał tomiki aforyzmów: *Aby mogło być...* i *Życie to nie bajka...*, zbiory poezji: *Wiersze*, *Chwile wyciszenia* i *Czerwona biel*, a także utwory dla dzieci: *Wiersze dla dzieci*. Prowadzi rubrykę poetycką w tygodniku *Przemiany na Szlaku Piastowskim* oraz jest jednym z redaktorów miesięcznika literackiego „Akant”. Poeta jest aktywnym uczestnikiem życia literackiego, organizatorem wystaw bibliofilskich. Podczas spotkania autorskiego skierowanego do najmłodszych czytelników, pisarz zaprezentował wybrane wiersze z tomiku, który ukaże się jesienią, m.in.: *Hanka*, *Trąbka*, *Feliks Szpak*, *Słoń*. Autorowi towarzyszyła córka Marta Krzyśka, która wykonała ilustracje do najnowszego zbioru. Spotkanie odbyło się w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Dziecka.

03.06. **Filia nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** wzięła udział w festynie „Foam Party” zorganizowanym przez Spółdzielnię RSM „Jedność” oraz Radę Osiedla Kapuściska. W ramach wydarzenia, biblioteka przygotowała warsztaty ph. „Mydełkowe cuda”, łączące kreatywną zabawę z nauką o higienie. Podczas spotkania uczestnicy wysłuchali fragmentów książki Piotra Sochy

i Moniki Utnik *Brud. Cuchnąca historia higieny*, a następnie wykonali kolorowe, pachnące mydełka. Spotkanie zorganizowano z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka.

03.06. w **Filii nr 23 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** miało miejsce spotkanie zorganizowane w ramach obchodów XXIV Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom ph. „Czytanie zbliża”. W wydarzeniu wzięły udział dzieci z Przedszkola nr 11, Przedszkola nr 66 oraz Zespołu Szkół Specjalnych nr 30 w Bydgoszczy. Spotkanie rozpoczęło się uroczystym powitaniem uczestników, po którym nastąpiło czytanie wierszy o emocjach i przyjaźni, bajek i opowiadań. W rolę lektorów wcielili się m.in.: dyrektorzy przedszkoli, przedstawicielka Wydziału Edukacji, dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz bydgoska dziennikarka. Wydarzeniu towarzyszyły dziecięce występy taneczne oraz gra na dzwonkach.

04.06. w **Filii nr 21 dla dorosłych WiMBP w Bydgoszczy** odbyło się spotkanie z Aleksandrą Śmigielską, autorką powieści kryminalnych: *Oszustka* oraz *Wiem o wszystkim*. Ta ostatnia stała się tematem dyskusji z czytelnikami. Pisarka opowiedziała m.in. o pracy twórczej, czerpaniu inspiracji, napotkanych trudnościach podczas tworzenia, a także o głównych motywach występujących w najnowszym thrillerze.

04.06. **Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Chełmińskiej** przeprowadziła zajęcia literackie dla młodzieży poświęcone życiu i twórczości Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Uczestnicy zapoznali się z krótką biografią pisarki, obejrzeni reprodukcje kilku jej obrazów oraz zaznajomili się z książkami autorstwa kobiet z rodziny Kossaków. Wśród nich znalazły się wiersze i listy Marii, powieść *Na ustach grzechu* jej siostry Magdaleny Samozwaniec oraz powieść *Bursztyny* Zofii Kossak, ich kuzynki. Zaprezentowano również wybrane wiersze poetki, m.in. *Pocałunki*. Spotkanie zorganizowano w ramach obchodów Roku Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.

04.06. w **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Mogilnie** odbyło się spotkanie z podróżnikiem Mikołajem Gospodarkiem, autorem publikacji przewodnikowych i krajoznawczych po Polsce, m.in.: *Polska na weekend; Jurajskie ścieżki. Opowieść fotografa i podróżnika o wędrówkach po krainie Orlich Gniazd; Bucked list in Poland. 365 nieoczywistych miejsc; Po prostu Bieszczady. Przewodnik sercem pisany*. Podróżnik współpracuje z wydawnictwem Pascal oraz niemiecką agencją fotograficzną Mauritius Images. Od 2016 roku jest redaktorem naczelnym projektu Slow Road by Mazda, którego celem jest proponowanie odkrywania mało znanych

miejsce w Polsce. Podczas spotkania gość promował publikację *Polska nieodkryta, czyli opowieść fotografa i podróżnika*.

05.06. Filia nr 10 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy zorganizowała zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci pt. „Poetyckie skrawki. Kolażowe inspiracje Szymborską”. Uczestnicy wspólnie obejrzeni pięknie ilustrowaną książeczkę z wierszem Wisławy Szymborskiej *Miłość od pierwszego wejrzenia*. Z zainteresowaniem wysłuchały rytmu i brzmienia słów, a kolorowe ilustracje pomogły im wyobrazić sobie świat przedstawiony w wierszu. W części warsztatowej, przy użyciu różnych materiałów plastycznych, dzieci stworzyły unikalne wyklejanki, na których umieściły wybrane sentencje.

05.06. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Mogilnie miała miejsce II edycja Powiatowego Konkursu Recytatorskiego dla Przedszkolaków pt. „Polscy Poeci Dzieciom”. Udział w konkursie zgłosiło 13 placówek przedszkolnych z terenu powiatu mogileńskiego, reprezentowanych przez 39. uczestników. Konkurs odbył się w dwóch kategoriach wiekowych: 4-5 lat oraz 6-7 lat. Komisja w składzie: Grażyna Lewandowska, Małgorzata Małecka oraz Aleksandra Heinich po wysłuchaniu wszystkich prezentacji wyłoniła zwycięzców. W każdej kategorii przyznano trzy nagrody oraz wyróżnienia. Nagrody, dyplomy i upominki dla uczestników ufundował i wręczył Starosta Mogileński Tomasz Krzesiński, który objął patronat honorowy nad wydarzeniem.

06.06 w Filii nr 14 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy miał miejsce wernisaż wystawy obrazów Danuty Ćwiklińskiej, bydgoszczanki, absolwentki Szkoły Sztuk Pięknych, wiceprezesa Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Edukacji Artystycznej. Malarstwem i rysunkiem interesuje się od dawna, jej ulubionymi technikami malarskimi są: akryl, akwarela, rysunki tuszem. Podczas spotkania pt. „Malownicza Bydgoszcz”, artystka zaprezentowała prace inspirowane ciekawymi miejscami w mieście. Wystawa objęła prace wykonane głównie techniką akwarelową.

07.06. w Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy odbyły się warsztaty dla dorosłych pt. „Wyszło sztydło z worka, czyli cała prawda o szyciu ręcznym”. Gościem spotkania była Joanna Michalska, plastyk, projektant odzieży. Od lat tworzy „Szmaciane misie”, integruje społeczność „nitkomaniaków” i realizuje liczne projekty związane z szyciem ręcznym. Stypendystka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dwukrotna stypendystka miasta Bydgoszczy realizująca projekt „Wyszywana Mapa Kanału Bydgoskiego”, a także prezeska i założycielka Fundacji Nitkomaniacy. Organizuje warsztaty i projekty społeczne oparte

na zróżnicowanych technikach z wykorzystaniem szycia ręcznego. Podczas warsztatów uczestniczki poznały techniki wyszywania oraz wykonały oryginalne dwuwarstwowe woreczki. Spotkaniu towarzyszyła wystawa ręcznie uszytych woreczków, z których każdy prezentował inną technikę ozdabiania tkanin, w tym haft ludowy, haft japoński, patchwork czy linoryt.

09.06. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Więcborku wspólnie z Burmistrzem Waldemarem Kuszewskim i Gminą Więcbork zorganizowała X Paradę Postaci Bajkowych. Na ulicach miasta pojawiły się barwne postacie z bajek, m.in.: Myszka Mickey, Kaczor Donald, Kleopatra, Faraon, Smerfy. Każde dziecko przybyło w bajkowym stroju, a ulice wypełniły się śmiechem, kolorami i radosnym śpiewem. Na scenie pojawił się Teatr MagMowcy, który zaprezentował spektakl poświęcony ekologii pt. „Pisklę poznaje miasto”. Dzieci nie tylko oglądały, ale również stały się bohaterami przedstawienia, pomagając aktorom ratować świat przed zaśmieceniem. Na zakończenie każdy mały bohater otrzymał słodki upominek, a bajkowy orszak odwiedził szkoły w Sypniewie i Pęperzynie.

10.06. Filia nr 3 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy zorganizowała zajęcia z twórczego myślenia pt. „W portrecie się mieści coś z charakteru, coś z opowieści. Tworzymy kamienicę z bohaterami *Jeźycjady* Małgorzaty Musierowicz”. Podczas spotkania dzieci poznały ciekawostki dotyczące warsztatu pisarskiego autorki, a następnie wysłuchały opowiadania *Kredki*, które przybliżyło jej niepowtarzalny styl. Młodzi pasjonaci literackich zabaw, ułożyli chronologicznie wszystkie części *Jeźycjady*, rozwiązali literowe łamigłówki oraz dopasowali tytuły do okładek książek zaprojektowanych przez pisarkę. Na zakończenie spotkania powstały dwa wielkoformatowe rysunki przedstawiające kamienicę, w której rozgrywała się akcja powieści. Spotkanie odbyło się z okazji 50-lecia twórczości pisarki.

11.06. w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie odbyła się XXI edycja konkursu „Barcin Moje miasto – Moja Mała Ojczyzna”. Do konkursu przystąpiło 6 trzyosobowych drużyn. W zmaganiach wzięli udział uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 z Barcina, Szkoły Podstawowej nr 2 z Barcina, Liceum Ogólnokształcącego z Barcina, Szkoły Podstawowej z Mamlicza, Szkoły Podstawowej z Piehcina oraz Technikum Logistycznego z Piehcina. Uczestnicy gminnych rozgrywek przy pomocy urządzenia SunVote rozwiązywali test wyboru składający się z pytań dotyczących: historii gminy Barcin, spraw samorządowych i życia kulturalnego gminy Barcin oraz obejmujących historię, życie kulturalne i samorządowe powiatu żnińskiego. W skład jury weszli: przewodnicząca Maria Siekierska oraz członkowie – Grażyna Szafraniak i Jarosław Drozdowski. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali gry ufundowane przez Bibliotekę Publiczną

Miasta i Gminy w Barcinie. Dodatkowe nagrody w postaci publikacji *Biogramy barcińskie* Zeszyty 1-3, wręczyła Grażyna Sudoł, prezes Towarzystwa Miasta i Miłośników Gminy Barcin. Konkurs odbył się pod Honorowym Patronatem Burmistrza Barcina Michała Pęziaka.

12.06. w **Filii nr 4 dla dorosłych z Oddziałem dla dzieci i młodzieży WiMBP w Bydgoszczy** odbyły się rodzinne zajęcia edukacyjno-plastyczne pt. „Poznajemy Archimedesesa oraz jego wynalazki, które odmieniły świat”. Dzięki książce Mathildy Masters *321 superciekawych faktów, które trzeba poznać, zanim się skończy 13 lat*, uczestnicy poznali wiadomości na temat życia i działalności znakomitego naukowca i wynalazcy. Do przeprowadzenia eksperymentu z wykorzystaniem łodzi podwodnej posłużyła książka *Eksperymenty 2* z serii *Domowa szkoła*. Spotkanie zorganizowano z okazji obchodów Roku Ludzi Nauki Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

13.06. gościem **Rejonowej Biblioteki Publicznej w Szubinie** był Grzegorz Kasdepke, autor książek dla dzieci, m.in. serii *Detektyw Pozytywka*, a także najnowszej *Pan Artur gra nudzie na nosie. Czyli najdziwniejsza książka o Rubinsteinie*. Podczas spotkania z najmłodszymi czytelnikami, pisarz opowiedział o swojej twórczości, zaprezentował autorskie publikacje i odpowiedział na liczne pytania. Wydarzenie odbyło się w ramach obchodów 660 - lecia Szubina. Tego samego dnia, pisarz odwiedził **Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Żninie**.

17.06. gośćmi **Filii nr 5 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** byli Maciej Cuske, polski reżyser, scenarzysta i operator filmów dokumentalnych oraz Maciej Jasiński, polski scenarzysta komiksów, dziennikarz. Spotkanie poświęcono historii obrazkowym, które autorzy publikowali w „Dzienniku Wieczornym” – gazecie wydawanej od 1959 do 2000 roku.

18.06. **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie** zorganizowała spotkanie autorskie z Martą Maj, dziennikarką i autorką książek dla dzieci. Towarzyszył jej Mateusz Rus oraz pies Precel, który stał się bohaterem ulubionej przez najmłodszych serii książek. Pies Precel wraz ze swoimi właścicielami uczestniczy w wielu projektach edukacyjnych, a także jest gościem różnych audycji radiowych. Podczas warsztatów, dzieci poznały wiele ciekawostek dotyczących m.in. wieku życia psów, zasad żywienia, snu czy odczytywania psich emocji. Autorka przeczytała opowieść o psie Preclu, który dba o zdrowie. Rozstrzygnięto także konkurs plastyczny ogłoszony przez bibliotekę. Zadaniem dzieci było wykonanie wizerunku psa Precla. Komisja konkursowa wyłoniła trzech zwycięzców.

26.06. w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie** odbyła się promocja książki *Opowieści kobiet z rodzin górniczych* Moniki Głosowicz i Katarzyny Henzler. Spotkanie było okazją do rozmowy o kobietach związanych ze środowiskiem górniczym oraz kobietach mających własne doświadczenie w pracy w kopalni. Monika Głosowicz przybliżyła proces powstawania publikacji, opowiedziała o projekcie „Pamiętniki kobiet z rodzin górniczych”, podkreślając wagę zachowania pamięci o trudach i radościach życia w górniczych społecznościach. Katarzyna Henzler podzieliła się swoimi osobistymi motywacjami do wzięcia udziału w projekcie. Opowiedziała historię swojej babci, swojej rodziny nie związanej z pracą w kopalni, ale mającej górnicze korzenie. Książka jest zbiorową autobiografią kobiet, które w ramach projektu spotykały się wspólnie i wymieniały doświadczeniami, opowiadały o życiu w cieniu kopalni. Publikacja zawiera wiele ciekawych historii i anegdot o tym, jak żyły, żyją i funkcjonują kobiety, których bliscy związani są z przemysłem wydobywczym. Książka to nie tylko zbiór poszczególnych historii, ale hołd dla pokoleń, które kształtowały region Śląska. Autorki przedstawiły nie tylko sam proces powstania książki, ale szerszy kontekst społeczny i kulturowy górnictwa.

26.06. **Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie** wspólnie z Gminą Dąbrowa zorganizowały XV Biesiadę Artystyczną ph. „Zielono mi!”. W dworku w Słaboszewku uczestnicy wysłuchali prelekcji pt. „Ogród botaniczny – fascynujący świat roślin rodzimych i egzotycznych”, którą wygłosił mgr inż. Jarosław Mikietyński, kierownik Ogrodu Botanicznego Państwowego Instytutu Badawczego w Bydgoszczy. W części artystycznej wystąpili: Chór „Fantazja” pod kierunkiem Nell Polgert-Martwijczuk, Chór „Szczepanowanie”, a także dzieci z przedszkola w Dąbrowie i uczniowie ze szkół podstawowych w Dąbrowie, Parlinie i Szczepanowie, którzy zaprezentowali swój program w Gminnym Przeglądzie Występów Artystycznych „Świat zielenią malowany”. Podczas biesiady odbył się również konkurs na najładniejsze przebranie ph. „W zielonym mi do twarzy”, zorganizowany w dwóch kategoriach wiekowych: do 18 lat (osoby niepełnoletnie) i osoby dorosłe. Przygotowano także stoiska wystawiennicze z patchworkami, wyrobami z drewna, produktami sporządzonymi na bazie ziół oraz bylinami i roślinami ogrodowymi. Kulinarne przysmaki dla biesiadników przygotowali Panie z Koła Gospodyń Wiejskich Krzekotowo.

28.06. **Filia nr 11 dla dorosłych i dla dzieci WiMBP w Bydgoszczy** wspólnie z Radą Osiedla Jachcice zorganizowały Rodzinny Festyn. Na najmłodszych czekało mnóstwo atrakcji: rozgrywki bingo przygotowane przez bibliotekę, występy dzieci w wieku przedszkolnym, występy

artystyczne (m.in. koncert zespołu Jurek Paterski C.Club), dmuchane zamki, malowanie twarzy, tworzenie portretów przez artystę Waldemara Zyska, animacje z nagrodami.

28.06. gościem **Miejskiej Biblioteki Publicznej w Koronowie** była Joanna Bator, autorka powieści m.in. *Piaskowa Góra*, *Chmurdalia*, *Gorzko, gorzko*, *Ciemno, prawie noc*, z którą została uhonorowana Nagrodą Literacką NIKE. Spotkanie miało wyjątkowy charakter, ponieważ pisarka zrzekła się swojego honorarium, a zebrane przez bibliotekę na ten cel fundusze, przekazała Fundacji „Ostatnia Przystań” z Wtelna – azylowi dla psich seniorów.

28.06. w **Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie** odbyło się spotkanie autorskie z Filipem Zawadą, poetą, muzykiem, fotografem, reżyserem i aktorem filmów offowych. Napisał pięć tomów poezji, w tym *Trzy ścieżki nad jedną rzeką sumują się* nominowane do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej „Silesius”, a także zbiór opowiadań i dwie powieści. Jedną z nich, *Pod słońce było*, nominowano do Nagrody Literackiej Gdynia. Podczas spotkania z czytelnikami autor opowiedział o swoim warsztacie pisarskim, inspiracjach i obserwacji otoczenia, które jest kluczowe w pracy pisarza. Jego twórczość dotyka ważnych spraw, takich jak miłość, poszukiwanie ciepła czy swojego miejsca we wszechświecie. Gość przeprowadził również warsztaty rysunku ph. „Rysować każdy może”.

JAK TO ROBIĄ INNI
(aktywne formy uczestnictwa w życiu kulturalnym regionu)

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. dr. Witolda Belzy w Bydgoszczy

XIV Festiwal Książki Obrazkowej dla Dzieci „LiterObrazki”

W terminie 19-24 maja 2025 roku w filiach bibliotecznych oraz Bibliotece Głównej WiMBP w Bydgoszczy odbyły się spotkania z twórcami literatury dziecięcej w ramach XIV Festiwalu Książki Obrazkowej dla Dzieci „LiterObrazki”. W najnowszej odsłonie festiwalu ph. „LiterObrazkowy pociąg do Biblioteki” znalazły się m.in.: warsztaty z autorami i ilustratorami, spektakle, koncert, wystawy. Autorzy i ilustratorzy odwiedzili 11 bibliotek osiedlowych zlokalizowanych w różnych dzielnicach miasta: Bibliotekę na Okolu, Bibliotekę na Osiedlu Leśnym, Bibliotekę Londynek, Bibliotekę na Kapuściskach, Bibliotekę na Jachcicach, Bibliotekę w Śródmieściu, Bibliotekę na Przylesiu (Fordon), Bibliotekę na Błoni, Bibliotekę w Starym Fordonie, Bibliotekę dla dzieci na Bartodziejach oraz Bibliotekę dla dzieci na Wyzynach.

19 maja 2025 roku, cykl artystycznych spotkań w filiach bibliotecznych, zainaugurowały warsztaty Joanny Krzyżanek: „Bajkowa ortografia, czyli pan Pierożek i mniamy” oraz „Gąska Walerka i Przytulanka”. Najmłodszy wyruszyli w podróż do Starego Knedelkowa, by poznać sympatycznych bohaterów opowieści, a także wykonać pierogi i pierożki oraz uszyć gąski przytulanki. Tego samego dnia pisarz Boguś Janiszewski przeprowadził dwa spotkania. Podczas pierwszego ph. „Czy pieniądze rosną na drzewach?”, inspirowanego książką *Ekonomia. To, o czym dorośli ci nie mówią*, uczestnicy dyskutowali o tym, czym jest pieniądź, skąd się wziął, do czego służy oraz jaką formę obecnie przybiera. Kolejne warsztaty poświęcono serii *Kurzol* będącej połączeniem komiksu i tradycyjnej opowieści, która pomaga młodym czytelnikom zrozumieć, jak działa organizm. 20 maja 2025 roku, do świata magicznych opowieści zaprosił Szymon Góralczyk-Armatowski z grupy Karawana Opowieści, zawodowy opowiadacz bajek, baśni, mitów i legend. Dzieci wysłuchały baśni polskiej o olbrzymie oraz opowieści o tajemnicach drzew. Łukasz Dębski, autor książek dla dzieci, przeprowadził warsztaty poświęcone niezwykłym wyprawom w oparciu o *Wierszownik z podróży dookoła świata* oraz omówił proces powstawania książki, a także techniki tworzenia ilustracji. 21 maja 2025 roku odbyły się warsztaty z Martą Maj, autorką serii książek dla najmłodszych *Przygody Psa Precla*. Pisarka przybliżyła zasady związane z odpowiedzialną opieką nad czworonogami, a także zaprezentowała

fragmenty książki *Precel dba o zdrowie*. Katarzyna Samosiej, autorka i ilustratorka książek dla dzieci poprowadziła warsztaty „Skąd się biorą książki?” poświęcone procesowi powstawania książek oraz spotkanie pt. „Opiekunowie marzeń” nawiązujące do historii Justyny Zaręby *Garnek marzeń*. Młodzi czytelnicy mieli okazję spotkać się z Agatą Półtorak, ilustratorką książek dla dzieci, która przy dźwiękach instrumentów muzycznych, przeniosła uczestników w magiczny świat opowieści przedstawionych za pomocą teatryku kamishibai. W części warsztatowej powstały oryginalne makatki inspirowane baśnią estońską *Modra Chustka* oraz maskotki w postaci koników odwołujące się do bajki angielskiej *Siwek Złotogrzywek*. 22 maja 2025 roku, gościem bibliotek była Tina Oziewicz, pisarka i tłumaczka, autorka 13. książek dla dzieci, m.in. serii stworzonej wspólnie z ilustratorką Aleksandrą Zajac: *Co robią uczucia?*; *Co lubią uczucia?*; *Co uczucia robią nocą?*; *Uczucia i Mądrość*. Podczas warsztatów pt. „Porozmawiajmy o uczuciach”, dzieci wykonały prace plastyczne przedstawiające swoje ulubione oraz najmniej lubiane uczucia lub wspomnienia nacechowane emocjonalnie. Na spotkanie z komiksami zaprosiła Joanna Jagiełło, autorka książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Pisarka przybliżyła tajniki konstruowania fabuły oraz elementy budowy komiksów. Powstały zarysy kryminałów, opowieści miłosnych, komiksów katastroficznych, a nawet science fiction. 23 maja 2025 roku, ilustratorka Alicja Kocurek zabrała dzieci w pełną kolorów podróż, podczas której wspólnie stworzyły ruchomą ilustrację przedstawiającą niezwykle pociąg ze zmieniającymi się pasażerami. Barbara Supel, autorka m.in. serii książek o przygodach Jadzi Pętli i jej wesołej rodziny, przybliżyła ciekawostki związane z bohaterami książek, a następnie zaprosiła najmłodszych do wspólnej zabawy i tańca. W części warsztatowej powstały pełne fantazji rysunki i wyklejanki oraz magiczna drabina.

24 maja 2025 roku w Bibliotece Głównej odbył się finał Festiwalu. Wśród atrakcji dla najmłodszych znalazły się: spektakl teatralny pt. „Polityka. O czym dorośli Wam nie mówią?” w wykonaniu Teatru Polonia; warsztaty przedsiębiorczości z Justyną Bereźnicką; warsztaty tkackie ph. „Alpaka z bajki”, które poprowadziła Olga Hanowska; spotkanie z dietetykiem rodzinnym Paulina Konkiewicz pt. „My to wieMy i zdrowo jeMy”; warsztaty sensoryczne z Lucyną Brzezińską-Eluszkiewicz; warsztaty plastyczne pt. „Te stworki – potworki, te małe bestia...”;

warsztaty kodowania ph. „Photon uczy, bawi i programuje! Twój pierwszy krok do świata kodowania”; spektakl muzyczny pt. „Tajemnice glinianych dzbanków” w wykonaniu Teatru Mozaika; pokaz techniki sitodruku; warsztaty introligatorskie i przypinkowe. Rozstrzygnięto również literobrazkowy konkurs dla dzieci. Spotkaniom zorganizowanym w ramach

Festiwalu towarzyszyły ekspozycje: wystawa ilustracji książkowej „Jasnowidze 5” oraz wystawa ilustracji autorstwa Joli Richter-Magnuszewskiej pt. „O farmazynach i inne bajki ludowe. Pomorze”. W ramach Festiwalu odbyło się 38 imprez, w których uczestniczyły 2 444 osoby.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Więcborku

„Biblioteka jako przestrzeń dialogu z historią regionu” – promocja książki Władysława Dobbera

Współczesna biblioteka publiczna pełni nie tylko funkcję wypożyczalni książek czy miejsca edukacji nieformalnej, ale coraz częściej staje się także przestrzenią integracji lokalnej społeczności wokół tematów związanych z dziedzictwem kulturowym i tożsamością regionalną. Przykładem takiej działalności była promocja najnowszej publikacji Władysława Dobbera, która odbyła się w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Więcborku.

Spotkanie, które miało miejsce 28 kwietnia 2025 roku, zgromadziło liczną grupę mieszkańców zainteresowanych historią i kulturą Krajin. Zaprezentowana książka *Pojezierze Krajeńskie. Dzieje, środowisko geograficzno-przyrodnicze, walory turystyczne i dorobek kulturowy regionu* stanowi efekt wieloletnich badań autora nad historią, geografią i dziedzictwem przyrodniczym tego unikalnego obszaru.

Uznany regionalista Władysław Dobber zwrócił uwagę na niedobór rzetelnych źródeł wiedzy o regionie, dostępnych zwłaszcza dla młodszych pokoleń. Jak sam podkreślił, celem publikacji było nie tylko zebranie materiału faktograficznego, lecz również korekta powielanych w literaturze i przestrzeni medialnej nieścisłości dotyczących regionu. Znaczącym walorem książki jest opracowana specjalnie na potrzeby publikacji szczegółowa mapa Pojezierza Krajeńskiego. Uzupełnia ona treść merytoryczną i wzmacnia przekaz edukacyjny dzieła. Autor zwrócił szczególną uwagę na krajobraz stanowiący kluczowy element tożsamości regionalnej. Wskazał m.in. na charakterystyczne cechy topografii Złotowa i Nakła nad Notecią.

Spotkanie wpisuje się w misję biblioteki jako instytucji nie tylko promującej czytelnictwo, ale także aktywnie uczestniczącej w procesie upowszechniania wiedzy o historii lokalnej oraz wspierania edukacji regionalnej. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Więcborku konsekwentnie realizuje działania mające na celu budowanie lokalnej

świadomości kulturowej, a wydarzenie to stanowiło kolejny krok w tym kierunku.

Warto dodać, że w uznaniu zasług dla popularyzowania wiedzy o Krajinie, Władysław Dobber zostanie niebawem wpisany do Księgi Zasłużonych – honorowego rejestru osób, które w sposób szczególnie przyczyniły się do zachowania i upowszechnienia dziedzictwa kulturowego regionu.

Miejska Biblioteka Publiczna w Świeciu

Festiwal Wędrowniczy „Obieźszlak”

W dniach 8-11.04. 2025 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świeciu odbył się Festiwal Wędrowniczy „Obieźszlak”. W ramach wydarzenia zorganizowano 4 spotkania z podróżnikami.

Pierwszą prelekcją otwierającą Festiwal była podróżnicza opowieść Piotra Kiliana „Milion chłodnych kroków przez Grenlandię”. Podróżnik opowiedział o zimowej wyprawie przez Grenlandię szlakiem Arctic Circle Trail. Jest to jeden z najbardziej odludnych szlaków trekkingowych na świecie, bez sklepów i hoteli. Szlak ten rozciąga się pomiędzy Sisimiut, drugą największą miejscowością na Grenlandii, a Kangerlussuaq, niewielką miejscowością z największym portem lotniczym na wyspie. Wspólnie z przyjacielem Jędrkiem przeszli go jako jedyni pieszo – zimą i w dwie strony. Podróżnik z pasją i humorem opowiadał o tej niezwyklej wyprawie. Podkreślił, że była to niskobudżetowa podróż, a na szlaku spędzili łącznie 23 dni. Wędrowali po ośnieżonych wzgórzach, zamrzniętych jeziorach i arktycznej tundrze. Spali w namiocie i chatkach, których na szlaku jest kilka. Podczas prelekcji uczestnicy mieli okazję nie tylko wysłuchać ciekawych opowieści podróżnika, ale również obejrzeć zdjęcia z wyprawy.

Kolejnym wydarzeniem w ramach Festiwalu Wędrowniczy „Obieźszlak” było spotkanie, na którym Tomasz Pasiak zaprezentował pieszą wędrowkę przez Patagonię. Podzielił się refleksjami o krajobrazach, ludziach, trudnych warunkach i logistyce wyprawy. Prezentując zgromadzonym zdjęcia, opowiadał o wielokilometrowej wędrowce przez bezkresne pustkowia od chilijskiego Valparaíso nad Pacyfikiem aż do Ushuai na wybrzeżu Oceanu Atlantyckiego. W trakcie podróży podróżnik spotykał charakterystyczne dla tego regionu zwierzęta oraz życzliwych, chętnych do pomocy ludzi. Nie zabrakło opowieści o Argentynie o stosunku jej rodaków do Polaków, o tym jak pasja do piłki nożnej może czasem ułatwić ludzkie kontakty. Gość omówił również trudne warunki atmosferyczne, które

dodatkowo utrudniały podróż. Spotkanie zakończyło się konkursem, w którym pytania oparte były na wcześniejszych opowieściach podróżnika.

Kolejnym gościem Festiwalu była podróżniczka Katarzyna Wojciechowska, która opowiedziała o swoich wrażeniach z wędrówek po Spitsbergenie, jednego z najbardziej ekstremalnych miejsc na świecie. Przybliżyła uczestnikom spotkania przyrodę, uroki arktycznego lata na Spitsbergenie, historię, badania naukowe i wyjątkową atmosferę norweskiej wyspy. Już na samym początku prelekcji zadała pytanie: Co takiego szczególnego jest na Spitsbergenie? Jak sama przyznała, w tym miejscu jest pewna magia, ta największa wyspa Norwegii, położona w archipelagu Svalbard, na Morzu Arktycznym jest najbardziej dzikim i dziwnym miejscem na ziemi. Wyspę wyróżnia niesamowita przyroda, surowy klimat i fascynująca historia, a środowisko naturalne Spitsbergenu zachwyca o każdej porze roku. W trakcie prelekcji nie zabrakło opowieści o historii wypraw na Arktykę, przemyśle górniczym, który ma długą i bogatą historię. Największą osadą, która stanowi centrum administracyjne, kulturalne i naukowe regionu jest Longyearbyen. Podróżniczka w swojej prelekcji wspomniała o ważnych ośrodkach badawczo-naukowych. Jako część archipelagu Svalbard, wyspa odgrywa kluczową rolę w badaniach klimatycznych i ekologicznych. Jest idealnym miejscem do obserwacji skutków zmian klimatycznych, gdzie międzynarodowe zespoły naukowców, w tym Polacy, prowadzą zaawansowane badania. Uczestnicy spotkania mogli się przekonać, że wyprawa na Spitsbergen to niezwykle doświadczenie pełne kontrastów i wrażeń związanych z przyrodą, a arktyczna cisza tworzy niepowtarzalną atmosferę, która jest niemal niespotykana nigdzie indziej na świecie. Jak przyznała podróżniczka chętnie wybierze się tam ponownie.

Kolejną prelegentką odbywającego się w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świeciu Festiwalu Wędrowniczego „Obieżyślak”, była Martyna Zgierska, autorka bloga „Zgierka.pl – W drodze przez życie”, przewodniczka po lodowcu na Islandii, która wędrowała między innymi po Maderze, Turcji, Islandii i Bułgarii. Martyna Zgierska zaprezentowała relację z przejścia bułgarskiego szlaku Kom–Emine. Tę wyprawę trekkingową najdłuższym pieszym szlakiem Bułgarii podróżniczka odbyła wraz ze swoim bułgarskim partnerem. Kom-Emine to 650 km trasy ciągnącej się od granicy z Serbią do Morza Czarnego. Wędrówka Starą Planiną przez tereny Narodowego Parku Bałkanów Środkowych to gratka dla miłośników gór i zapierających dech w piersiach widoków. Podróżniczka opowiedziała m.in. o Parku Narodowym Bałkanów Środkowych i najwyższym szczycie Starej Planiny, a także o wielu ważnych dla historii Bułgarii miejscach takich jak Szipka czy postkomunistyczna Buzłudża. Finałem wędrówki jest wspaniały widok na morze i nadmorskie kurorty. Dodać należy, że tradycją

jest, aby ze szczytu Kom zabrać ze sobą 2 kamienie – jeden dla siebie na pamiątkę, a drugi po to by wrzucić go do morza po dotarciu do Emine. Podróżniczka podzieliła się również praktycznymi informacjami przydatnymi w czasie wędrówki.

Podsumowaniem wydarzeń organizowanych w ramach Festiwalu było wręczenie nagród laureatom konkursu fotograficznego „Wszystkie oczy na rzekę Wdę”. Uczestnicy konkursu nagrodzeni zostali w następujących kategoriach: Fauna rzeki Wdy, Architektura nad rzeką Wdą, Człowiek nad rzeką Wdą.

JUBILEUSZ 80-LECIA DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ I POWIATOWEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W ŻNINIE

4 czerwca 2025 r. w MiPBP w Żninie odbył się jubileusz 80-lecia istnienia instytucji kultury, której początki sięgają 1945 roku, zaś jej korzenie lat międzywojennych, kiedy to w 1920 r. powstała Powiatowa Biblioteka Czytelników im. Henryka Sienkiewicza. Cały księgozbiór biblioteczny (publiczny i prywatny) na początku II wojny światowej został wywieziony do Kościelca i spalony. Nauczyciele ze szkół wiejskich zaraz po wojnie zorganizowali zbiórkę książek i dzięki temu pod koniec maja 1945 r. powołano do życia Bibliotekę Powiatową. W 1946 r. powstała w Żninie druga biblioteka – Miejska Biblioteka Publiczna im. Mariana Rapackiego. Te dwie biblioteki zostały połączone w 1954 r. w jedną, a na przestrzeni lat zmieniała się jej nazwa i siedziba (przy placu Wolności 11 w latach 1954-1968, od maja 1968 do listopada 1997 przy ul. Śniadeckich 21, a od grudnia 1997 do chwili obecnej przy ul. Sienkiewicza 4). Od 2006 roku biblioteka funkcjonuje pod nazwą Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie.

Jubileusz 80-lecia żnińskiej biblioteki odbył się pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego, Starosty Żnińskiego Zbigniewa Jaszczuka i Burmistrza Żnina Łukasza Kwiatkowskiego, przy wsparciu Elżbiety Piniewskiej – Przewodniczącej Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a także wielu życzliwych bibliotece osób.

Fot. z archiwum MiPBP w Żninie

Była to okazja do zaprezentowania nowego wejścia do biblioteki (wymieniono drzwi zewnętrzne w ramach termomodernizacji biblioteki) oraz schodów, które zostały gruntownie przebudowane.

Zaproszonych gości powitała Dyrektor MiPBP Beata Czaczyk, w tym przewodniczącą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Elżbietę Piniewską, Starostę Żnińskiego Zbigniewa Jaszczuka, Burmistrza Żnina Łukasz Kwiatkowskiego, Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy Dagmarę Reszkowską-Gierden, a także wszystkich przedstawicieli instytucji gminnych i powiatowych, m. in. instytucji kultury, oświaty, straży pożarnej, policji, banków, stowarzyszeń, związków zawodowych, lokalnych przedsiębiorców, pracowników, czytelników, przyjaciół biblioteki oraz lokalne media.

Dyrektor MiPBP przedstawiła historię placówki, która na przestrzeni 80 lat zmieniała swoje oblicze. Dzisiejsza biblioteka w Żninie to nie tylko regały z półkami, a miejsce spotkań, wykładów, warsztatów, rozgrywek gier planszowych, a czasem też pierwszej pomocy w sprawach technicznych. Beata Czaczyk podziękowała wszystkim osobom, które przez lata tworzyły żnińską bibliotekę oraz tym wszystkim, którzy rozumieją, iż biblioteka to nie tylko budynek z książkami, a serce intelektualnej społeczności.

„Szczególne podziękowania kieruję do naszych partnerów samorządu, szkół, organizacji społecznych i wszystkich instytucji kultury za współpracę, wsparcie, wspólne inicjatywy, które pozwalają nam rozwijać się i odpowiadać na potrzeby współczesności. Dziękuję wszystkim darczyńcom i każdemu, kto chociaż raz przekroczył próg naszej Biblioteki i zostawił tu kawałek siebie” – powiedziała Pani Dyrektor.

Jubileuszowi goście obejrzeni krótki film, który zawierał kadry z działalności biblioteki w ostatnich pięciu latach, a pozostałe 75 lat życia zaprezentowane zostało na wystawie i w bibliotecznych kronikach, które czekały na zwiedzających bibliotekę. Jubileusz uświetnił występ Joanny Kalki (wokaliści) i Wiesława Mekki (saksofon). Statuetki i podziękowania za wsparcie bibliotecznych inicjatyw otrzymali przedstawiciele władz szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy oraz osoby współpracujące ze żnińską biblioteką. Podziękowania za współpracę otrzymali również pracownicy Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Żninie. Następnie zaproszeni goście złożyli życzenia na ręce Beaty Czaczyk, ale zanim to nastąpiło przeczytano list przesłany przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego Michała Szytby, który napisał m. in. „Z okazji jubileuszu 80-lecia Placówki proszę przyjąć słowa podziękowania za wszystko, co Państwo robicie na rzecz rozwoju życia kulturalnego i edukacji wśród mieszkańców Żnina i powiatu żnińskiego”. Obecna

na Jubileuszu Przewodnicząca Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Elżbieta Piniewska powiedziała: „To, kim jestem, gdzie jestem, w dużej mierze zawdzięczam takiemu magicznemu miejscu, jakim jest biblioteka. Natomiast biblioteka w Żninie jest przeze mnie odwiedzana. (...) Każdy jubileusz jest takim ważnym momentem, w którym stajemy na szczycie. I z tego szczytu widać zarówno to, co było przed, to, co teraz i to, co będzie”. Życzyła dyrekcji oraz pracownikom żnińskiej biblioteki, w imieniu własnym oraz Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Calbeckiego, satysfakcji z wykonywanej pracy i wszelkiej pomysłowości. Starosta Żniński Zbigniew Jaszcuk wraz z Przewodniczącą Rady Powiatu w Żninie Aleksandrą Nowakowską podziękowali za dobrą współpracę, utrwalanie dziedzictwa kulturowego Pałuk oraz promocję czytelnictwa w powiecie żnińskim. Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski wraz ze swoją zastępczynią Olgą Berdysz i Przewodniczącym Rady Miejskiej w Żninie Idzim Mądrym podziękował byłym i obecnym pracownikom Miejskiej Powiatowej Biblioteki Publicznej w Żninie za to, że przez 80 lat tworzyli piękną historię tej jednostki, a na nadchodzące lata życzył kolejnych nowych inicjatyw i pomysłów. Obecny na jubileuszu prof. Ignacy Lewandowski powiedział, że biblioteka w Żninie jest kontynuatorką stuleci, tysiącleci bibliotek, a jako Pałuczanie jest dumny, że tak dobrze wywiązuje się ze swoich zadań statutowych upowszechniając czytelnictwo w powiecie żnińskim.

Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy Dagmara Reszkowska-Gierden życzyła żnińskiej księżnicy poszerzania horyzontów, inspirowania czytelników, kultywowania pamięci o regionie i owocnych kolejnych lat działalności.

Dr Aneta Falk, w imieniu Pani Dyrektor PAN Biblioteki Kórnickiej, przekazała życzenia dalszych sukcesów oraz wielu zadowolonych czytelników. Życzenia złożyli także dyrektorzy bibliotek gminnych, instytucji kultury, stowarzyszeń, szkół, przedszkoli, żłobka gminnego, a także przedstawiciele policji i straży pożarnej. Nie zabrakło też gratulacji od władz samorządowych z sąsiednich gmin. Goście mieli też możliwość złożyć bibliotece życzenia w formie pisemnej do kroniki lub je po prostu nagrać. Zwieńczeniem jubileuszowych uroczystości był tort przygotowany przez Cukiernię ALMA w Żninie, a każdy z uczestników otrzymał jubileuszową przypinkę i upominek.

Tego samego dnia o 17.00, gościnnie w Hotelu Martina w Żninie, w ramach obchodów Jubileuszu 80-lecia żnińskiej biblioteki odbyło się spotkanie autorskie z Marcinem Mellerem – dziennikarzem i autorem książek. Podczas jubileuszowego spotkania nie mogło zabraknąć opowieści o Gruzji i zmianach jakie w tym państwie zaszły w ostatnich kilkunastu

latach. Dziennikarz opowiedział o swojej twórczości literackiej, jak również o spokojnej przystani na Mazurach, gdzie się zaszywa i pisze, o podcastach, których słucha i o tym jak wygląda jego warsztat pracy. Po spotkaniu Marcin Meller podpisywał swoje książki i chętnie pozował do wspólnych zdjęć z czytelnikami.

Fot. z archiwum MiPBP w Żninie